Aceştia i-au ajutat, de asemenea, să organizeze laboratoare pentru fabricarea heroinei. Un kilogram de heroină, adică producţia de pe o treime de hectar, aduce cultivatorilor în medie 2 300 dolari. Aceeaşi cantitate se vinde pe străzile New Yorkului cu 200 000 dolari.

În anul 1974 heroina cenuşie mexicană, care conţine doar două treimi heroină pură, a satisfăcut peste 80% din necesarul pieţei americane. În această situaţie, guvernul Statelor Unite şi guvernul mexican au căzut de acord să colaboreze strîns pentru combaterea cultivării plantelor necesare producerii de stupefiante şi pentru lupta împotriva traficanţilor. Mexicul urma să furnizeze poliţie şi unităţi militare pentru supravegherea şi distrugerea, împreună cu piloţii americani de pe elicopterele puse la dispoziţie de S.U.A., a plantaţiilor de mac şi cînepă.

S-a mers pînă acolo încît au fost lansaţi sateliţi artificiali staţionari şi avioane speciale pentru cercetarea zonei respective. Acestea, cu ajutorul filmelor spectroscopice şi termografice, localizau cu precizie cîmpurile de mac şi cînepă.

Culvacan este o aşezare mexicană, un depozit de droguri de unde acestea se trec apoi prin contrabandă peste graniţă. În acelaşi timp, Culvacan este şi un centru pentru operaţiuni antidrog. De aici decolează piloţii americani în misiunile lor pentru distrugerea plantaţiilor de mac şi cînepă.

O altă categorie de piloţi americani, proveniţi de regulă din rîndurile veteranilor din războiul din Vietnam, se îndeletnicesc cu trecerea peste graniţele Mexicului a drogurilor. În marea majoritate a cazurilor ele zboară în formaţie. În unele zile se semnalează pînă la o sută de asemenea zboruri...

Autorităţile mexicane au reuşit să obţină succese notabile în lupta împotriva traficanţilor de droguri. Conform declaraţiei lui Alejandro Manaro, şeful Agenţiei naţionale mexicane de luptă împotriva drogurilor, numai în anul 1980 au fost arestaţi peste 4 000 indivizi — dintre care 400 străini, în majoritate americani — care se ocupau cu drogurile ; au fost distruse multe cîmpuri de mac şi cînepă, au fost capturate 900 maşini, 80 avioane, 10 vase. La operaţiunile respective au luat parte aproximativ 10 000 soldaţi şi poliţişti.

Dar chiar dacă se declară că au fost distruse cca 30 000 cîmpuri cultivate cu mac şi cînepă, situaţia nu s-a schimbat mai deloc. Şi chiar dacă transportul ilegal cu stupefiante este din ce în ce mai anevoios cu avioanele, el se face acum cu jeepuri şi, mai ales, cu ajutorul emigranţilor mexicani care caută de lucru în New Mexico, Texas şi Arizona...

DEPLASAREA COTELOR DE ALARMĂ

ulte, aproape toate ţările capitaliste dezvoltate sînt confruntate astăzi cu problema morfinomaniei.

„Între anii 1972—1983 numărul ţărilor capitaliste în care se practică traficul şi consumul de droguri a crescut de la 34 la 51", scria nu demult „Christian Science Monitor".

Potrivit datelor publicate de Comisia O.N.U. pentru controlul drogurilor, cantitatea de stupefiante a crescut îngrijorător de mult, situaţie la care a contribuit în măsură hotărîtoare poziţia falsă vest-europeană de toleranţă faţă de drogurile „slabe".

În Statele Unite, Olanda, Franţa şi Germania Federală se aud tot mai insistent voci care cer ca producerea, difuzarea şi consumul drogurilor „slabe" să nu mai fie urmărite de lege.

De altfel, nici poziţia faţă de drogurile „tari" nu este mai fermă. Din această cauză cocaina nu mai este astăzi doar de nasul cremei societăţii capitaliste. Această „şampanie a drogurilor" cum a denumit-o un inspirat reporter al ziarului parizan „Le Point" este... degustată de peste 10 milioane de americani.

Nu este deci de mirare că într-un comunicat al guvernului american se afirmă că „morfinomania creează societăţii americane grave probleme de natură psihologică, socială şi sanitară".

Europa Occidentală unde, pînă nu demult, stupefiantele doar se prelucrau în drumul lor spre Statele Unite a devenit astăzi centrul numărul unu al comerţului ilegal cu droguri.

Legată de consumul de droguri, a crescut mult criminalitatea din care cauză a scăzut, la fel de mult, şi sentimentul de siguranţă al mersului nestingherit pe stradă,

care dădea acestei lumi o aureeolă ce s-ar fi vrut invidiată.

Laboratoarele de la Marsillia care cu nu prea mulţi ani în urmă furnizau peste 80% din stupefiantele consumate peste ocean, sînt închise de peste zece ani, iar proprietarii lor mai au încă de ispăşit pedepsele dictate atunci împotriva lor. Dacă ar fi rămas în picioare poate ar fi fost astăzi în faţa falimentului pentru că acum stupefiantele tari se fabrică la sursă. În felul acesta, Europa a devenit nu numai un uriaş depozit pentru stu-

pefiante ci şi un loc unde acestea se consumă în cantităţi din ce în ce mai mari.

Numărul morfinomanilor din Europa Occidentală, despre care în urmă cu vreo 10—12 ani se credea că este de ordinul a cîtorva mii, a ajuns astăzi la aproape 500 000, dintre care 240 000 trăiesc în Italia.

În Asia pe primul loc se situează Thailanda cu 600 000 morfinomani, Malayezia cu 400 000, Japonia cu 330 000, Pakistanul cu 150 000.

Că situaţia este alarmantă o dovedeşte faptul că secretarul general al O.N.U., Javier Perez de Cuellar, a propus convocarea unei conferinţe la nivel ministerial, care să se desfăşoare în anul 1987, pentru a se studia toate aspectele traficului şi consumului de droguri. Luînd cuvîntul în luna mai 1985 în cadrul Consiliului Economic şi Social al O.N.U. — ECOSOC — Perez de Cuellar a subliniat că „Naţiunile Unite trebuie să treacă la o ofensivă nouă şi eficientă pentru a combate traficul de stupefiante, dar mai ales consumul acestora, flagel care costă omenirea miliarde de dolari şi ale cărui ramificaţii cu terorismul merg în prezent pînă la a ameninţa stabilitatea unor guverne".

Secretarul general al O.N.U. a arătat, de asemenea, că instituţiile juridice internaţionale şi resursele consacrate luptei pentru combaterea drogurilor în lume sînt total ineficiente pentru a face faţă unui fenomen care se amplifică pe zi ce trece.

Amintind faptul că Adunarea Generală a O.N.U. a adoptat în cursul anului 1984, o serie de rezoluţii în acest sens, inclusiv propunerea pentru o nouă convenţie internaţională împotriva traficului de stupefiante, Perez de Cuellar a relevat, totodată, necesitatea luptei împotriva reţelelor internaţionale de traficanţi, a căror activitate a devenit „o adevărată industrie, cu o cifră de afaceri colosală, depăşind pe cea a celor mai mari societăţi transnaţionale".

CE SPUN SPECIALIŞTII

«Imaginea potrivit căreia te-ai putea plimba în linişte, în toiul nopţii, pe străzile majorităţii oraşelor europene nu mai este demult valabilă", afirma Jim Davies, expert din cadrul Oficiului internaţional al O.N.U. pentru controlul stupefiantelor, cu sediul la Viena.

În anul 1983 oficiile poliţieneşti din Europa Occidentală au confiscat 1 500 kg. heroină, cu 400 kg. mai mult decît în anul precedent, după datele publicate de Organizaţia Internaţională a poliţiei criminale — Interpol — cu sediul la Paris. Agenţia americană pentru lupta împotriva drogurilor afirmă că cca 10% din cantitatea de stupefiante care se exportă anual către Statele Unite este confiscată.

Tot în anul 1983 în Europa Occidentală au fost confiscate 930 kg. heroină. Numai în Italia cantitatea de cocaină confiscată s-a ridicat la 225 kg., ceea ce reprezintă dublul cantităţii capturate de autorităţi cu un an în urmă.

Raffaele Corta, ministru adjunct de interne al Italiei, care este o somitate în materie de stupefiante, a declarat la o conferinţă de presă că „Italia este consumatorul european numărul unu de cocaină". Cu acelaşi prilej, el i-a avertizat pe colegii săi europeni să ia măsurile de rigoare, întrucît în Statele Unite există surplusuri importante de cocaină. „Producţia mondială de stupefiante s-a dublat — a mai declarat el — în timp ce piaţa americană este saturată".

Cea mai mare autoritate franceză în materie de droguri este comisarul Jacques Franquet. El împărtăşeşte punctul de vedere al lui Corta. De curînd el şi-a deschis o filială la Bogota, în Columbia, pentru a putea urmări mai bine traficul cu droguri.

Problema cea mai gravă o reprezintă heroina. Ea se consumă în cantităţi din ce în ce mai mari în ciuda declaraţiei lui Walter Leamy, şeful serviciului droguri din cadrul Interpolului, care afirmă că „în anul 1983 cantitatea de heroină capturată în Europa reprezintă o creştere cu 15% faţă de anul precedent..."

Heroina este mult mai curată în Europa decît în Statele Unite. Aceasta înseamnă că la aceeaşi doză, morfinomanii din Europa consumă cantităţi diabolice de heroină.

Nu există nici un fel de statistici pentru Europa Occidentală în ceea ce priveşte numărul consumatorilor de droguri, dar datele neoficiale aflate în posesia organelor specializate indică o creştere a numărului de decese datorate consumului de droguri. Aceasta după ce în ultimii trei ani ele au înregistrat cote staţionare.

Comparativ cu situaţia de acum zece ani cea actuală este de-a dreptul catastrofală. În Italia, de pildă, în anul 1983 au încetat din viaţă în urma consumului de droguri 250 persoane faţă de una singură în 1973 !

În Europa au apărut puncte noi în care consumatorii de droguri se simt ca la ei acasă. Astfel, Dublin, capitala Irlandei, unde drogurile erau ca

și necunoscute, se află în prezent peste 6 000 persoane dependente de droguri, în special de heroină. După cum se vede treaba, adepții mai noi ai consumului de droguri nu mai încep cu marijuana, hașiș etc., ci trec direct la drogurile tari.

Specialiștii sînt de părere că în prezent negustorii de droguri vînd sub preț pe piața europeană pentru a mări rîndurile consumatorilor de droguri dintre șomerii aruncați în stradă de curînd, în special al tinerilor.

La Londra, unde în urmă cu trei ani prețul unui gram de heroină era de pînă la 300 lire sterline, se vinde acum cu 100 lire.

Creșterea numărului morfinomanilor are însă și un alt aspect. În Spania, de pildă, care în cursul anului 1982 a îndulcit legile împotriva morfinomanilor, numărul atacurilor armate în scop de jaf a crescut cu 91% față de perioada cînd legile erau mai drastice. Acestea sînt datorate în cea mai mare parte consumatorilor de heroină al căror număr se ridică la aproape 80 000.

După cum se poate lesne constata, situația a depășit cotele de alarmă.

Ce se va întîmpla de acum înainte va fi — ca să folosim limbajul matematicienilor — în funcție de înțelepciunea umană.

Nu-i deajuns doar să tragi semnalul de alarmă, este nevoie de mult mai mult. Mai ales în cazul acesta care îmbracă aspecte dintre cele mai dramatice.

SUB OBLĂDUIREA POLIȚIEI, PRIN «TRIUNGHIUL DE AUR»

Înainte de plecarea la drum, locotenentul Suvat Pirarat din cadrul poliției thailandeze, le promisese ziariștilor că vor vedea multe plantații și vor fi martorii unei „recolte" bogate. Pentru ziariștii de la oraș, obișnuiți cu clădiri moderne și străzi asfaltate, priveliștea care li se oferea acum ochilor era pur și simplu fascinantă. Se aflau de trei ore în aer zburînd deasupra junglei, asemenea condorului care-și caută prada. De sus nu se vedeau decît copaci. Nici o țipenie de om, nici o plantație de mac. Nici un traficant.

Sub ei o lume verde, culoarea junglei tropicale de nepătruns.

La un moment dat locotenentul arătă grupului de ziariști o potecă șerpuită care urca în munte. Pe ea o caravană de vreo douăzeci de bărbați și șase sau șapte catîri pe spatele cărora se bălănăneau niște rucsacuri mari.

În momentul acela pilotul a executat o manevră scurtă, elicopterul a pierdut mult din înălțime căzînd aproape vertical. Soldații și-au deblocat puștile. Au răsunat cîteva împușcături apoi cîteva rafale de mitralieră. Totul pe parcursul a doar cîtorva secunde. Atît de repede s-a desfășurat totul încît ziariștii aflați la bordul elicopterului nici nu au avut timp să observe rapiditatea cu care traficanții s-au ascuns și și-au ascuns animalele iar poteca a rămas deziluzionant de pustie.

— Aterizarea, repede ! s-a auzit glasul locotenentului.

Pînă să ajungă la un luminiș unde imensa pasăre zburătoare să se poată așeza, traficanții au dispărut fără urmă. Patrula debarcată din elicopter a căutat peste tot, dar ia traficanții de unde nu-s. Decepție generală : ziariștii se așteptau să fie martorii unei „recolte" bogate așa cum le promisese Pararat și cînd colo...

Deziluzia nu le-a fost însă de lungă durată. Prada se afla foarte aproape de ei : pe malul unui rîuleț de munte se afla o „fabrică pentru heroină".

Intr-o colibă de dimensiuni destul de mari, acoperită cu frunze, se găsea un rezervor mare și toate ustensilele necesare pentru ca macul să poată fi prefăcut în heroină. Aerul mirosea puternic a aromă dulce, caracteristică, dar greu de descris. În colibă, într-unul din colțuri, șase saci cu un praf alb.

Soldații au confiscat toți sacii și i-au urcat în elicopter. Pe piața drogurilor conținutul lor valora peste 10 milioane dolari !

„Marfa" asemănătoare, venind de la mai multe fabrici, ajunge la Bangkok, capitala Thailandei, de unde ia drumul străinătății fie pe calea aerului, fie pe alte canale.

În felul acesta grupul de ziariști au făcut cunoștință cu una din „fabricile" de heroină din celebrul „triunghi de aur". Triunghi care inundă Europa și America cu heroină și alte stupefiante.

Nici urmă însă de traficanți.

SHA ESTE, ÎN FELUL LUI, UN REGE

Triburile care trăiesc în zona „triunghiului de aur" nu au practic nici o vină că se ocupă cu cultivarea macului. Aceasta este o îndeletnicire tradițională. Cei aproximativ 3 000 de oameni care trăiesc aici, pe un teritoriu cît al R.F.G., nu au altă sursă de venituri.

Procesul de fabricație nu

este prea complicat. Macul se seamănă aici în septembrie și se culege în februarie. Cînd macul ajunge la maturitate, din măciulia lui începe să curgă un lichid alb care, în timpul nopții, se usucă iar spre dimineață se colorează în cenușiu.

Restul este treaba negustorilor care trimit marfa în munți cu caravanele lor. Pentru asigurarea expedițiilor ei au imaginat cele mai felurite trucuri. Nu de puține ori drogurile sînt transportate în statuetele aurite ale lui Buddha, în acest caz reușita fiind de sută la sută, întrucît principiile religioase, foarte puternice în această regiune, interzic mutilarea sau deteriorarea în vreun fel a obiectelor de cult.

Poliția thailandeză a descoperit nu demult o modalitate cutremurătoare pentru transportul heroinei peste graniță. Traficanții răpeau sau cumpărau copii din familiile nevoiașe pe care apoi îi omorau iar trupurile lor, lipsite de organe, erau umplute cu droguri. De regulă, trecerile peste frontieră să făceau în timpul nopții cînd se conta pe faptul că vameșii nu vor trezi copiii pentru a fi percheziționați...

Autoritățile din această zonă nu întreprind mare lucru pentru schimbarea radicală a situației. În ultimele două decenii ele au tolerat „regilor opiumului" și bandelor lor particulare înarmate să opereze nestingherit în junglă, cu condiția să nu se amestece în probleme care țin de competența organelor centrale. După cum se vede treaba, drogurile nu reprezintă o problemă dintre cele mai importante ale organelor de la Bangkok...

„Triunghiul de aur" are și un... rege, neîncoronat ce-i drept, în persoana lui Khun Sha. Acesta controlează peste 40% din traficul de heroină din zonă. Cu alte cuvinte, aceasta înseamnă că el manipulează mii de tone de heroină sau opium.

Interesant este faptul că toată lumea îl cunoaște, îi știe faptele, dar domnia sa continuă să se afle în libertate. E drept, în urmă cu cîțiva ani a fost expulzat din Thailanda și s-a stabilit în... Birmania, deci tot în „triunghi". Dar nu pentru mult timp. După ce a revenit în... regatul propriu, și-a construit un adevărat cartier general format din case splendide din lemn și un templu. Dacă vom aminti că el are și o adevărată armată personală, credem că nu mai este nevoie de alte elemente pentru a-i defini statutul.

Sha a primit și grupul de ziariști porniți prin jungla thailandeză în căutarea traficanților de droguri. Bine-nțeles că numai după ce soldații i-au percheziționat pe toți și le-a verificat actele. Domnul Sha poartă uniformă verde. Are părul lung și negru.

— Sînt general al armatei thailandeze și luptăm pentru a crea statul nostru independent (al traficanților și cultivatorilor de droguri, adică !). Noi controlăm o parte importantă din acest teritoriu, a declarat el la începutul conferinței de presă.

Noi nu cultivăm drogurile, oamenii mei ajută doar la fabricarea lor. Noi am fost obligați să ne îndeletnicim cu exportul drogurilor pentru că nici unul din statele lumii libere nu este capabil să ne acorde ajutorul pe care l-am solicitat.

„Regele" Sha vorbește ca și cînd eforturile lui și ale soldaților săi ar fi îndreptate pentru prosperitatea și fericirea generală a tuturor concetățenilor.

Seara, la recepția pe care a oferit-o în onoarea grupului de ziariști străini, el a declarat că se ocupă de traficul de droguri de la vîrsta de 18 ani. Apoi a spus : „Fac Occidentului această ofertă : dau toată recolta din acest an pe zece milioane dolari. Dacă între dv. se găsesc amatori, putem încheia pe loc contractul".

S.U.A. — O „SOCIETATE MORFINOMANĂ"

Să începem cu un interviu luat uneia dintre persoanele cele mai autorizate în materie de droguri din Statele Unite ale Americii, doctorul Robert Du Ponte, fost director al Oficiului american pentru lupta împotriva drogurilor. Interviul pe care i l-a luat un reporter al lui „U.S. News and World Report" are loc într-un moment cînd statisticile oficiale americane demonstrează că în S.U.A. a început să se vorbească din ce în ce mai clar despre faptul că societatea americană a ajuns o „societate a morfinomanilor". Datele oficiale nici nu te lasă să tragi altă concluzie : 45 milioane de consumatori de marijuana, 10 milioane consumatori de cocaină, 500 000 dependenți de heroină, la care se mai adaugă alte 92 milioane americani care abuzează de alcool și alte 65 milioane de împătimiți ai tutunului...

Există în Statele Unite persoane — și nu dintre cele mai puțin influente — care caută să bagatelizeze acest fenomen, altele care caută să găsească pricina răului. Aceștia din urmă sînt însă mult mai periculoși decît primii, întrucît afirmă că oamenii fug spre droguri din cauză că au un psihic labil, ca și cînd ei n-ar fi auzit de realitățile sociale din țara tuturor posibilităților.

Dacă ne referim la Statele Unite, cauzele nu sînt prea greu de găsit : milioanele de șomeri, discriminarea rasială, degradarea valorilor morale în special după dezastrul american din Vietnam — chiar dacă în prezent se încearcă insistent să se acrediteze ideea că înfrîngerea din Vietnam a fost, de fapt, o victorie morală ! — precum și afacerea

„Watergate". Şi încă multe altele.

Dar să vedem ce a declarat doctorul Du Ponte ziaristului de la „U.S. News and World Report".

DE LA BERE ...LA HEROINĂ

La întrebarea reporterului dacă americanii au început să consume marijuana aşa cum beau dimineaţa ceai sau cafea doctorul Du Ponte a răspus :

— La această întrebare răspunsul trebuie dat foarte clar : în special la cetăţenii pînă la 30 de ani numărul celor care consumă cele mai diferite droguri a crescut enorm în ultimul deceniu. Tinerii mai ales consumă marijuana ca pe ceva de trebuinţă zilnică. Se acreditează chiar ideea că fiecare individ care se respectă trebuie să consume marijuana...

În urmă cu zece ani tot al nouălea american consuma un drog, astăzi acest lucru este practicat tot de al doilea. Aproape 15% dintre accidentele rutiere care se produc în Statele Unite în fiecare an sînt datorate „îmbătării" cu marijuana, a conchis Du Ponte.

Să nu fi ajuns în Statele Unite şi droguri mai tari ? Se limitează americanii numai la nişte fleacuri ca marijuana şi haşişul ? Imposibil, în ţara tuturor posibilităţilor nu se putea să nu se poată consuma orice drog.

— Este un fapt notoriu că 15 milioane de americani consumă marijuana, spunea doctorul intervievat. Cocaina este, după marijuana, drogul cel mai răspîndit în Statele Unite. O consumă aproape 10 milioane de americani. În S.U.A. există, în acelaşi timp peste 500 000 heroinomani.

Reporterul l-a întrebat apoi pe Du Ponte care este motivul pentru care ajung să folosească droguri, pe lîngă năpăstuiţii soartei şi mulţi oameni, în special tineri, care au o situaţie bună şi se bucură de succes. Răspunsul domnului doctor Robert Du Ponte a fost, cel puţin pentru autorul acestor rînduri, şocant şi glumeţ.

— Mulţi dintre aceştia nu sînt siguri pe ei. Această afirmaţie este valabilă mai ales pentru tinerii care obţin un succes neaşteptat, cum sînt sportivii, cîntăreţii, actorii.

Colibă-depozit de droguri în Thailanda

Ascensiunea bruscă pe scara socială este periculoasă. Aceasta naşte la cei în cauză sentimentul că tot ce există pe lume li se cuvine, că pentru ei nu există nici un fel de limită. De aceea ei încep să rişte. Iar aceasta este una din cauzele care îi mînă spre droguri.

Dar această categorie de oameni este mică, domnule doctor, nu din rîndul acestora se recrutează cele 45 milioane de consumatori de marijuana, am adăuga noi. Apoi am continua: Nici chiar în Statele Unite numărul celor care ajung brusc pe unul dintre... cuiele cele mai de sus ale scării sociale nu este de ordinul milioanelor. Acceptînd că zilnic ar reuşi să se caţere pe această scară un sportiv, un cîntăreţ şi un actor, numărul lor ar ajunge la cel mult o mie pe an, nu ? Dar să revenim la spusele lui Du Ponte. Deci : pentru această categorie de oameni cocaina este cea mai... îmbătătoare. Pentru ei banii nu contează iar cocaina le dă încredere în forţele proprii.

Bine-nţeles, una falsă.

Domnul Du Ponte a continuat :

— În relaţiile personale sînt, mulţi dintre ei, nişte fricoşi. În societate ei nu reuşesc — slavă domnului că nu sînt mulţi, completăm noi — să se ridice la poziţia la care se trezesc că au ajuns peste noapte. De aceea apelează la droguri. Mulţi dintre ei se ruşinează de succesul brusc care a dat peste ei. (Personal n-am citit şi nici n-am auzit ca vreunul dintre ei să fi devenit ruşinos ca o fată mare pentru că — de pildă — a semnat un contract pentru realizarea a şase filme pentru care a încasat 25 000 000 dolari. La vîrsta de 22 ani ! Acesta este cazul actorului de culoare Eddie Murphy. Sau poate că de ruşinea ce l-a cuprins a declarat : „Vreau să cîştig atîţia bani, încît să pot dicta nu numai condiţiile pentru realizarea unui film, dar întreaga activitate a unei „Societăţi". Mă rog, poate că pe la ei ruşinoşii se manifestă altfel...).

Redactorul nu l-a mai lăsat pe doctorul Du Ponte să continue. Păcat. L-a oprit şi l-a întrebat direct :

— Dar cum se explică faptul că există morfinomani şi la Casa Albă, adică acolo unde funcţiile sînt foarte sigure ?

Înainte de a-l lăsa pe doctor să răspundă, să completăm noi întrebarea : Cum se explică faptul că doctorul Peter Bourne, consilierul fostului preşedinte Carter pe probleme de stupefiante, a trebuit să-şi dea demisia pentru că folosea — stupefiantă treabă — stupefiante ? Sau cum explicăm că doamna Elisabeth Ford, soţia fostului preşedinte Gerald Ford, a ajuns să combine alcoolul cu sedative ? În sfîrşit, cum a ajuns Jack Carter, băiatul cel mai în vîrstă al lui

Jimmy Carter, să fie dat afară din rîndurile marinei militare pentru că consuma droguri ?

Şi acum iată răspunsul lui Du Ponte :

— Mulţi dintre ei nu au siguranţa necesară. Am bătut şi eu coridoarele Casei Albe aproape zece ani şi am observat că tăbliţele de pe uşi sînt mici şi sînt puse într-un dreptunghi simplu pentru a se putea schimba uşor. E o minune cînd se întîmplă să găseşti în acelaşi birou, după cîţiva ani, acelaşi om. Unul vine, altul pleacă.

Împărtăşim părerea doctorului cu un mic amendament. Unii dintre cei de la Casa Albă ajung morfinomani nu pentru că nu au încredere în forţele proprii, ci pentru că nu sînt siguri de scaunul pe care îl ocupă !

— De ce este cocaina preferată celorlalte droguri ? a întrebat redactorul în continuare.

— Pentru că provoacă stări mai plăcute, temporare binenţeles. Morfinomanii spun că cocaina este la fel de nevătămătoare precum marijuana. Realitatea este însă alta. Cel care consumă cocaină vrea din ce în ce mai multă, iar atunci cînd n-o mai mare suferă cumplit. De regulă, atunci cînd reuşesc să facă rost după o perioadă în care i-au simţit lipsa, cocainomanii dublează cantitatea.

Experienţele făcute pe animale au arătat că acestea mor epuizate, în zbateri cumplite. Se pare că sistemul lor nervos este complet distrus în faza finală.

Mulţi oameni au murit în urma consumului de cocaină. Nu ştim exact ce se petrece în organismul lor, ştim însă cu exactitate că folosirea în mod regulat are efecte dezastruoase...

Doctorul Du Ponte a răspuns afirmativ la întrebarea dacă americanii subapreciază pericolul marijuanei.

— Categoric. Atît de mult încît unii dintre ei, mulţi la număr, luptă pentru ca consumul marijuanei să fie legalizat. Ceea ce cred că n-o să se întîmple.

— Predomină consumul de marijuana la o anumită vîrstă sau la anumite grupuri sociale?

— Este mai mult în funcţie de vîrstă decît de mediul social. Primul drog pe care îl folosesc tinerii este alcoolul, vinul şi berea în primul rînd. Tinerii care nu consumă alcool nu ajung la droguri. Dacă însă încep cu berea, următorul drog este vinul şi aşa mai departe. Ultimul drog este heroina.

Heroina, ultima staţie...

De Lorean la biroul său din New York

ORICE LUSTRAGIU POATE AJUNGE MILIONAR PESTE NOAPTE ?

ceasta a fost deviza lui John Zachary de Lorean. La cei 57 de ani ai săi, John Zachary era cunoscut şi recunoscut drept leul saloanelor, era proprietarul unei fabrici de automobile, cîştiga net peste un milion de dolari pe an, avea o reşedinţă pe care ar fi invidiat-o toţi regii şi împăraţii din poveştile pentru adormit copiii. În plus, se căsătorea tot mai des cu fete tot mai frumoase şi, mai ales, tot mai tinere, avea chiar copii şi chiar frumoşi cu unele dintre ele care au apucat să stea mai mult pe lîngă el.

Iată însă că în anul 1982, toamna, viaţa lui Zachary a căpătat o turnură pe cît de neaşteptată, pe atît de dramatică. Cazul este încă pe rol, dar el infirmă — pentru a cîta oară ? — sloganul demagogic din titlul acestui capitol, slogan atît de vînturat dincolo de Atlantic.

Într-o bună zi — bună, dar nu pentru Zachary ! — el a fost arestat sub acuzaţia de „participare directă la tranzacţii comerciale cu stupefiante". Tranzacţii care trebuia să-i aducă un venit net de 50 milioane dolari.

Cred că dacă Zachary, prin reducere la absurd, ar fi lustruit nu numai toate ghetele din S.U.A., dar chiar şi picioarele... desculţe, în veci n-ar fi reuşit să ajungă în posesia a 50 milioane de dolari...

Sper că cititorii nu mi-o vor lua în nume de rău dacă mă voi ocupa ceva mai larg de cazul Zachary, pentru că el reprezintă un caz tipic al traficantului de droguri, el demonstrează că într-o societate cum este cea americană, drogurile pot face, şi fac, totul. Pentru că în capitolele următoare ne vom ocupa de consumatorii de droguri, pe Zachary îl vom numi traficant.

Dar, mai întîi puţină anatomie a succesului.

UN OM PENTRU PUNTEA DE COMANDĂ

-adevărat, Zachary a pornit de la nimic. S-a născut într-o familie de muncitori emigranţi din Alsacia. Tatăl lui lucra ca turnător la uzinele „Ford" din Detroit. A copilărit în perioa-

DMC-12

da marii crize economice din anii '30 şi a învăţat de mic să dea din coate pentru a ajunge cît mai sus.

Minte ageră şi întreprinzătoare, a făcut şcoală şi a ajuns, cu o bursă, la Institutul tehnic „Lawrence" din Detroit. După război — n-a luat parte la operaţiuni militare reuşind să se sustragă — a terminat Institutul „Chrysler" care echivalează cu o facultate. Înarmat cu diploma de inginer iată-l la numai douăzeci şi şapte de ani şeful serviciului „Cercetare" al lui „Packard Motor Car Co".

A urcat apoi vertiginos pe scara ierarhiilor : diploma de inginer comercial al Universităţii Michigan, director-constructor la „Pontiac", o firmă a lui „General Motors". Datorită designului şi a unor schimbări radicale propuse de el, „Pontiac"-ul ajunge maşina generaţiei rock and roll-ului. Cu maşina GTO — o îmbinare fericită de caroserie mică cu motor puternic — firma Pontiac şi-a triplat vînzarea la jumătatea anilor '60.

Meritele lui — reale — trebuiau răsplătite cumva. Nu, nu s-a căsătorit cu nepoata lui... „General Motors", cum ar putea crede unii dintre cititori, în schimb a ajuns în fruntea fabricii de automobile „Chevrolet", firma-soră a lui „Pontiac".

Sus, foarte sus.

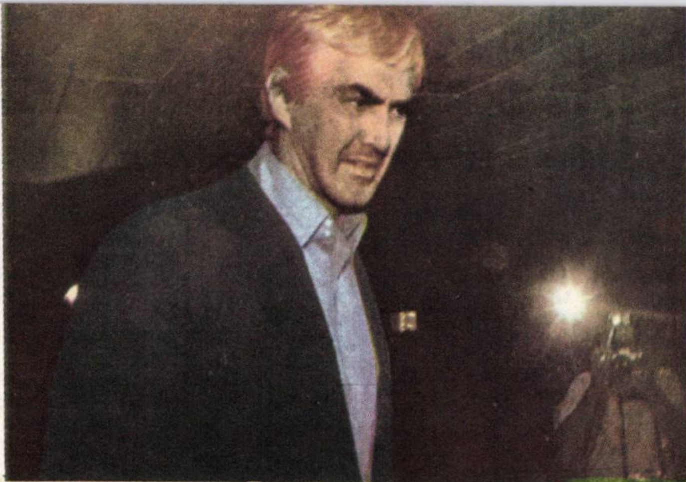
Cu el în frunte, „Chevrolet" prosperă. Ca director al acestei fabrici ajunsese, ca să spunem aşa, om pentru puntea de comandă.

În anul 1972 devine director al lui „General Motors" adică omul numărul trei al imperiului cu acest nume.

Zachary de Lorean ajunsese pe la vîrsta de patruzeci de ani la o filozofie nu dintre cele mai păguboase : unica valoare a vieţii e tinereţea şi a îmbătrîni e un păcat !

Zis şi făcut. A slăbit vreo 25 kilograme, şi-a lăsat părul lung, l-a vopsit în negru apoi şi-a netezit printr-o operaţie estetică faţa cam arată de riduri.

Divorţează de prima soţie după un mariaj de cincisprezece ani pentru a se căsători cu o californiancă de douăzeci de ani pe cît de blondă, pe atît de frumoasă, fiica fotbalistului Tom Harmon (unii s-ar putea să fi auzit de el). Nepotrivirea — nu numai de caracter — era evidentă. Şi cum la „faulturile" ei grosolane — comise mai ales noaptea — el nu arunca cu fişicuri de bani, divorţul a fost singura soluţie. După mai puţin de un an s-a căsătorit din nou. Alt divorţ. În cele din urmă s-a căsătorit cu

Domnul John Zachary de Lorean încă... domn ● Cristine, ultima lui soţie a reuşit să i se mai ţină de braţ numai pînă la maşina... poliţiei

Christine Ferraro, un fotomodel de douăzeci şi unu de ani. Arăta însă de mai mulţi.

Cei de la cadre (serviciul de personal al lui „General Motors", adică) şi-au dat seama că ultima avansare a lui Zachary nu fusese cea mai bună. Oamenii din consiliul de administraţie erau nemulţumiţi de îmbrăcămintea lui europeană, de prea desele divorţuri, de flirturile lui la fel de dese — cînd cu Ursula Andrews, cînd cu Nancy Sinatra, fiica actorului, cînd cu alte mărimi ale micului şi marelui ecran. American, pentru că nu avea timp de pierdut pînă în... Europa.

Dar şi cu unele care, chiar dacă nu erau... stele, aveau pe umeri, invizibile, galoane !

Nici atmosfera din conducerea firmei nu le era pe plac : metode învechite de conducere, lipsă de inventivitate, colaboratori conservatori...

Mă rog, i-au găsit destule dacă şi-au pus în gînd să-l dea afară.

Astfel se face că omul nostru pentru puntea de comandă a fost aruncat peste... bord !

GÎNDUL REVANŞEI

e înţelege că Zachary nu s-a înecat chiar dacă nu ştia să înoate. Cel care se pricepe să dea din coate se salvează chiar mai repede de la înec decît unii care ar şti să înoate.

A primit în continuare o muncă de conducere retribuită însă numai cu 200 000 dolari pe an faţă de 650 000 dolari cît cîştiga pînă atunci. Bani mai puţini, dar şi responsabilitate mai puţină. Deci mult mai mult timp liber la dispoziţia elevului, cum s-ar zice.

S-a apucat de literatură. Împreună cu John Patrick Wright a scris „General Motors" poate fi zărit cît e zi

senină. Unul din capitolele cărţii se numeşte „Cum simt oamenii morali hotărîrile amorale", cu accente critice la adresa... căpităniei lui „General Motors".

Într-o zi lui Zachary i-a venit o idee grozavă. Grozavă, nu zic mai mult deocamdată. Ce-ar fi, şi-a zis el, dacă aş deveni un nou Ford? Dacă le-aş da cu tifla lui „Ford", şi lui „Chrysler", şi lui „General Motors"?

Fantastică idee putem spune acum cînd ştim despre ce este vorba, nu?

Şi perfect realizabilă. Zachary avea tot ce-i trebuia, un singur lucru îi lipsea: banii!

Cineva l-a sfătuit să-şi construiască o uzină de automobile în străinătate, unde concurenţa nu este atît de puternică ca în Statele Unite.

Costa Rica?

De ce nu Costa Rica, mai ales că statul costarican îi oferise o subvenţie de aproape 100 milioane dolari, fabrica lui Zachary urmînd să creeze peste 2 000 noi locuri de muncă. In ultima clipă el a primit o propunere mai avantajoasă. Venea din Anglia, guvernul englez oferindu-i o subvenţie de 150 milioane dolari. Pentru englezi, de fapt pentru nord-irlandezi, unde şomajul făcea — şi face — ravagii, fabrica era ca o gură de aer pentru un asfixiat. Fabrica urma să fie construită la Belfast şi crea 2 600 noi locuri de muncă.

Infim faţă de milioanele de şomeri insulari.

VISUL DEVINE REALITATE

upă mai puţin de doi ani şi jumătate pe poarta uzinei de automobile din Belfast ieşeau primele maşini. Aveau marca „DMC-12" adică De Lorean Motor Company, şi cu ele Zachary voia să cucerească lumea.

Primele „DMC-12" au început să ruleze în vara lui 1981 şi se părea că vor cuceri într-adevăr lumea: în şase luni se vînduseră cîteva mii de maşini.

Dar slăbiciunile noului automobil încep însă să iasă repede la iveală. El fusese proiectat în aşa fel încît să satisfacă dorinţele şi pretenţiile celor care ar fi vrut să participe la curse de formula unu... particulare! Şi, ciudat lucru pentru un tehnician cum era Zachary, inovaţiile pe care el le adusese maşinii fuseseră inventate de firma „Mercedes" încă în anul 1954!

Dar punctul cel mai vulnerabil era preţul, care iniţial trebuia să fie acelaşi cu al lui „Chevrolet Corvette". Numai că „DMC-12" a ajuns să se vîndă — mai mult a ajuns decît să se vîndă — cu 26 000 dolori bucata, adică cu 11 000 dolori mai mult decît planificase şi cu 8 000 dolari mai mult decît „Corvette".

Zachary scade preţul la 19 000 dolari. Zadarnic.

Firmele „Mazda", Porche", „Datsun" aruncaseră pe piaţă maşini mai bune şi mult mai ieftine.

Uzina lui Zachary era deci în agonie. Măsuri de austeritate, clienţilor nu li se mai serveşte nici măcar banala cafea. Dar, cu toate că „vasul" al cărui căpitan era Zachary plutea în derivă, cu apele ridicate mult peste linia de plutire, domnia sa De Lorean îşi primea lunar leafa de peste 50 000 dolari şi călătorea mai ales peste Ocean, mai ales cu „Concorde" şi mai ales în apartamentul cel mai luxos.

Obrazul subţire cu cheltuială se ţine.

În ciuda crahului evident, De Lorean declara sus şi tare, inclusiv la BBC în faţa a milioane de telespectatori, că va salva de la faliment firma din Belfast. El continua să fie extrem de optimist şi după ce guvernul britanic închisese uzina din Belfast confiscînd averea lui Zachary şi punînd pe liber 2 600 angajaţi.

La proces, probele tranzacţiei

UN TELEFON ANONIM

tunci cînd afirma că totul este aranjat şi că firma va fi pusă din nou pe picioare, în momentul acela Zachary era convins că avea în curînd la dispoziţie cel puţin 50 milioane dolari întrucît luase parte, în S.U.A., la faza finală a tranzacţiei cocainei, pe care o negociase cu cîteva luni mai devreme.

Ajunşi aici ar fi poate cazul să ne întrebăm cum a fost posibil ca acest bărbat cu o inteligenţă sclipitoare să se amestece într-o afacere de trafic de stupefiante?

„A fost actul disperat al unui om disperat", avea să declare fostul director al firmei din Belfast. El ar fi fost în stare să dărîme cerul şi pămîntul numai pentru a-şi salva firma...

Reţeaua în care Zachary a intrat în noiembrie 1982 a început să fie mirosită de poliţie la începutul lui 1983. Totul a pornit de la un telefon anonim. Telefon din care poliţia află că un anume domn Morgan vorbise ceva despre transportul în străinătate al unei mari sume de bani...

Cercetările întreprinse de detectivi particulari, dar nu numai de aceştia, au condus la Agenţia de aviaţie „Mor-

gan" situată la vreo 150 km. nord de Los Angeles. Firma aparţinea lui William Morgan Hatrick, despre care poliţia avea date încă din anul 1980. Datele se refereau la faptul că domnul Morgan se ocupă cu traficul de stupefiante, în special al cocainei. Dar abia în anul 1982 poliţia a reuşit să intre în posesia unor date certe potrivit cărora Morgan folosea hangarele destinate avioanelor sale drept depozite pentru marijuana şi cocaină. Acestea erau păstrate în avioanele care urmau să fie reparate.

In acelaşi timp poliţia a aflat că Morgan era în căutarea unei bănci la care să depună banii proveniţi din comerţul cu stupefiante.

Acesta a fost momentul în care Oficiul american pentru lupta împotriva drogurilor a căzut la învoială cu FBI să-i întindă domnului Morgan Hatrick o cursă.

Mai întîi Benedict Tisy, agent FBI, a devenit James Benedict, funcţionar la casa de economii „Eureka Federal Savings and Loun Association" din San Carlos, California. Un rol important în această afacere l-a jucat şi un individ pe care FBI l-a numit cu iniţialele C. I., cooperating individual, colaborator adică. Acesta din urmă a luat legătura cu Hatric, i-a cîştigat încrederea şi i-a făcut cunoscut că ştie un funcţionar bancar care-i poate rezolva problemele financiare.

Aţi ghicit : funcţionarul era James Benedict.

ZACHARY CADE ÎN CAPCANĂ

fost o întîmplare că Zachary s-a întîlnit cu C. I. Şi tot o întîmplare a fost şi faptul că tocmai lui i s-a s-a adresat cu rugămintea de a-i mijloci o afacere cu narcotice în valoare de cc. 50 milioane dolari. Bani gheaţă. Zachary s-a întîlnit cu C. I. în ziua de 11 iunie 1983 la hotelul „Marriott" din Newport Beach, California. A doua întîlnire a avut loc la hotelul „L'Enfant Plaza" din Washington. Discuţia lor privitoare la importul şi distribuirea unei mari cantităţi de heroină din Thailanda şi cocaină din America de Sud a fost în întregime filmată cu aparatul ascuns şi înregistrată pe bandă.

Cu această ocazie, Zachary se angajează să ofere la vînzare droguri în valoare de 1,8 milioane dolari, C. I., îl informează că un anume domn Vicenza aduce în tranzacţie 3,2 milioane dolari, sumă cu care va fi posibil să se cumpere cca. 100 kg. heroină. „Domnul Vicenza", în realitate John Valestra, agent al Oficiului american de luptă împotriva drogurilor, avea şi el asigurată distribuirea drogurilor.

La 20 septembrie Zachary şi Hatrick, care îl cunoscuse cu puţin mai înainte pe C.I., s-au întîlnit la hotelul „Bel Air Sands" din Los Angeles cu Benedict. Hatrick, care se dădea mare şi cu experienţă, s-a angajat în faţa celor doi să le dea 100 kg. cocaină.

Amănuntele au fost aranjate la 25 septembrie la hotelul „Bonaventura" din Los Angeles. Erau de faţă C.I., Zachary şi pentru prima dată şi Vicenza. S-a discutat ca între gentlemani : Vicenza va revinde cocaina care îi va aduce cel puţin 50 milioane

dolari. Toţi banii vor fi încredinţaţi spre păstrare lui „De Lorean Motor Company". Drept recompensă Vicenza urma să primească jumătate din acţiunile firmei.

Se înţelege că şi această şedinţă a fost filmată şi înregistrată. Cum tot filmată şi înregistrată a fost şi întîlnirea finală de la hotelul „Sheraton Plaza". Hatrick i-a relatat lui Benedict că i-a adus primele 25 kg cocaină din cele 100 promise şi că Arrigton, un colaborator al lui, le va preda oamenilor lui Benedict îndată ce el, Hatrick, va primi 1.8 milioane dolari. Benedict l-a asigurat că banii erau pe drum.

În încăpere a intrat apoi Vicenza însoţit de un alt negustor de droguri, în realitate detectivul Gerald Scott. Prezenţa lui Scott l-a incomodat vizibil pe Hatrick, dar el s-a liniştit repede, de cum a văzut mapa cu dolari pe care acesta o adusese.

După aceea Hatrick şi Benedict s-au dus la un local cu specific franţuzesc la cină, iar Scott şi Vicenza s-au dus la Arrigton pentru a ridica cocaina.

Poliţia care-i urmărea, l-a arestat pe Arrigton în momentul în care scotea din maşină pachetele conţinînd drogul promis. La scurt interval a fost ridicat şi Hatrick, care încă nu apucase să savureze nimic cu specific franţuzesc.

Liber rămăsese acum numai Zachary. El urma să zboare a doua zi la Londra pentru a ridica spre păstrare suma realizată. Exista însă un pericol (pentru poliţie, bine-nţeles) : conform legii, orice arestat are dreptul să dea un telefon după arestare. Fiind arestat, Hatrick avea şi el acest drept.

Îl va suna el oare pe Zachary pentru a-l preveni ?

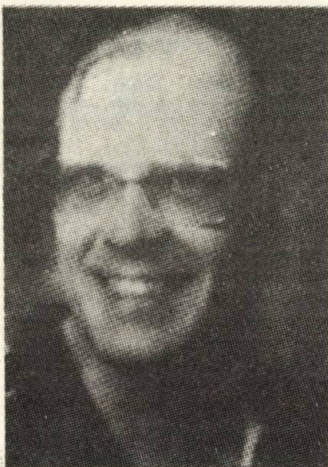
Nu, nu l-a sunat. Avea el altele pe cap...

Şi iată-l pe Zachary, care nu bănuia nimic, la Los Angeles bătînd la uşa apartamentului 50 de la „Sheraton Plaza" unde îl aştepta trioul Benedict, Vicenza, C.I. Unul dintre ei i-a întins un geamantanaş cu 20 kg cocaină. În clipa aceea ceilalţi doi au dat arama pe faţă şi i-au adus la cunoştinţă că sînt agenţi federali şi că este arestat.

Stupefacţia a fost totală pentru Zachary.

Şi astfel el n-a mai devenit un nou Ford.

Şi nici nu le-a mai dat cu tifla lui „Ford", „Chrysler" sau „General Motors".

„EU NU SÎNT NEBUN, EU NU FAC DECÎT SĂ VĂ SFIDEZ !"

Restaurantul cu autoservire „MacDonald" situat pe una dintre cele mai circulate şosele din California nu se deosebeşte cu nimic de multe alte restaurante de acest fel. De regulă copiii îi trag de mînă pe părinţii lor pentru a primi aici cîte o îngheţată pe cinste iar adulţii, dar mai ales mexicanii, îl vizitează pentru a se delecta cu delicioasele mîncăruri cu specific naţional mexican.

Mario Yepe Lopez tocmai intrase împreună cu soţia sa Abril şi fiica lor Griselda în vîrstă de doi anişori pentru a-i da fetiţei ceva răcoritor de băut. La un moment dat tatăl a auzit un zgomot ciudat, apoi altul. S-a întors şi a văzut cum un individ, aflat în interiorul restaurantului tocmai apăsase pe trăgaciul armei automate pe care o avea în mînă. Lopez a apucat să-şi tragă soţia şi fiica după un perete timp în care indiviul continua să tragă asupra celor aflaţi în local.

Totul a durat cîteva minute. Mai tîrziu Lopez avea să-şi amintească : „Am avut sentimentul că n-o să se mai sfîrşească niciodată. În cele din urmă, după ce s-a aşternut liniştea şi am putut ieşi de după zid, am avut senzaţia că m-am născut a doua oară".

În felul acesta, familia Lopez a devenit martor ocular al „celei mai oribile crime din întreaga istorie a Statelor Unite, crimă săvîrşită de un singur individ cu ocazia unei singure acţiuni", după cum o caracteriza revista „Newsweek". Acest din urmă lucru trebuia menţionat pentru că în ţara tuturor posibilităţilor au fost şi vor mai fi crime şi mai mult şi mai puţin oribile decît aceasta. Comise în fel de fel de împrejurări.

Organele de poliţie au găsit la locul acţiunii douăzeci de cadavre. Cea de a douăzeci şi una victimă a decedat în drum spre spital. Victimele aveau vîrsta între 8 şi 74 ani.

Asasinul — James Oliver Huberthy — în vîrstă de 41 ani, a fost neutralizat de poliţie la 75 de minute de la terminarea masacrului. Interogat de poliţie, el n-a putut spune de ce a făcut-o. Cei care l-au cunoscut au declarat că „Huberthy ajunsese să se înţeleagă mai bine cu cadavrele decît cu oamenii vii. Aceasta din cauza abuzului de droguri."

Soţia lui Huberthy a încercat să descrie comportarea soţului ei din ultimele ore dinaintea comiterii crimei. După cum a declarat ea postului de televiziune KFMB, soţul ei îşi începuse ziua la tribunalul din San Diego, unde fusese judecat pentru încălcarea regulilor de circulaţie. Întrucît în faţa instanţei s-a comportat onorabil, judecătorul l-a lăsat să plece fără a-l amenda sau a-l pedepsi în vreun fel.

După masa de prînz el s-a dus în dormitor unde se afla soţia lui. Era îmbrăcat în cămaşă maron închis. A sărutat-o şi i-a spus că pleacă. Soţia l-a întrebat dacă n-are nevoie de bani. El a răspuns că nu, dar a adăugat ! „Mă duc la vînătoare, la vînătoare de oameni". Soţia nu a dat nici o importanţă vorbelor lui, întrucît în „ultima vreme el spusese multe lucruri bizare".

După aceea Huberthy s-a urcat la volanul maşinii sale „Mercury Marques" pe al cărei parbriz era scris : „Atenţie, poliţişti ! Eu nu sînt nebun, eu nu fac decît să vă sfidez !"

Ajunşi aici ar fi cazul să ne întrebăm : cum se poate comporta onorabil un individ care pleacă de acasă cu gîndul, făcut public, de a sfida organele de ordine şi legile de circulaţie ?

Apoi, la orele şaisprezece clienţii restaurantului „Mac Donald" au văzut un bărbat înalt, cu ochelari intrînd pe uşa localului. Pe unul din umeri avea o puşcă semiau-

tomată „Uzi" de calibru 9 mm, pe celălalt umăr o altă puşcă de acelaşi fel, iar în mînă un pistol de calibru 9.

„Toţi la pămînt ! a strigat el. Toţi la pămînt, altfel trag !"

Şi fără să mai aştepte ca cei de faţă să se execute, a apăsat pe trăgaci.

Douăzeci de victime în cîteva minute...

A fost o minune că zece dintre clienţii restaurantului au scăpat cu viaţă. Cinci dintre aceştia s-au ascuns în spaţiul rezervat depozitului, o femeie s-a întins lîngă soţul ei ucis prefăcîndu-se moartă. Maria Emanuela Diaz a reuşit să fugă cu fetiţa ei în braţe, dar ajunsă în stradă şi-a dat seama că-l lăsase înăuntru pe fiul ei ! S-a apropiat de geam şi i-a făcut semn puştiului să se tîrască pînă la ea. După aceea au fugit cît au putut de repede, cuprinşi cu toţii de spaimă.

Trei băieţi, toţi în vîrstă de unsprezece ani, treceau pe

Omar Hernandez nu avea decît unsprezece ani

biciclete prin faţa restaurantului fără să bănuiască ce se petrece înăuntru. Asasinul s-a întors şi a tras. Doi dintre ei au fost ucişi pe loc, al treilea — Joshiba Goleman s-a întins pe pămînt după ce a fost rănit şi a scăpat cu viaţă. Cei ucişi se numeau Omar Hernandez şi David Flores.

Huberthy a tras, de asemenea, şi asupra primei maşini de poliţie sosite la locul dezastrului. Poliţia a blocat bulevardul San Ysidro şi şoseaua Interstate 5, dar nu

Almanahul Luceafărul coala 14

l-au putut neutraliza pe asasin întrucît se credea că acesta luase ostateci.

Vă imaginați ce s-ar fi întîmplat dacă morfinomanul James Oliver Huberthy — cetățean american anormal, care se bucură de toate drepturile, ar fi fost de gardă la o bază militară pentru lansarea rachetelor nucleare — din cele cu care unii vor să apere Europa ! — și i-ar fi venit ideea — așa cum i-a venit ideea să meargă la vînătoare de oameni — și i-ar fi venit deci ideea să trimită o astfel de rachetă în croazieră ? !

ALERGIA LA COCAINĂ

hristine Bower, o actriță americană de 33 ani care se bucura de succes, a început să consume cocaină pentru a-și întări încrederea în forțele proprii (iată unul din exemplele care dă apă la moară domnului doctor Du Ponte !). „Cu opt grame de cocaină pe zi totul era în regulă", obișnuia ea să spună.

După doi ani, de prea multă... încredere în sine, a avut primul atac de „alergie la cocaină", fenomen frecvent în lumea cocainomanilor. Pielea i se uscase devenind de nesuportat. De aceea făcea cinci pînă la șase dușuri pe zi. De prea mult scărpinat pielea ii era toată numai o rană.

Alarmați de stările ei de halucinație, doctorii au sfătuit-o să renunțe la cocaină pentru că aceasta îi distrugea încet dar sigur sistemul nervos. O perioadă, cît a fost spitalizată, a reușit să se abțină, dar odată ieșită pe poarta spitalului...

Din păcate, destinul Christinei este împărtășit de tot mai multe femei americane care își găsesc refugiu în cocaină. Și nu din plictiseală, cum s-ar putea crede, ci pentru că simt nevoia să evadeze din situația reală, cotidiană care nu le aduce nici o satisfacție. Majoritatea celor zece milioane de americani care consumă cocaină sînt bărbați, dar numărul femeilor este în continuă creștere.

Doctorița Beatrice Rouse, epidemiolog la Oficiul Național de luptă împotriva drogurilor, afirmă că numărul femeilor care consumă cocaină a crescut în ultima perioadă de la 6,4 procente în 1979 la 9,3 procente în anul 1983. În sanatoriul „Phoenix" — potrivit nume, dar vai, sînt atît de puțini cei care reușesc, asemeni păsării „Phoenix", să renască din propria... stare de epavă — deci în sanatoriul cu acest nume din Manhattan, o treime din pacienți sînt femei. Majoritatea consumatoare de cocaină.

„Această statistică este șocantă — a declarat Kevin Mac Enearwy, directorul adjunct al sanatoriului, întrucît în urmă cu numai un an femeile reprezentau mai puțin de un sfert..."

Cocaina este acum drogul pe care femeile îl folosesc tot des, mult mai frecvent decît valiumul, asupra căruia s-a introdus un control sever începînd cu jumătatea anilor '70. Sub presiunea specialiștilor, în special a doctorilor, firma „Hoffman — La Roche" care produce valiumul și-a redus simțitor producția. Prin consens național, doctorii prescriu acum valium numai în cazurile cele mai grele. Numai într-un singur an — 1981 — în Statele Unite au fost eliberate pe rețete cu parafe ale medicilor specialiști, 3,2 miliarde tablete de valium, ceea ce înseamnă că împărțit echitabil — ceea ce nu se prea obișnuiește pe acolo — ar reveni cam 15 tablete pe cap de american...

Cum acum nu se mai poate procura chiar atît de ușor, multe femei au fugit către cocaină. Cum se explică popularitatea de care se bucură cocaina în rîndul femeilor ? Ținem să facem precizarea că doctorul Du Ponte se referea la consumul de cocaină de către bărbați. Acum vom privi aceeași problemă din punctul de vedere al femeilor. Motivele sînt mai multe. În primul rînd, femeile consideră cocaina mai pașnică decît heroina sau PCP, un analgezic veterinar cunoscut și sub numele de „praful îngerilor", considerat drogul bărbaților. Unele femei folosesc cocaina ca afrodisiac. În plus, un motiv — și nu dintre cele mai puțin demne de luat în seamă — este și acela că femeile vor să fie egalele bărbaților și din acest punct de vedere.

MORFINOMANI, PILOȚI PE SUPERSONICE !

ntr-una din zilele anului 1982 din turnul de control al aeroportului militar american din Zweibrucken a căzut un lucrător al poliției militare. Din senin, cum s-ar zice. Fără nici o pricină.

Unui alt militar american, tot de la aceeași bază, i s-a părut într-o bună zi că este atacat de un grup de teroriști. Drept pentru care bravul oștean de peste ocean venit să-și facă stagiul militar în Europa a scos automatul și nu s-a lăsat pînă nu a secerat totul in jur. Din fericire oameni nu se aflau prin preajmă...

Două întîmplări ciudate, în aparență fără o explicație. Sau, dacă vreți, cu o explicație foarte simplă : .cei doi militari se drogau.

„Drogurile și alcoolul fac casă bună cu armata", a declarat un general american congresmanului Joseph Addabb, președintele Subcomitetului pentru cheltuielile militare al Congresului american. Numai că în acest caz povestea cu „fapta rea recunoscută este pe jumătate iertată" nu se poate aplica. După un an de investigații, o comisie a acestui subcomitet a ajuns la concluzia că un sfert din militarii cu grad inferior din armata terestră, marină de război și infanterie marină au recunoscut că au folosit droguri în timpul serviciului. În ceea ce privește aviația, aici lucrurile stau mult mai bine : numai 8 la sută din efectiv consumă droguri !

„Dacă gradele inferioare au înclinație spre droguri, gradele superioare îndrăgesc... butelcuța. Șapte procente dintre ei au recunoscut că sînt dependenți de alcool, iar 27 procente au declarat că au o capacitate scăzută de acțiune din cauza alcoolului", scrie „Newsweek".

În anul 1979/80 Pentagonul a cheltuit 70 milioane dolari pentru lupta împotriva folosirii drogurilor și alcoolului în armată. În anul următor, ministrul de război a suplimentat bugetul cu încă 5 milioane. Rezultatele au fost însă minime, ceea ce l-a determinat pe Joseph Addabb să declare : „Slăbirea capacității de luptă a militarilor americani din R.F.G., zona Pacificului și de pe vasele marinei de război trebuie pusă pe seama folosirii drogurilor."

Drept urmare, Pentagonul a ridicat la 100 milioane dolari suma alocată în anul 1982 pentru a stăvili numărul din ce în ce mai mare al celor care folosesc stupefiante. Temerile comandanților nu sînt legate de efectele consumului de droguri asupra sănătății soldaților, ci de eventualele nenorociri care s-ar putea produce pe vasele, avioanele sau la armele nucleare pe care le deservesc.

În anul 1980 a trebuit să fie puși pe liber, ca urmare a consumului de droguri și alcool, 2 325 soldați americani care deserveau bazele de arme nucleare. O inspecție colectivă efectuată de o comisie a poliției militare americane și serviciul corespunzător din cadrul Bundeswehrului la o bază militară americană din R.F.G. dotată cu focoase nucleare a scos la iveală un fapt pur și simplu alarmant: din cei 400 soldați ai bazei, 129 fumau marijuana, trei dintre aceștia din urmă avînd legătură directă cu focoasele nucleare ! Posturi în care au rămas să lucreze în continuare ! Mai puțin unul dintre ei care a fost prins fumînd o țigară obișnuită — după ce mai fumase una de marijuana — în depozitul cu focoase nucleare !

Voluntar mexican luptă pentru distrugerea culturilor de mac

După datele publicate de Centrul american pentru securitatea marinei de război, 127 din accidentele grave ale avioanelor din dotarea marinei au fost provocate în anul 1980 de consumul de droguri. Pînă acum cel mai mare accident provocat de consumul de stupefiante a fost cel din 26 mai 1981 cînd și-au pierdut viața 14 marinari iar alți 44 au fost grav răniți. Accidentul s-a produs în momentul în care un avion militar a executat greșit manevrele de venire la aterizare pe puntea portavionului „Niemitz“, care avea la bord arme nucleare !

Analiza ulterioară a sîngelui a demonstrat că patru dintre membrii echipajului avionului, inclusiv pilotul, consumaseră droguri înainte de a se ridica în aer.

Comentînd cazul, Joseph Addabb spunea : „Dacă regulamentul care se aplică submarinelor, la bordul cărora morfinomanii n-au ce căuta, s-ar aplica și celorlalte arme, acestea ar trebui să iasă în larg fără... echipaj !“

Ceea ce nu înseamnă că flotila subacvatică americană nu are problemele ei. În ianuarie 1981 un sumbarin cu propulsie nucleară și-a pierdut 18 oameni din echipaj pentru că consumau droguri. I-a pierdut pe... uscat, trebuie să precizăm. Patru dintre aceștia lucrau la departamentul care avea în răspundere armamentul nuclear.

În anul 1981 au fost dați afară din rîndul soldaților americani din R.F.G. 3 295 soldați și gradați pentru că erau adepții drogurilor. În felul acesta, unii dintre comandanți s-au trezit peste noapte fără... unități !

Joseph Addabb se plîngea că unii șefi de unități refuză accesul membrilor comisiilor de control al capacității de luptă a militarilor pentru că ei știu că în urma controlului numărul soldaților s-ar rări substanțial. Această situație este valabilă și pentru unitățile care deservesc armamentul nuclear, după cum ne asigură revista „Stern“.

Iar acum, în încheierea acestui subcapitol,

O ȘTIRE DE ULTIMĂ ORĂ

Un control medical special efectuat recent la cazarma de la baza militară americană aeriană Gellenkirchenhavern din nordul landului Renania de Nord-Westfalia, unde sînt concentrate cele mai multe baze militare cu rachete nucleare, a scos la iveală faptul că tot al șaselea militar american din R.F.G. afectați serviciilor de deservire a rachetelor nucleare „Pershing Ia“ consumă regulat droguri !

La 51 dintre cei 300 soldați americani de la cazarma amintită, care împreună cu colegii lor din aviația militară a R.F.G. deservesc mai mult de 100 rachete nucleare „Pershing Ia“, analizele de laborator au demonstrat că au consumat droguri în ultimele 72 ore, în special hașiș și marijuana.

Sigur, s-ar cădea să spunem că orice comentariu este de prisos. Nu vom comenta acest lucru, vom pune însă o întrebare : oare această stare de lucruri nu este argumentul cel mai convingător că un război nuclear este astăzi posibil mai mult ca oricînd să fie declanșat prin accident ?

Cum morfinomanii au de regulă halucinații, cine poate garanta că un drăguț de James Oliver Huberthy nu ar putea apărea la una din bazele militare americane cu arme nucleare de pe teritoriul european ! Unul care să apese pe un buton și care să nu poată explica apoi de ce a făcut-o !

Să explice cui ?

CHICAGO PE ...RIN

În ultima vreme presa vest-germană — dar nu cea bulevardieră — scrie tot mai mult, tot mai insistent că Republica Federală este astăzi țara numărul unu în lumea heroinei. Statisticile demonstrează fără putință de tăgadă acest lucru. În anul 1980 au fost înregistrate în această țară 593 decese pricinuite de consumul de heroină, adică cu sută la sută mai mult față de anul precedent.

Germania Federală (mai ales în regiunile din sudul țării) este pur și simplu inundată de droguri, în special de heroină. Aceasta în pofida faptului că organele vamale și de poliție au reușit să captureze o cantitate de droguri mai mare decît anii precedenți. Faptul se explică prin creșterea cantității de droguri care vin spre R.F.G. și nu prin îmbunătățirea metodelor de detectare și confiscare a acestora.

Oferta fiind mare, prețurile au scăzut. Astăzi o cantitate de heroină de calitate superioară suficientă pentru producerea a 15 injecții se poate obține cu numai 120 mărci, ceea ce reprezintă doar a zecea parte

din prețul la care aceeași cantitate se vindea în urmă cu doar doi ani.

De unde se recrutează noii adepți ai heroinei ?

Evident, din rîndurile tineretului, al elevilor chiar. În felul acesta, heroina, drogul cel mai puternic, a ajuns „drogul începătorilor".

Prețul scăzut al heroinei a condus la lărgirea numărului consumatorilor. Specialiștii susțin că actualele calități ale heroinei o fac foarte greu de eliminat și că este suficient o singură injecție pentru ca respectivul să devină dependent de ea.

Măsurile întreprinse pînă acum de autoritățile vest-germane nu au dus la rezultatele scontate. În toamna anului 1981 Ministerul de interne a propus unele măsuri cu bătaie mai lungă. În primul rînd, s-a dublat numărul persoanelor angajate ale Oficiului federal pentru lupta împotriva drogurilor, în al doilea rînd s-a preconizat adoptarea unei legi care să pedepsească exemplar pe traficanții de droguri, adică ridicarea de la 5 ani la 10 a pedepsei maxime pentru cei care se fac vinovați de astfel de acte. În altă ordine de idei, guvernul federal intenționează să colaboreze mai intens cu guvernele țărilor producătoare de droguri sau prin care se intermediază traficul de droguri pentru a-și da mîna în vederea zădărniciri și reducerii traficului de stupefiante. De asemenea, se preconizează desfășurarea unei propagande mai intense și mai la obiect, în special în școli, cu privire la nocivitatea consumului de droguri.

CAZUL FASSBINDER – UN CAZ BANAL

O cameră de intelectual : multe cărți, un videomagnetofon, un televizor mergînd în gol. Pe podea, două scrumiere din care scrumul și mucurile de țigară dau pe afară. Pe jos, videocasete, bucăți de peliculă, sticle goale de alcool și tuburi de medicamente, goale și ele.

Și printre toate acestea, un bărbat — gol pușcă — întins pe burtă pe podea. În colțul gurii cu o țigară stinsă.

Chemat de urgență, doctorului nu i-a rămas altceva decît să constate moartea celui în cauză.

Poliția a început îndată să caute droguri întrucît se știa

Regizorul Reiner Werner Fassbinder

că individul găsit mort se droga adesea, în ultima vreme din ce în ce mai des, cu heroină. În plus, în ultimele luni consuma drogurile amestecate cu alcool.

Victima nu împlinise încă 37 ani. Se numea Reiner Werner Fassbinder și era — fără discuție — unul dintre cei mai buni, cei mai productivi, dar și cei mai contradictorii dintre regizorii de filme vest-germani.

În anul 1968 cînd a debutat cu filmul „Dragostea e mai rece ca moartea" — pînă atunci lucrase ca actor și regizor la teatrul „Antiteatru" din München — era considerat de critică drept diletant. După cel de al doilea film al său, „Katzelmacher". care trata problematica muncitorilor străini din Bundesrepublik, film realizat un an mai tîrziu, în care el interpreta și rolul unui gastarbeiter grec, oamenii de rînd și critica au început să-l considere ca pe un „talent neliniștit". Filmul acesta i-a adus premii importante.

După aceea, Fassbinder a făcut filme — bune ! — ca pe bandă rulantă. Pe parcursul a paisprezece ani a turnat — incredibil — 42 (patruzeci și două) de filme ! Amintim cîteva dintre ele : „Atenție la fetele sfinte !" (1970), „Lacrimile amare ale lui Peter von Kant" (1972), „Gingășia lupilor" (1973), „Effi Briest" (1974), „Berlin — Piața Alexandru" (film serial realizat pentru televiziune în 1980), „Dorința Veronicăi Vass" (1982).

Se înțelege că nu toate filmele lui Fassbinder au avut ecoul lui „Katzelmacher", dar regizorul a folosit ca materie primă pentru filmele sale — la fel ca Woody Allen, Ingmar Bergman, Federico Fellini — „lupta cu propriul eu, propriile spaime și speranțe". Lumea filmelor lui Fassbinder o reprezintă tragedia umană, lumea în care morala înseamnă puterea și în care săracii și bolnavii sînt considerați anormali. O expresie elocventă a acestei idei o constituie filmul pentru televiziune realizat în 1975, și intitulat „Nu vreau decît să mă iubiți puțin". El descrie întîmplarea unui outsider a cărui poziție față de viață este dominată de încercarea zadarnică de a dărîma zidul care-l desparte de ceilalți oameni. Nereușind, devine asasin.

S-a spus adesea despre filmele lui Fassbinder că ele nu sînt făcute pentru a fi văzute, ci pentru a fi citite. De altfel, ceea ce scrisese el, în anul 1971, despre filmele regizorului Douglas Sisk i se potrivește în egală măsură : „Sisk a făcut filmul cu sînge, cu lacrimi, cu violență, cu ură, filme cu moarte și filme cu dragoste. Sisk spunea că nu vrea să facă filme despre cineva, ci despre ceva..."

Prin moartea lui Fassbinder — repetăm, la nici 37 ani — cinematografia vest-germană nu a pierdut doar pe unul dintre regizorii săi remarcabili, dar și pe unul dintre actorii de frunte. O dovadă grăitoare a talentului său de actor o reprezintă rolul din filmul lui Wolf Gremm, „Kamikaze 1989", în care a dat viață unui locotenent. Fassbinder nu e însă un caz de excepție, ci un caz banal.

Scenă din filmul „Katzelmacher". Bărbatul este regizorul Fassbinder, lîngă el: actrița Hanna Shygula

„ȘTIU EXACT CÎND SĂ MĂ OPRESC..."

assbinder nu ar fi putut realiza cele 42 filme în doar paisprezece ani — cred că acesta este un record mondial absolut greu dacă nu cumva imposibil de depășit, cel puțin în secolul nostru — dacă actorii și colaboratorii lui nu l-ar fi ascultat, nu l-ar fi urmat și nu l-ar fi divinizat. De altfel, el folosea cu multă abilitate politica bucății de zahăr și a... biciului. Dar, mai presus de toate, ironia.

După primul atac de cord, la sfîrșitul anilor '70, Fassbinder a început să fie conștient de faptul că nu va mai avea mult de trăit: „Momentul cînd m-am aflat la granița dintre viață și moarte — spunea el — a fost clipa cea mai importantă din viața mea".

De atunci a început să vorbească tot mai des de moarte și să se teamă de ea.

Și pentru a nu-i mai fi teamă, se refugia în lumea drogurilor și a alcoolului.

Cu un an înainte de a se stinge din viață a început pregătirile pentru realizarea unui film după romanul „Cocaină" al ziaristului italian Pitigrilli. Cu mai puțin de trei săptămîni înaintea tragicului sfîrșit, el declara unui reporter: „Nu sînt dependent de alcool, nici de droguri sau prafuri. Știu exact cînd să mă opresc!"

Din păcate, realitatea a fost alta.

COCAINA REINTRĂ ÎN ARENĂ

n „Cocaină" Fassbinder trebuia să realizeze un film despre un om care poate hotărî dacă va consuma droguri sau nu, un om care este conștient că drogurile — în ciuda faptului că vitalizează pe moment — scurtează viața. Moartea prematură a lui Fassbinder este cel mai bun argument. Este de fapt finalul filmului pe care el nu a apucat nici măcar să-l înceapă. În plus, moartea lui stupidă reprezintă un semnal de alarmă: cocaina sau „zăpada" cum i se mai spune, drogul preferat al anilor '20, revine în arenă!

Poliția este aproape neputincioasă în lupta împotriva creșterii alarmante a consumului de cocaină. Ea curge, pur și simplu pe „uliți oarbe" pentru că cererea și oferta de cocaină se realizează acum în cercurile din înalta societate sau în localuri piperate sub paza unor inși cu capete de bibilică și bicepși de bivol...

Cocainiștii — i-am numit pe cei angrenați în lupta împotriva traficului și consumului de cocaină, spre deosebire de cocacainomani, cei care o consumă — sînt confruntați în ultima perioadă cu probleme legate de acest drog nu numai în Germania Federală, dar și în alte state occidentale. Numărul celor care consumă cocaină crește pe zi ce trece. Și nici nu este de mirare pentru că pe de o parte crește numărul șomerilor și al năpăstuiților soartei, iar pe de altă parte pentru cocaină se face o reclamă acerbă, în care sînt implicați, printre alții, cunoscuta actriță americană Faye Dunaway, pe care cititorii noștri o cunosc din „Bonnie și Clyde" și din „Campionul", cîntărețul și actorul Kris Kristofferson, membri grupului „The Rolling Stones", pentru a-i enumera pe cei mai cunoscuți.

Pentru că veni vorba despre America, trebuie să amintim că la Hollywood consumatorii de cocaină se plimbă în Rollsuri și au apartamente somptuoase pe „Sunset Boulevard" pe care există nu mai puțin de șapte magazine super lux de unde se pot procura, fără nici o opreliște, toate cele necesare servirii ireproșabile a cocainei.

Dar astfel de magazine există și în Germania Federală, și în Olanda, și în Italia. Unde nu există ele, în lumea occidentală?

GREȘEALA DOMNULUI FREUD

ituația privilegiată pe care cocaina o are față de celelalte droguri se datorează în primul rînd... vechimii ei. Ea se consumă de mai mult de o sută de ani, de cînd „lumea bună" a venit în contact cu ea. Astăzi cocaina este de zece ori mai scumpă decît aurul, iar în literatură i se acordă cea mai mare atenție, de ea se ocupă o întreagă armată de savanți, doctori, despre ea există cele mai multe legende.

Cocaina se cultivă și se folosește de milenii. Sculpturile rămase de la incași dovedesc că „fiii Soarelui" cunoșteau și foloseau cocaina. Indienii sud-americani o foloseau pentru a-și alunga foamea și pentru a-și mobiliza trupurile slăbite de muncă și nemîncare. Cînd au ajuns în America, conchis-

tadorii spanioli au interzis cocaina, dar mai apoi, dîndu-şi seama că ea alungă foamea şi ridică eficienţa muncii sclavilor, au cultivat-o sistematic. Spre deosebire de tutun pe care spaniolii l-au adus în Europa îndată ce l-au descoperit, cocaina a fost adusă mult mai tîrziu, abia la mijlocul secolului trecut.

Marea popularitate a cocainei în Europa se datoreşte lui Sigismund Freud, cunoscutul neurolog şi psiholog. El a început să se ocupe de cocaină în anul 1884. Atunci a cumpărat de la firma „E. Merck" din Viena un gram de cocaină pentru care a plătit 1,27 dolari. După aceea a turnat gramul respectiv în apă şi a băut-o. Două luni după aceea el recomanda cocaina ca pe leacul ideal împotriva stărilor de depresiune.

Teribilă greşeală aţi comis, domnule Freud !

Iar urmările nu s-au lăsat prea mult aşteptate : la Viena au apărut primii cocainomani : cu Freud în frunte, urmat de logodnica sa, Martha. Exemplul l-au luat alţi inşi, din alte ţări. Dar nu numai doctori sau farmacişti, ci şi proprietari de localuri. Unul dintre aceştia, Angelo Marini din Corsica, a început să vîndă „vinul Marini întărit cu cocaină", iar dintre clienţii săi au făcut parte, — oricît ar părea de ciudat — Papa Leon al XIII-lea şi Papa Pius al V-lea. Oameni sînt şi papii, nu ?

Succesul comercial al lui Marini l-a îndemnat pe proprietarul unui drugstore american să fabrice o băutură care a devenit simbolul prospeţimii, băutură pe care a numit-o coca-cola. Care băutură conţinea, pînă în anul 1903, o mare cantitate de cocaină !

Primul val de cocaină s-a revărsat asupra Statelor Unite în anul 1914 cînd a început să fie distribuită pe reţetă. În Europa cocaina a făcut epocă în anii de după primul război mondial, centrele cele mai importante fiind Viena şi Berlinul. În anul 1920 se aflau la Berlin nici mai mult, nici mai puţin de 20 000 cocainomani. Pe atunci un gram de cocaină ajunsese la 5 dolari. Preţ la care au început să o consume şi artiştii şi scriitorii grupaţi în jurul lui Johannes Becker.

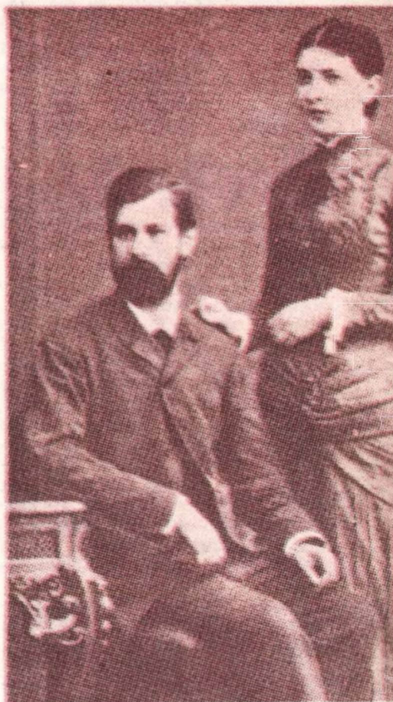
„Nici un drog nu poate fi folosit în atîtea feluri ca cocaina, scria neuropsihifarmacologul Helmut Coper de la Institutul de neuropsihofarmacologie din Berlinul Occidental. După prizare, cocainomanul începe să simtă efectul în cîteva minute după ce aceasta a pătruns în sînge, în părţile cele mai importante ale creierului, în special creierul mare unde se află centrul memoriei, la hypotalamus care controlează gustul şi somnul, precum şi la creierul mic care coordonează activitatea motorie".

Neurologul american Walter Riker a comparat sistemul nervos asupra căruia acţionează drogul cu o centrală telefonică : creierul nu mai poate prelucra toate impulsurile sosite, iar omul acţionează anormal. Deşi unii doctori afirmă că cocaina provoacă o euforie de scurtă durată şi diminuează starea de oboseală şi foame, oamenii de ştiinţă sînt de părere că cocaina slăbeşte capacitatea de concentrare şi provoacă nervozitate, uneori spaimă şi teamă de lumină.

Dacă cocaina este consumată în cantităţi mari şi la intervale regulate, ea provoacă stări de psihoză şi reacţii paranoice, bunădispoziţia euforică se transformă în depresiuni psihice. Cocainomanul are accese de frică şi are vedenii.

Doctorul elveţian Dieter Ladewis declara că pînă acum nimeni nu a reuşit să se lecuiască de cocaină. Fassbinder este un exemplu cît se poate de concret. Cred că nu este lipsit de importanţă să amintesc faptul că în filmul „Germania, toamna", pe care l-a regizat şi în care a interpretat un rol episodic, există o secvenţă în care eroul căruia îi dădea viaţă Fassbinder priza cocaină. Ei bine, ce credeţi că a făcut Fassbinder-actorul căruia tocmai i se deschisese pofta de cocaină ?

Răspunsul este : Fassbinder a prizat cocaină adevărată !

Sig. Freud şi logodnica sa Martha, adepţi ai cocainei

MOARTEA ÎN RATE

erlinul Occidental trăieşte zilnic o viaţă agitată. Deasupra pămîntului dar şi dedesubt. Din magazinul „Wertheim" se aude o muzică antrenantă. La cofetăria din apropiere tronează Chiriţe nemţoaice, suverane peste felii mari de torturi cu frişcă. De-a lungul lui Kurfürstendamm trec oameni grăbiţi cu pachete sub braţ. Fără pachete.

La 15 metri sub pămînt, în staţia de metrou, o altă lume.

Lumea morfinomanilor vestberlinezi.

În staţia de metrou Kurfürstendamm staţionează o maşină cu un echipaj format din trei persoane, care supraveghează cele zece ieşiri din tunelul subteran. Cei trei în civili sînt membri ai Secţiei a 31-a a poliţiei criminalistice din Berlinul Occidental însărcinată cu lupta împotriva traficului şi consumului de droguri.

Dagobert, unul dintre învinşii heroinei, se află în tovărăşia unei blonde, care-l conduce spre W.C. Weceu care pentru morfinomani reprezintă adevărate „case de binefacere". Locuri în care ei îşi adaugă injecţie după injecţie din heroina şi celelalte droguri care fac anual, după datele publicate de revista „Quick" pînă la 65 victime. Multe dintre acestea au sfîrşit tragic în weceurile murdare şi neaerisite.

Poliţiştii au reuşit să-l oprească pe Dagobert mai înainte ca blonda să fi apucat să-i facă injecţia cu heroină. Disperat, Dagobert care de treisprezece ore nu consumase heroină, a smuls seringa din mîna fetei şi i-a deşertat întreg conţinutul în gură. El ştie bine că heroina luată pe cale bucală nu are aproape nici un efect, dar gîndul că va trebui să stea, în continuare, ore întregi fără drog, îl duce în pragul disperării.

Peste o jumătate de oră poliția dă din nou peste ei, de data asta pe scările birourilor de pe Jaochimstader Strasse. Blonda tocmai îi injectase în venă o cantitate de nembutal. Înjurînd Dagobert ținea și „șase".

În Berlinul Occidental trăiesc — dacă asta se poate numi viață — 2 600 morfinomani consumatori de heroină, după datele poliției și pînă la 5 000 după datele serviciilor medicale. Dintre aceștia 1 200 își fac veacul prin metrou.

Între ei se află și Roman, un băiat de numai optsprezece ani. El nu-și poate injecta singur heroina, trebuie să fie cineva în preajma lui care să-i facă injecția numai în vena jugulară, singura care mai acceptă înțepături. În aceeași situație se află și Petra, o fată tot de optsprezece ani, și fratele ei Christian, de cincisprezece ani, care își făcuse prima injecție cu „aur" în urmă cu trei ani.

— De 70 mărci mi-au vîndut o porcărie, se căinează Petra unuia de la „Droguri". În timp ce polițiștii o ascultau pe Petra, în jur s-au strîns mai mulți morfinomani.

Lupo, care vinde heroină amestecată tinerilor morfinomani lipsiți de experiență ; Berthold, care a stat ani buni după gratii și la un institut de psihiatrie pentru că a ucis un negustor de droguri.

„...după aceea a fost cazul ăla cu brutarul, spunea el. Eu, pe bune, n-am avut de gînd să fur toți banii din casă, eu n-aveam nevoie decît de banii necesari pentru o doză, dar ei gata, imediat că ăsta-i jaf..."

Tina, o fată de șaptesprezece ani pe care n-o scoți din sărite cu una cu două. La fel ca multe de vîrsta ei, și ea își făcea rost de banii necesari procurării heroinei prostituîndu-se. Mai ales cu străini.

Poliția îi cunoaște pe toți morfinomanii.

Și pe Monika, o tînără de douăzeci și patru de ani. Iat-o urcîndu-se împreună cu o veche cunoștință — a ei și a poliției — într-un taxi în care se aflau deja alți trei indivizi. Cu cel de la volan. Împreună cu Django, Monika coboară în fața cafenelei de la încrucișarea lui Kurfürstendamm cu Uhlandstrasse. Împreună cu ei este și Fritz.

Percheziționați la toaletă, asupra lui Fritz nu s-a găsit nici un gram de heroină. Avea asupra sa o mie de mărci. Mai mult ca sigur că heroina era treaba Monikăi și a lui Django, reținuți și ei. Asupra lor s-au găsit 15,5 grame heroină, 5 doze de dalantin, 20 fiole morfină și 120 mărci.

— Îl urăsc, spuse Monika la poliție. Acum doi ani l-a omorît pe prietenul meu de șaptesprezece ani. Doi vînzători de heroină l-au ademenit la weceu, l-au prins, l-au ținut iar al treilea i-a injectat o doză mortală. Pe unul dintre ei l-am recunoscut și l-am trimis la închisoare. Acum însă se află în libertate iar mie mi-e o frică de moarte.

Dar Monikăi îi mai este frică și că s-ar putea să rămînă fără heroină. Ea își face trei injecții pe zi, care necesită bani nu glumă. Bani pe care ea și-i procură prin furturi și prostituție...

— Viața asta nu face doi bani, spunea Django. Te scoli la nouă apoi hoinărești toată ziua prin oraș, iar la patru dimineața încă n-ai ajuns acasă, să te bagi în pat. Pliculețele se distribuie în jurul orei zece dimineața. Eu și Monika le luăm de la „Sertheim", acolo ne așezăm pe fotolii sau scaune și luăm pliculețele de sub perne. În metrou nu cobor niciodată fără două trei pliculețe.

Dar cum să vă zic, viața asta-i un ghem de nervi, de

Statele Unite, 1900: Reclamă pentru Coca-cola

dimineața pînă seara, și pentru negustori și pentru cei care consumă droguri. Nu face nici două parale viața asta..."

Monika, Django și mulți alții ca ei sînt pentru poliție peștișorii cei mici. Asupra lor nu se găsesc niciodată mai mult de 15-20 grame droguri pe care apoi le împart în pliculețe de o șesime sau o pătrime de gram pe care le vînd apoi cu 70 mărci.

Nu este deci de mirare că în paginile ziarelor și revistelor din Berlinul Occidental apar tot mai des fotografii triste și articole care caută răspuns la mai multe întrebări dar care, în fond, se reduc la una singură.

De ce cad pradă drogurilor un număr tot mai mare de tineri ?

De unde emigrează ei în lumea drogurilor ?

De ce sînt copii printre morfinomani ?

Întrebări la care amintitele ziare și gazete nu prea se înghesuie să dea răspunsul adevărat.

MORFINOMANI ÎN ELVEȚIA

a, există morfinomani pînă și în Elveția. Din acest punct de vedere „Țara cantoanelor" nu a reușit să rămînă neutră. Dimpotrivă, se remarcă printr-o angajare deosebită. Există oameni care se droghează și la Berna, și la Zürich, și la Lausane, și la Basel și în multe alte așezări mai mari sau mai puțin răsărite din această țară în care toată lumea își închipuie că nu mai este nimic de îndreptat.

Așadar, stupefiantele nu au ocolit nici relativ stabila Elveție, Aici sînt înregistrați 5 700 consumatori de droguri tari, în special heroină. Dar să nu cumva să-și închipuie cineva că elvețienii se droghează de bucurie că au unul dintre cele mai înalte standarduri de viață din lume. Și nici că fiind elvețieni, morfinomanii din Elveția ar fi mai buni decît ceilalți. Din America, din Olanda, din Singapore sau Coreea de Sud.

Statisticile demonstrează că majoritatea adepților drogurilor din această țară sînt tineri pentru care drumul spre bunăstare și o viață sigură este barat fără perspective cît de cît încurajatoare.

Unul dintre acești tineri este și Markus Keller.

Căzut în patima drogurilor, el a găsit calea spre a reveni printre pămîntenii cărora le sînt suficiente numai visele din visuri. Este unul din puținele cazuri de morfinomani reveniți la linia de plutire.

Nu mă încumet să-i narez eu povestea vieții lui, drama

vieții, îl voi lăsa să o facă chiar el, așa cum a făcut-o într-unul din numerele pe anul 1981 al lui „Neue Züricher Zeitung", care apare la Zürich.

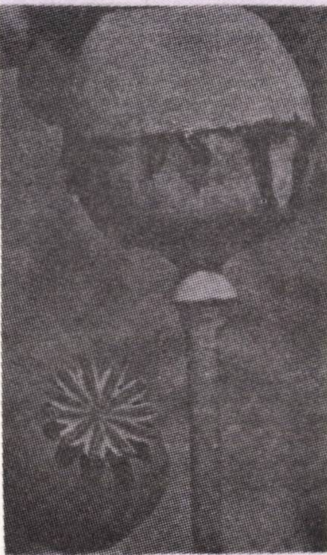
MARKUS KELLER A EVADAT DIN INFERN !

«Părinții mei au divorțat cînd aveam doisprezece ani. După divorț, mama cu noul ei soț și cu mine ne-am mutat într-o locuință din apropierea centrului industrial din Basel. Mediul din acest cartier era deprimant : de pe fereastră nu se vedea decît strada pustie și zidurile caselor de vizavi. Pentru că ne mutam tot mereu, am schimbat trei școli iar o clasă a trebuit s-o repet. Mă simțeam groaznic de singur, nu mă puteam împrieteni cu nimeni, mi-am pierdut încrederea în mine și în ceilalți. În calitatea mea de repetent m-am trezit dintr-odată cu o mare parte din timp liber : trăiam din cunoștințele acumulate în cursul anului școlar trecut.

Am reușit în cele din urmă să mă apropii de Heinz, prietenul de atunci al sorei mele despre care ea spunea că este altfel decît toți ceilalți băieți. Eram bucuros că îmi găsisem, în sfîrșit, un camarad. Într-o zi părinții au plecat în week-end iar noi am rămas toți trei acasă. Am încuiat cu grijă locuința, am tras jaluzelele și am aprins lumînări. Heinz a scos din buzunar o cutiuță. Era hașiș. L-a amestecat cu tutun și l-a pus într-o lulea. Mișcările lui sigure m-au liniștit întrucîtva. M-am hotărît să încerc și eu iar această încercare a însemnat o cotitură fundamentală în viața mea. Spre marea mea surpriză, n-am simțit nimic, mai puțin decît dacă mi-aș fi apris o țigară obișnuită...

Am început să merg tot mai des la localuri la care se fuma hașiș și de unde se putea și cumpăra. Mă distra să stau de vorbă cu tinerii de acolo care purtau cîte o floare în păr, erau îmbrăcați exotic, cîntau la chitară și fumau hașiș. Se părea că nu aveau alte griji decît pe aceea de a crea o atmosferă plăcută în care fiecare să se simtă cît mai bine. De fapt, ei duceau o viață dublă

pentru că părinții lor nu trebuiau să știe absolut nimic despre noua lor viață.

La 14 ani apăream în chip de copil cuminte...

Am început să mă interesez de efectele altor droguri și, mai mult din curiozitate, am încercat LSD. După terminarea școlii am vrut să mă fac bucătar. Toate ar fi fost ca lumea dacă aș fi avut un șef ca lumea și un program normal de lucru. Aveam însă liber numai trei ore înainte de masă și mă certam adesea cu bucătarul șef. Ne luam din te miri ce iar la lucru am început să mă duc cu tot mai multă oroare.

Mă refugiam tot mai des în hașiș, mă obișnuisem și cu LSD. Am mers pînă acolo, încît — după o spitalizare mai îndelungată — nu m-am dus la ucenicie. Părinții au fost decepționați, dar nu mi-au reproșat nimic. Nici măcar nu m-au împins de la spate să-mi găsesc ceva de lucru. Asta mi-a grăbit prăbușirea.

Am făcut apoi tot ce se putea face pentru a-mi procura banii necesari pentru droguri. N-aveam alt drum. Am început să dorm pe la noii mei prieteni unde se priza heroină. Aveam pe atunci numai șaisprezece ani și nu-mi puteam imagina unde o să sfîrșească drumul pe care pornisem.

M-am dus apoi în alt loc să învăț o meserie. Am ales un hotel din Weggis pentru a fi cît mai departe de îndoielnicii mei prieteni. Am reușit asta pînă în clipa în care l-am cunoscut pe Hans, de la care am învățat de unde se poate procura hașișul cel mai bun. În cele din urmă m-am mutat la Hans. Într-o seară l-am văzut cu o seringă în mînă. Eram disperat : și noul meu prieten se droga cu heroină ! Așadar el încetase să-mi mai fie un sprijin, el era acum cel care avea nevoie de ajutorul cuiva. Era însă singurul om cu care puteam sta de vorbă, căruia puteam să mă destăinui.

Toate mi se păreau groaznice și lipsite de sens. Drogul învinsese. Era o luptă inegală într-o societate care scuipă pe om, o luptă în care „rănitul" este lăsat să moară în liniște...

În anul 1975 heroina era foarte răspîndită la noi. Eram complet resemnat, nu mai aveam nici un prieten, nu știam la cine să mă duc, cui să-i spun problemele mele. Aveam convingerea că toată dragostea și siguranța, încrederea în mine, de care aveam atîta nevoie, le pot găsi numai în heroină...

Cînd cantitatea de heroină injectată mi se răspîndea în corp mă simțeam dintr-odată fericit, simțeam din nou că sînt omul care poate sta pe picioarele lui. Drogul îmi dădea siguranța pe care n-o avusesem niciodată pînă atunci. Uneori mă uitam în oglindă și mi se părea că sînt de o mie de ori mai bun decît blegii și palizii din jurul meu.

Începuse să se vorbească din ce în ce mai des de noi, dar oamenii nu se ocupau serios de noi, nimeni nu ne ajuta, nici un fel de atenție și ajutor pentru a putea să ne ridicăm din situația în care am ajuns. Singurii care ne vizitau erau polițiștii care, văzînd urmele injecțiilor, își dădeau seama că ne drogăm. Nu puteam nega. Am scăpat de fiecare dată cu cîte o amendă neînsemnată. Singurul lucru pe care poliția se mulțumea să-l facă era sa ne anunțe familiile.

LA FUNDUL SOCIETĂȚII

Cînd a început sezonul de iarnă m-am întors la părinți unde speram să mă dezvăț de droguri. Speram ca atmosfera de acasă să mă ajute. La început totul a mers bine. Îmi mai aprindeam ce-i drept

cîte o ţigară de haşiş, dar de heroină nici nu putea fi vorba. Pe timpul iernii am continuat să lucrez ca ajutor la un hotel din Aros. Hotelul era unul de lux, dar locuinţele pentru personal erau într-o pivniţă. Ferestrele erau zăbrelite şi dormeam în paturi de fier. Totul era impersonal şi rece. Cît timp am stat la Aros nu am întîlnit nici un cunoscut, din care cauză am plecat la Basel. Voiam să întîlnesc oameni pe care îi cunoşteam, cu care să pot sta de vorbă. Aceştia erau vechii mei „colegi", dependenţi ca şi mine de droguri. Cînd i-am văzut făcîndu-şi injecţii cu heroină totul s-a frînt în mine. Mi-am amintit ce simţean după asemenea injecţii cu heroină şi o forţă invizibilă reuşise să frîngă bruma de curaj pe care o mai aveam, iar drogul a pus din nou stăpînire pe mine.

Din clipa aceea m-am prăbuşit repede. M-am certat cu şeful pentru că îmi dădea foarte puţin timp liber. Din această cauză mi-am făcut geamantanul şi am plecat din Basel. Pe vremea aceea aveam nevoie de vreo trei injecţii pe zi, ceea ce din punct de vedere financiar era destul de convenabil. Le-am scris părinţilor că nu vreau să mai învăţ nici o meserie.

Ajunsesem la fundul societăţii.

Aveam nevoie de pînă la un gram de heroină pe zi, adică echivalentul a 150 pînă la 300 franci elveţieni. Dar este incredibil cît de des trebuie crescută doza de heroină pentru a satisface nevoile organismului. Lucram pe atunci la un orfelinat şi locuiam intr-o mansardă. Leafa îmi ajungea cu greu pentru a-mi asigura existenţa, aşa că banii pentru droguri mi-i procuram pe căi ilegale. In cele din urmă am început să face pe negustorul de droguri şi trebuie să recunosc că mi-a mers excelent.

Ajunsesem la 2 grame de heroină, adică pînă la 600 franci pe care nu aveam de unde să-i iau. M-am simţit cuprins de friguri, de frisoane. Tremuram tot, parcă aş fi fost îmbrăcat în piele de găină. Aveam crampe la stomac apoi diaree puternică. Situaţie de nesuportat. Aş fi dat orice pe lume numai să pot face rost de o injecţie cu heroină. Odată, după ce mi-am revenit din criză, am luat un taxi şi m-am dus la un local. Am avut noroc, de ultimii bani am cumpărat două doze cu care am revenit la normal.

În toată perioada cît am consumat droguri nu am cunoscut pe nimeni pe care să-l iubesc. Cei cîţiva camarazi cu care mă întîlneam erau şi ei — toţi — morfinomani. Oameni ai străzii de dimineaţa pînă seara. Am revenit la părinţi pentru că a trebuit să eliberez mansarda în care stăteam. Părinţii ştiau deja în ce ape mă scăldam mai ales că, între timp, căzuse şi sora mea în patima drogurilor. Eram amîndoi şomeri aşa că banii necesari procurării drogurilor ni-i puteam cîştiga numai din vînzarea drogurilor.

Într-o zi am auzit că poliţia îl arestase pe unul din oamenii cu care făcusem comerţ cu stupefiante. La scurt timp am aflat că poliţia mă căutase la fosta locuinţă. La părinţi mă simţeam oarecum în siguranţă, nici prin cap nu mi-a trecut că într-o zi voi fi arestat. Asta s-a întîmplat în iulie 1976. Atunci doi poliţişti au năvălit pur şi simplu în casa noastră. În afară de o dezordine a-ntiia şi cîteva seringi nu au găsit nimic.

Pentru că împotriva mea fusese lansat mandat de arestare, m-au ridicat şi m-au dus la interogatoriu. Sora mea a rămas în libertate fiind trimisă la spital. Am fost asigurat că după terminarea cercetărilor voi fi dus la deheroinizare. Ne-au dat două locuri la un sanatoriu, sora mea plecînd imediat, eu mai rămînînd la dispoziţia poliţiei pentru cercetări.

La închisoare a fost groaznic, am avut depresiuni teribile, iar viitorul mi-l vedeam în negru. După două săptămîni de interogatorii cei de la ocrotiri sociale m-au dus la sanatoriu unde viaţa se desfăşura în afara drogurilor. Uşor de spus „în afara drogurilor", dar vai, cît de greu era în realitate!

ÎNTR-O ZI ÎNSĂ...

Morfinomanul trebuie să le înveţe pe toate din nou. El trebuie să înveţe din nou să lucreze, să-şi găsească un echilibru în relaţiile cu oamenii, cu sine însuşi. În sanatoriu lucram pe lîngă şeful bucătar, făceam o treabă care-mi plăcea.

Gustul heroinei nu mă părăsise însă şi n-am rezistat tentaţiei. N-a durat mult şi m-am trezit în stradă, la Basel. Libertatea mea nu a durat, am fost prins de poliţie şi închis. Am făcut două zile de închisoare după care am fost dus din nou la sanatoriu.

Nu vedeam însă sensul reabilitării mele, viitorul îmi apărea tot mai sumbru.

Şi iarăşi am fugit.

Iară arestare, iară închisoare, iară sanatoriu...

După ce am fugit ultima oară nu m-au mai dus înapoi la sanatoriu. Mi s-a oferit însă o şansă: să lucrez la o fermă, undeva la ţară. Eram acolo patru foşti morfinomani şi o familie formată din trei membri. Pentru prima dată în viaţă m-am simţit bine. Lucram ca un cal, iar seara mă duceam la culcare. Odată cu găinile. Duminica dormeam mai mult, ne odihneam după efortul din timpul săptămînii. Din cînd în cînd mai fumam cîte una de haşiş, dar fără să ne mai fie teamă de urmări.

Toate mergeau pe drumul cel bun şi toată lumea era mulţumită. Pînă într-o zi...

Soţii la care lucram s-au hotărît să plece în concediu. Cum aveam ceva bani, am hoinărit pe străzi şi m-am trezit din nou arestat. De data asta tribunalul n-a mai fost îngăduitor şi m-a trimis la închisoarea „Realto". Groaznic! Mi-am zis că mă voi purta corect şi voi evada la prima ocazie. La un moment dat totul s-a schimbat: m-am împrietenit cu un condamnat şi lui trebuie să-i mulţumesc pentru faptul că m-am vindecat definitiv de droguri. De la el am învăţat să pictez, să scriu poezii, să cînt la chitară.

Mi-a fost un prieten adevărat, un partener critic. El a fost cel care mi-a redat încrederea în mine şi pofta de viaţă. Cît era ziulica de mare făceam planuri de viitor. Mă vedeam trăind la ţară, mă vedeam vizitînd India, mă vedeam, mă vedeam...

În ultimele luni de închisoare am devenit un om normal.

Sînt conştient că pentru însănătoşirea mea trebuie să-i fiu recunoscător omului aceluia din închisoare. Am întîlnit un om care a vrut din tot sufletul să mă ajute. Fără el aş fi căzut din nou în patima heroinei.

Acum mă pot uita cu mîndrie înainte: eu, un fost morfinoman cufundat pînă la gît în droguri, am reuşit odată pentru totdeauna să mă dezic de heroină!".

Aceasta a fost spovedania lui Markus Keller, băiatul care a evadat din infern. Emoționantă mărturisire. Dar cîți se pot mîndri cu o asemenea ispravă ?

Din toată literatura pe această temă am întîlnit puțini oameni care să fi evadat de acolo. Într-o lume cum este cea în care trăiește prietenul nostru — sînt rari oamenii care să-ți întindă o mînă de ajutor. Mi-amintesc, am tradus o povestire polițistă în care eroina spunea că la New York atunci cînd strigi după ajutor oamenii încep să alerge care mai de care mai repede. Aleargă însă, spunea eroina, în direcție opusă celei din care vine strigătul de ajutor.

Acum New Yorkul este și la Londra, și la Paris, și la Roma, și la Basel, și la Amsterdam, și la Stockholm.

E plină lumea occidentală de... New York !

GARRY, CA MULȚI ALȚII...

Garry a început să consume heroină pe cînd avea numai șaisprezece ani și mergea încă la școală. Nimeni din cei din jurul său nu a observat însă acest lucru. Mama lui a fost prima care și-a dat seama că fiul ei se droga după ce a găsit sub patul băiatului o bucată de folie de aluminiu.

— De unde să fi știut eu ce-i cu ea ? se întreba mama mai tîrziu.

Acum știe, dar din păcate e prea tîrziu.

Acum știe că Garry punea heroina cea mai pură pe această folie după care o încălzea, el inhalînd apoi aerul combinat cu heroina care plutea în el.

Garry a ajuns definitiv sclavul heroinei. Îi sînt necesare 6—7 pliculețe pe zi pentru a nu apuca să resimtă lipsa drogului. Cînd nu are heroină, simte dureri groaznice în stomac.

Viciul acesta îl costă săptăminal pînă la 200 lire sterline pe care Garry și le procură așa cum am văzut că le procură toți sau aproape toți cei care caută o viață mai bună în... iluzii.

— A ajuns un mincinos, e în stare de orice pentru bani, spunea mama lui unui reporter de la „The Sunday Times", ca și cînd nu ea ar fi unul dintre vinovații principali pentru drumul fără întoarcere pe care a plecat fiul ei.

Și pentru ca tacîmul să fie complet, mama lui s-a mutat la o altă locuință, fără să-i spună și fiului noua adresă !

N-am mai putut suporta să-l văd ! M-am săturat pînă peste cap de el !

Garry are acum 42 kilograme, iar fața îi este numai riduri. Se scarpină fără încetare.

Băiatul are acum de a face foarte des cu poliția. Aidoma altor mii de băieți și fete din cartierele de sud-est ale Londrei. În ultima perioadă aici a izbucnit o adevărată epidemie a heroinei : majoritatea copiilor și tinerilor pînă la 20 de ani au început să experimenteze inhalarea heroinei. Poliția londoneză a socotit pe o singură parte a străzii Old Kent Road, una din arterele principale ale metropolei britanice, aproape o mie de tineri căzuți în patima heroinei.

— Nu este vorba despre oameni la care ne-am fi așteptat s-a facă, ci de tineri absolut normali, pentru care însă heroina începe să devină o preocupare capitală, spunea Ronno Griffits, unul dintre reprezentanții Oficiului londonez pentru lupta împotriva drogurilor.

Noua epidemie de heroină a cuprins practic toată Londra.

— Heroina se vinde la fel de ușor ca și făina. Vameșii și poliția au de rezolvat probleme practic irezolvabile, iar doctorii nu pot face practic nimic. „Posibilitățile pe care le avem la dispoziție sînt la fel de eficiente pe cît de eficiente sînt ventuzele pe mort", spunea doctorul Martin Plant de la Universitatea „Edinburg", specialist scoțian în lupta împotriva consumului de droguri.

Captură de droguri la Milano

După anul 1981 numărul morfinomanilor a crescut vertiginos și în Scoția. Ca și la Londra, ca și în alte părți de Europă sau de lume, vîrsta celor care consumă droguri este tot mai scăzută. O clinică din Glasgow specializată în acțiuni de lecuire a drogaților a calculat nu demult vîrsta medie a pacienților. Pînă în 1983 această vîrstă era de 25 de ani, acum ea a scăzut și este în continuă scădere.

Poliția este de părere că mulți tineri sînt ademeniți spre droguri după un plan bine stabilit. Multora dintre aceștia li se oferă gratuit marijuana după care negustorii sistînd oferta, ei sînt nevoiți să o cumpere. Negustorii le oferă, tot gratuit, heroină după care sistează și acest... ajutor. Situație în care tinerii sînt nevoiți să o cumpere. În orașul Garbals pînă și copiii se îndeletnicesc cu vînzarea drogurilor. Și cum cine umblă cu miere...

Poliția engleză apreciază că numărul consumatorilor de droguri din Marea Britanie este de peste 50 000, dintre care 80% sînt adepții heroinei. După alte surse, numărul morfinomanilor ar fi mai mare de 140 000. Dar și dacă ar fi numai 50 000, tot sînt destui pentru ca aceasta să fie una dintre gravele probleme sociale ale Angliei zilelor noastre.

— Spre heroină se îndreaptă acum nu numai oamenii cu tare psihice — spunea același doctor Plant — ci tot mai mulți oameni normali, în spe-

cial din rîndul tinerilor şomeri.

Majoritatea drogaţilor britanici refuză ajutorul clinicilor de specialitate. Pentru modul lor de a gîndi este tipică „gîndirea" lui Garry care zice că tot furînd, o să fie condamnat. În timpul cît va sta după gratii neavînd droguri la dispoziţie nu va avea încotro şi se va lăsa de ele.

Gînduri zadarnice.

ACCELERATUL 288 PLEACĂ LA ORĂ FIXĂ

ună ziua, doamnelor şi domnilor. Vama franceză, aveţi ceva de declarat?

În compartimentul respectiv din acceleratul 288 Amsterdam — Paris se face o linişte de mormînt, semn că nimeni nu are nimic de declarat.

Călătorii, între care şi un francez care se preface a nu înţelege... franceza, scot încet din buzunare paşapoartele.

— De unde veniţi? întreabă vameşul.

— De la Bruxelles, răspunde nesigur întrebatul.

Biletul fusese cumpărat la Amsterdam. Timpul lucrează aici împotriva vameşilor. În întregul accelerat sînt doar patru vameşi din care cauză ei reuşesc cu mare greutate să-l controleze tot pe al douăzecilea din cei aproximativ 600 călători, cîţi se află de regulă în acest accelerat.

Vameşul se uită atent sub scaun, în scrumiera de sub geam. Nimic.

— Sînteţi singur?

Nici un răspuns.

— Nu-l însoţeşte nimeni?

— E cu soţia, răspunde unul dintre călători.

Vameşul îl percheziţionează corporal. Pe braţe i se văd urmele acului pentru injecţii. Tînărul este dus într-un spaţiu special destinat operaţiunilor de acest fel, în timp ce lîngă soţia lui se postează un alt poliţist.

Acceleratul opreşte la Aulnoyes, prima localitate de pe teritoriul francez. Cei doi sînt coborîţi din tren şi duşi la poliţia gării. Femeia rămîne aparent netulburată, ea nu poate fi controlată pentru că la vama franceză nu lucrează femei...

După o scurtă consultare a listelor şi fotografiilor vameşii şi poliţia se conving că tînărul nu figurează printre cei căutaţi. Drept pentru care li se dă voie să plece, dar cu trenul următor.

Timp de o oră, cît staţionează acceleratul la Aulnoyes vameşii, cei patru, trebuie să controleze zece vagoane. Şase sute de oameni. Ceea ce este practic imposibil întrucît acceleratul nu întîrzie nici un minut plecarea spre capitala Franţei. De regulă ei caută prin locurile pe care ştiu că se ascund bani, bijuterii, droguri, sau chiar arme. Cu ocazia unui asemenea control au fost descoperite, în tavanul dublu al weceului, 14 kg heroină.

Altfel lucrează la inspiraţia la care îi îndeamnă experienţa şi instinctul.

Următorul luat în vizor este un soldat francez care, cu toate că nu avusese permisie pentru Olanda, se întorcea de la... Amsterdam! Vameşul îi controlează geamantanul: un pachet de ţigări, o cutie de chibrituri, o pipă indiană folosită pentru fumatul marijuanei. La întrebarea repetată a vameşului dacă are ceva de declarat, tînărul răspunse hotărît că nu. Soldatul este invitat în cupeul de serviciu dar nu ajunge bine pe coridor că încearcă să fugă. La percheziţie asupra lui s-a găsit, lipit de piele cu scotch, un pliculeţ cu marijuana.

Ameninţat că va fi informat comandantul unităţii la care îşi satisface stagiul militar, soldatul îi conduce pe vameşi în compartimentul în care călătorea şi le arată bancheta. Sub ea alt pliculeţ, cu cînepă de India de astă dată. Haşiş.

Cum însă soldatul nu figura nici el pe listele celor căutaţi, i se dă şi lui drumul. Va putea pleca şi el cu trenul următor.

GALANTĂ VAMA FRANCEZĂ...

in punctul de vedere al vamei franceze, fumaţi băieţi haşiş şi marijuana! Fiţi siguri că rostul celor de la Aulnoyes, la graniţa dintre Belgia şi Franţa, este acela de a vă face să ajungeţi la Paris cu alt tren decît cel la care sînteţi, eventual, aşteptaţi!

Dacă vreţi să introduceţi marijuana şi haşiş în Franţa treceţi prin acest punct de frontieră! O să deveniţi de-ai casei, iar cînd veţi trece la heroină vameşii or să vă cunoască şi vă vor lăsa să treceţi şi cu aceasta ca şi cînd aţi avea lapte praf în pliculeţe...

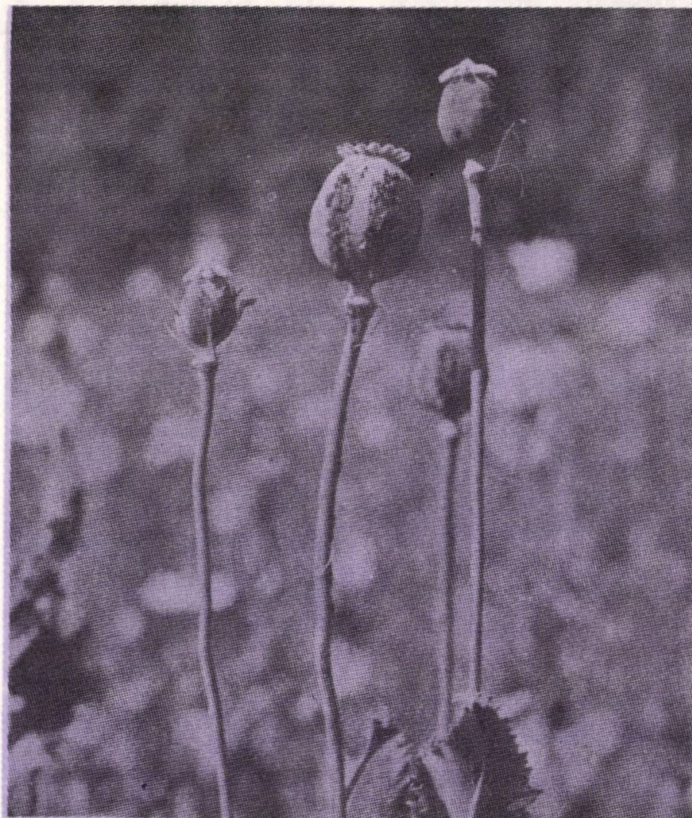
Cînd trenul intră în vamă noaptea, cînd călătorii dorm în paturile suprapuse, vameşii acţionează numai aparent altfel. Sînt tot patru şi au de controlat tot vreo 500—600 călători. În această situaţie ei adună toate paşapoartele şi declaraţiile vamale şi încep să le examineze. Naţionalitatea, meseria şi vîrsta le spun foarte multe lucruri. Pe baza lor îşi aleg suspecţii.

De data asta sorţii au căzut pe un tînăr tunisian care dormea întins pe banchetă. Din buzunarul geacăi descheiate unul din vameşi ia cu vîrful degetelor un săculeţ de heroină cenuşie în valoare de vreo 80 000 franci. Dacă ar fi apucat s-o vîndă, tunisianul ar fi luat pe ea peste 300 000 franci francezi.

Trezit brusc din somn, tunisianul spune că heroina nu-i a lui, că este o provocare. Percheziţionat, asupra lui s-au mai găsit cîteva pliculeţe cu haşiş. Le cumpărase la Amsterdam...

Locomotiva sună prelung şi întreaga garnitură se pune în mişcare. Fără tunisian, care, spre deosebire de ceilalţi, nu va pleca cu trenul următor.

Poate va pleca, totuşi, cu acelaşi tren, dar peste un an, doi.

STUPEFIANTE ÎN LOC DE LALELE

msterdam — orașul lalelelor și diamantelor. Amsterdam - Mecca negustorilor și consumatorilor de droguri. Diferență de la cer la pămînt, din păcate adevărată.

Drogurile au surprins Olanda nepregătită. Speculînd legislația olandeză care are portițe cît toate zilele, negustorii de droguri și-au mutat aici statul major. Pedeapsa maximă pe care o poate primi un individ pentru traficul sau consumul de droguri este de numai patru ani! Dar interesant este faptul că pînă în prezent, nici unul dintre condamnați nu a ispășit întreaga perioadă în închisoare. De fapt, condamnații știu că dacă se poartă frumos pedeapsa li se poate reduce la o treime. Din care cauză, pînă acum toți condamnații au primit nota zece la purtare!

Blîndețea legilor olandeze și indulgența judecătorilor dau însă multă bătaie de cap țărilor vecine, în special Republicii Federale Germania, Amsterdamul reprezentînd unul din depozitele de bază pentru droguri ale acestor țări. Într-un fel, Amsterdamul a luat locul Marsiliei.

Se apreciază că Olanda are astăzi peste 12 000 morfinomani care consumă cantități mari de marijuana pe care traficanții o aduc din Maroc și din Orientul Mijlociu.

Pentru ca cititorii să înțeleagă mai bine cum luptă Olanda împotriva traficului și consumului de droguri, vom aduce un exemplu cît se poate de elocvent. Pînă acum cîtăva vreme — dar poate că lucrurile se petrec la fel și acum — posturile de radio olandeze anunțau în fiecare sîmbătă prețul diferitelor categorii de droguri. Șeful rubricii era — este, poate — Koos Zwart, fiul lui Irene Vorrink, ministrul olandez al sănătății...

Maci în „triunghiul de aur"

Vă propun să nu ne mirăm, întrucît însuși ministrul olandez al sănătății este de părere că traficul și consumul de hașiș nu ar trebui să fie pedepsite!

Prețurile deosebit de scăzute practicate aici au făcut ca mulți tineri din țările Europei Occidentale să privească spre Amsterdam ca spre o oază a fericirii. Mulți dintre aceștia vin la Amsterdam, dar nu pentru a vizita „Rijksmuseum" care adăpostește comori ale artei olandeze și universale, nici măcar pentru a vedea statuia celei despre care toată lumea zice că ar fi fost cea mai mare spioană a secolului — am numit-o pe Mata Hari — ci pentru a se „caza" în locuințele părăsite de care Amsterdamul nu duce lipsă, sau în cele destinate demolării — se demolează mult și la Amsterdam. Ci pentru a se înfrupta din... praful îngerilor.

Am văzut și eu o astfel de casă cînd am fost la Amsterdam în urmă cu cîțiva ani. Se află pe malul unui canal, între două case vechi: una din secolul al 16-lea, cealaltă mai tînără cu un secol. Înainte de a intra într-o astfel de casă se găsește totdeauna prin preajmă cineva care să-ți atragă atenția că faci experiența pe cont propriu. În această situație am făcut și eu ceea ce fac toți cei care se încumetă să intre: m-am informat de la un vecin ce pericol m-ar putea amenința dacă aș intra. Mi s-a spus că nici unul, în afară de acela că „acolo pute de-ți îndoaie nasul!"

POFTIȚI, DOMNULE !...

m intrat timid într-o casă cu toate ferestrele sparte. Ușa, se-nțelege, nu avea clanță, ca să nu mai vorbim de broască. Nici sonerie.

Pe coridor, cel mai frumos haos din lume.

Am înaintat pînă la capătul unui coridor de unde se auzeau glasuri. Împreună cu mine era și S. David de la un ziar londonez. Fiecare pe... pielea lui, bine-nțeles.

Am bătut la ușă. A răspuns cineva pe englezește.

Plantație de „coca" în Anzi

— Come in !

Dacă n-aș fi înțeles ce spunea aș fi putut crede că a zis „Cămin", dar tare m-aș fi mirat că insul ar fi avut curajul să susțină că încăperea în care ne poftea să intrăm era un... cămin ! Chiar dacă haosul dinăuntru era mai cuminte, dar nu cu mult, decît cel de pe coridor.

Vreo unsprezece tineri stăteau întinși pe o canapea și pe jos și ascultau muzică. Stereo. Putea de mă mir cum de nu cădea tencuiala de pe pereți ! Cu toate că inșii păreau a fi dintre cei mai spălăței.

Dintre ei s-a ridicat un vlăjgan de englez — scriu aceste rînduri la numai două zile după cumplitul dezastru de pe stadionul „Heysel" din Bruxelles dinaintea finalei Cupei Campionilor Europeni la fotbal dintre Juventus și F.C. Liverpool, și mă gîndesc că atunci mi-am asumat un risc formidabil ! — deci un vlăjgan care m-a întrebat :

— What can I do for You, please ? adică cu ce mi-ar putea fi de folos.

Zicea că-l cheamă Bob și că este din Birmingham. Împreună cu el mai erau și alți englezi, o olandeză de douăzeci de ani din Leyden, o americancă gureșă din Minnesotta și încă unii pare-se refegiști.

Dar cum nu venisem la Amsterdam pentru a... savura „aroma" din locuința lui „Bob and (international) comp" — botezul îmi aparține, am plecat, nu însă mai înainte de a-mi lua un respectuos bye-bye. Spusesem la revedere, mă gîndeam numai la adio.

Mai tîrziu am citit reportajul lui S. David în „The Daily Telegraph Magazine", grație căruia vă pot spune ce s-a petrecut acolo în continuare. Iată :

Toți fumau hașiș. Care din țigara proprie, care dintr-una colectivă silită să parcurgă cercul făcut de morfinomani. Interesant, dar viciul de a fuma hașiș nu li se părea dăunător. Erau însă porniți cu toții împotriva heroinei, despre care știau că este foarte periculoasă. Unul dintre englezi, John, i-a povestit ziaristului englez despre o morfinomană pe care a cunoscut-o în Suedia. Zicea John că fata avea brațele atît de înțepate de la injecții, încît ai fi putut stinge țigara pe mîna ea fără ca ea să simtă vreo durere !

Bob zicea că în „casa" lor au venit odată cîțiva heroiniști, dar i-au alungat pentru că furau, se băteau și stricau atmosfera (poate doar sonor ar mai fi putut strica ceva, altfel...) Și, în plus, nu plăteau datoriile casei.

Nici unul dintre ei nu și-a spus numele de familie.

Bob să tot fi avut treizeci de ani, era fiu de ofițer și înainte de a cădea în patima hașișului lucrase la o firmă particulară din orașul natal.

Din cînd în cînd poliția dă cîte o raită pe la casele astfel ocupate și revine la secție cu cîțiva dintre chiriași pe care îi interoghează. Dacă n-au heroină, sînt buni, îi lasă să plece. Consumul de hașiș nu se pedepsește.

Iar consumatorii de hașiș își văd mai departe de fumat, făcîndu-și ucenicia pentru drogurile tari. Din această cauză, în fiecare vară vin în acest oraș minunat, de care nu ai cum să nu te îndrăgostești pentru toată viața, mii de vagabonzi ai lumii moderne din Europa și de aiurea.

Cred că și la Rotterdam este tot așa, dar, mărturisesc, scîrbit de ceea ce am văzut la Amsterdam, la casa lui Bob și într-unul din parcurile centrale ale orașului, aici m-am mulțumit să mă opresc la micul părculeț din spatele gării și să împart pe rînd, din palmă, celor două căprioare-chiriașe, tot zahărul tos pe care îl aveam la mine pentru îndulcitul cafelei.

CA ȘI CUM AI TRECE STRADA PE ROȘU

otrivit datelor furnizate de poliția din Amsterdam patru cincimi din heroina adusă în Olanda provine din Malaezia, Singapore și Hongkong. De acolo ea este adusă prin transporturi speciale care folosesc metodele mafiei. Dar și metode proprii.

De pildă, unui sărman din Kuala Lumpur, să zicem, îi este răpită soția sau copilul, sau și unul și altul. După aceea i se spune că aceștia vor fi eliberați, numai după ce el, adică sărmanul din Kuala Lumpur, face dovada că a transportat un kilogram de heroină pînă la Amsterdam, Haga, Viena etc. I se dă biletul de avion dus-întors, un geamantan cu fundul dublu și, de regulă, și 25 dolari !

Dacă acest transport ajunge să fie dat jos din avion atunci transportul în continuare la destinație este o floare la ureche. Transportul rutier este atît de intens încît vameșii nu reușesc să facă decît un control sumar al unora dintre mașini.

Cu distribuirea heroinei se ocupă intermediari recrutați în cea mai mare parte dintre emigranții din Surinam, care au cetățenie olandeză, și sînt, la Amsterdam, în jurul a 25 000. Aceștia lucrează pe sectoare. Unii dintre ei alimentează, de pildă, Armata a 7-a americană staționată pe teritoriul R.F.G. Cererea mul-

tora dintre cei 185 000 soldați americani este mare, întrucît unii dintre ei au venit gata... școliți încă de pe vremea cînd luptau în Vietnam...

Alte trasee pe care le bat surinamezii sînt orientate către Franța, Belgia, Anglia, țările scandinave.

Dar Olanda este și o mare distribuitoare de marijuana, adusă aici din Orientul Mijlociu și din Africa. Majoritatea se transportă pe apă. Vasele ancorează în larg, în apele internaționale unde nu pot fi interceptate. De pe acestea marijuana este trecută pe bărci și iahturi și adusă la țărm într-o regiune cu zeci de porturi mici unde este imposibil de controlat.

Un lucrător al Ministerului Sănătății din Olanda spunea: „Drogurile se revarsă asupra noastră ca o apă mare și dacă nu le vom pune obstacole, ne vor îneca..."

Nimic mai adevărat, dar cu actualele pedepse pentru traficanți...

Se prevede chiar ca pedepsele să fie reduse. De pildă se preconizează ca un individ care fumează marijuana să fie închis pentru o lună sau să plătească o amendă, exact ca în cazul că ar fi trecut strada pe roșu...

Oficiul american pentru lupta împotriva drogurilor a relatat cazul unui traficant olandez de droguri în locuința căruia poliția a descoperit 13 kg. heroină! Cît credeți că a primit respectivul? Trei luni cu suspendare! Insul a declarat — și a fost crezut! — cum că cele 13 kg. heroină reprezintă cota lui de heroină pînă la sfîrșitul vieții!

Poate că poliția olandeză ar fi trebuit să-i ofere un premiu național pentru extraordinara știință a planificării!

Serios vorbind, astfel de pedepse sînt de natură să demoralizeze pînă și pe cei mai vajnici și înflăcărați luptători împotriva traficului de stupefiante.

Dar asta nu este totul.

Secția „Antidrog" a poliției din Amsterdam are 8 (o-p-t) oameni. Opt detectivi pentru un milion de locuitori ai Amsterdamului — orașul-meccă al traficului de stupefiante!!!

Ce poate face poliția în această situație? Face și ea (tot ?) ce poate. Adică închide vara, pe timpul nopții, parcul central din Amsterdam, mai duce la secție cîte un ageamiu drogat care i-a picat în mînă.

Cultură de maci în Thailanda

Taurul trebuie însă prins de coarne, nu de coadă.

Directorul sanatoriului pentru lecuitul morfinomanilor din Amsterdam este de părere că problema consumului de droguri este mai degrabă o problemă de ordin social decît medical, că statul investește sume importante pentru vindecarea unor indivizi care, odată ieșiți pe poarta spitalului, o iau de la început, pentru că, de pildă, aproape nu există firmă care să angajeze un tînăr în ale cărui acte scrie că a fost internat pentru a se vindeca de droguri. Mă întreb însă, pentru ce un om trebuie să umble toată viața cu o tinichea pe care scrie „fost morfinoman".

Mi-aș permite să-l completez pe domnul director al sanatoriului amintit și să adaug că consumul de droguri este nu numai o problemă de ordin social și medical, dar și — și nu în ultimă instanță — una de psihologie și pedagogie!

Cînd m-am întors la hotel, am dat drumul aparatului de radio. Se auzea glasul lui Koos Zwart:

— Maroc, 9,25, Nepal, 10,50, Liban 8,10...

Ca și cînd am spune:

Viena ieri 425 metri, scade 7 centimetri, Budapesta ieri 376 centimetri, scade 2 centimetri, Isaccea ieri...

Nicolae Nicoară

AL PATRULEA MIRACOL

i dreptate, Steluţa, aceste întîlniri între absolvenţi după scurgerea unui număr de ani au un rol formidabil. Sînt o adevărată confruntare de concepţii, filozofii despre modul de viaţă. Totul este emoţionant, vezi oameni care au avut parte numai de realizări, veseli, mulţumiţi, joviali şi, alături de ei, colegi care la 45 de ani par de 60, încercaţi de fel de fel de suferinţe fizice, morale. M-au impresionat cei care, asemenea nouă, au creat, au lăsat ceva în urma lor. Am creat un nou tip de motor, de turbină, am proiectat un agregat modern, am scris un tratat, o carte. Şi preocupările astea în afara meseriei propriu-zise m-au emoţionat la culme. Mi-au dat lacrimile cînd, strigat la catalog, s-a ridicat în picioare Ionescu, poreclit de noi Sofocle pentru faptul că îi plăcea să filozofeze, fiind găsit mai întotdeauna de profesori pe picior greşit. „Dragi colegi, sînt inginer, şef de secţie, am conceput o linie tehnologică nouă de mare eficienţă, doi copii, am o nevastă tînără şi frumoasă, tot inginer, uitaţi-vă aici, lîngă mine (blonda s-a înroşit ca focul), deci porecla de „Sofocle" a devenit desuetă, dar numai într-un sens, căci în acest răstimp am scris patru cărţi de versuri şi un volum de nuvele şi schiţe". Ai văzut cum au izbucnit aplauzele? Oamenilor le place franchețea, curajul. Succesele unuia din promoţia lor îi bucură, le consideră o realizare colectivă. Vorbeau între ei: „Iată ce poate promoţia noastră, nu degeaba ne-au lăudat-o întotdeauna profesorii".

„Apoi a venit scena aceea dureroasă cînd l-au strigat pe Gavriliu. Era încă din facultate bolnăvicios şi tare ghinionist. Ştia materia perfect, dar la examene se bloca. Rămînea mut. Pînă ce profesorii şi-au dat seama şi luîndu-l cu încetişorul, cu tact, îl scoteau din starea lui de inhibare. Băiatul, chiar dacă nu vorbea de 10, de 7, 8 tot răspundea".

„Mie nu mi-a surîs norocul, a spus el. Se vede acest lucru după părul meu complet alb şi după înfăţişarea mea de bătrînel ramolit, nu? Ce să-i faci, asta-i viaţa. Sînt inginer, lucrez la proiectare. La 35 de ani mi-a murit soţia, o femeie bună, devotată. Cancer. S-a dus în două luni. Am rămas cu patru copii. Mă dedic lor şi încerc să-i fac oameni. Le sînt şi tată şi mamă. Noţiunea de distracţie a dispărut de mult pentru mine".

„Trist, foarte trist, Dragomire, dar cel mai amar gust mi-au lăsat cei doi, care, de altfel. nu-şi dezmint atitudinea lor arogantă din timpul facultăţii. „Am un apartament proprietate personală, cu cinci camere, mobilat după ultimul strigăt, vilă cu etaj, livadă, vie, două ma-

șini, ce mai, un confort la care nici n-am visat, povestea acest Tănase Scatiu al zilelor noastre. Am și bani lichizi, nu-i cuviincios să spun cît. Ce-i drept, eu nu mă spetesc cu munca. 8 ore îmi ajung, nu-mi bat capul cu lucrări, ca alții. O viață are omul". A început apoi să rîdă de unul singur. Și cele două neveste, gătite ca niște pupeze, au început să se hlizească și ele. Rîsul unora din sală, ai sesizat, era ironic, făceau haz de ignoranța lor. Oamenii probabil gîndeau : „Degeaba ați ajuns la 45 de ani, tot necopți ați rămas la minte". Parcă totul în viață s-ar rezuma la vile, mașini, lux. Ai observat cît aur aveau pe ele ? Și-ar fi pus brățări de aur și la picioare, gravînd pe ele cîte grame are fiecare, numai așa, ca să vadă lumea, mai ales soțiile colegilor, la ce grad de prosperitate au ajuns".

Convorbirea între cei doi absolvenți de acum 20 de ani, el Dragomir, conferențiar la o facultate tehnică, și ea, Stela, cercetătoare la un institut de specialitate, avea loc într-un autoturism care îi ducea înapoi spre casă, după ce participaseră la festivitatea amintită. De față erau soția conferențiarului, Dana, băiețelul lor Vlad, împreună cu Dan, soțul cercetătoarei, și el inginer, care pilota mașina.

Bărbații la un moment dat, au tăcut, discuția continuînd între cele două femei care ocupau locurile din spate. Comentau în continuare soarta altor absolvenți trecuți în revistă la festivitate, neomițînd tot felul de detalii, limbaj folosit, îmbrăcăminte. Evocau cu vocea gîtuită de emoție tragedia unora dintre ei care se stinseseră din viață în plină forță de creație. Apoi convorbirea a încetat și între soții. Căldura toridă își făcea efectul. Din cînd în cînd Stela, cercetătoarea, făcea cîte o glumă pentru a-și ține treaz soțul. „Oamenii ăștia care se ocupă de cercetare sînt cîteodată tare pisălogi. Cel mai elocvent exemplu ești tu, Steluța. Eu înțeleg să perseverezi pentru a-ți finaliza cu succes temele de cercetare, dar nu să mă asasinezi cu bancurile tale insipide, chipurile ca să mă împiedici să ațipesc. Ele îmi produc un efect contrariu celui urmărit de tine și anume mă agasează". „Bine, atunci te las în pace, dar promite-mi să nu ațipești". „Asta-i bună. Ce ziceți, poate reușesc să-i temperez zelul cu niște melodii de Iglesias. Pune în funcțiune radiocasetofonul, Dragomire, se adresează el conferențiarului aflat alături. Cînd îl aude, e topită și în felul ăsta scap de gura ei".

Cam la aceeași oră cînd mașina cu cele două familii părăsea orașul unde avusese loc festivitatea amintită, de la 150 km distanță din localitatea care era ținta călătoriei lor, demara spre orașul universitar un autoturism în care se aflau trei mari specialiști și o femeie, economistă la uzina unde lucrau cei trei. Discuția se purta pe niște teme tehnice extrem de sofisticate. Trei specialiști, trei opinii tehnice diferite, trei pledoarii care de care mai argumentate. Cum în mașină nu aveau tablă și cretă, desenau cu arătătorul niște scheme imaginare. Mai tîrziu, unul din ei a scos din servieta-valiză niște coli albe, pe care, în ciuda balansului mașinii, reușea să schițeze cu linii tremurate schemele dorite. Valijoara trecea pe rînd în brațele fiecăruia care își prezenta apoi sub formă grafică argumentele.

Cînd la o curbă, mașina era cît p-aci să iasă în decor, șoferul reușind în final cu greutate s-o mențină pe asfalt, ocupantul din dreapta a abandonat pentru cîteva secunde disputa științifică cu colegii, pentru a face o remarcă la adresa șoferului : „Te pregătești pentru vreo cursă de viteză pe circuit, Ovidiule ? Eu discut, dar mă uit din cînd în cînd și la vitezometru. Ne ții de la plecare numai în dreptul cifrelor

Ilustrații de Sabin Ștefănuță

110 și 120. Fii atent, continuă inginerul rîzînd, statul a băgat în pregătirea noastră mulți bani. Nu uita, nici experiența, sîntem cu toții trecuți de 50 de ani și, în plus, mai avem și familii". „Lăsați, domn inginer, fiecare cu ale lui, dv. cu laserele și eu cu volanul". „Bine, bine, dar cu toții sîntem șoferi, știm ce-i aia mașină, viteză..." „Dv. sînteți șoferi de duminică și eu sînt profesionist, mai mult, sînt pilot de încercări". „Să fim exacți : ai fost pilot de încercări, căci după trei mașini făcute praf, ai ajuns mecanic la atelier. Iar azi te-au pus să ne duci pe noi în lipsa șoferului titular."

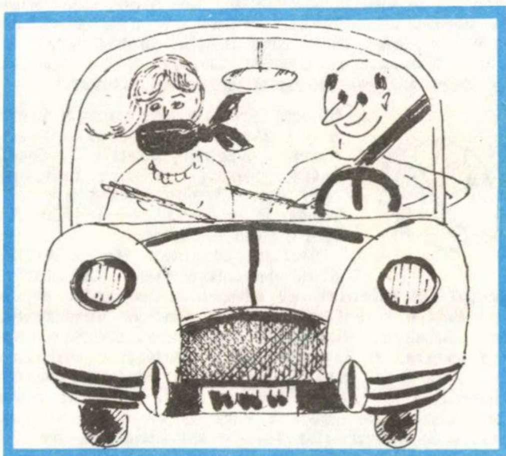

ici nu trebuia să ajungă inginerul Barbu la acest punct foarte sensibil pentru pilotul ratat, pentru șoferul cabotin, căci într-adevăr, numai un miracol îl salvase pe Ovidiu de trei ori de la moarte.

Ovidiu dispunea de o dublă doză de agresivitate. De altfel, destul de talentat, el ignora anticiparea, armă redutabilă a șoferului care, aidoma șahistului, trebuie să se gîndească nu numai la mișcarea următoare, ci la ansamblul mutărilor pe care le va face în funcție de comportamentul participanților la trafic. Ovidiu, dimpotrivă, se baza pe hazard, pe efectul care îl va avea asupra celorlalți încercările lui de a-i intimida, de a-i

speria, de a-i înlătura chiar din cale. Dezvăluirea în public a faptului că șefii nu de mult îl dezavuaseră, expediindu-l la menghină, făcută mai ales în fața tinerei economiste, care nu participa la discuție, ci părea că-l studiază și chiar îl admiră pentru modul cum conduce mașina, a fost pentru Ovidiu ca o lovitură sub centură. Și culmea, parcă acum, în acest moment, în această clipă, după intervenția inginerului Barbu, femeia nu-l mai privea admirativ, cum i se păruse lui, ci cu un surîs ușor ironic. „Vezi că ești un cabotin", spunea parcă zîmbetul ei zeflemitor care i se citea acum pe față. Ce replică să-i dea inginerului, cînd lucrurile chiar așa se întîmplaseră în realitate și, probabil, erau cunoscute nu numai de Barbu, ci și de ceilalți doi.

Șoferul s-a posomorît și a renunțat la vreo replică. Se vedea că vorbele inginerului îl marcaseră puternic, îl striviseră. Căuta o soluție să iasă din situația penibilă în care îl puseseră cuvintele lui Barbu. Cum să demonstreze contrariul, că nu e un om de care secția de prototipuri se dispensase trimițîndu-l la un loc de muncă anost și fără perspective. Trebuie să arate pe viu că e un veritabil talent neînțeles mai ales femeii. Trebuie să-i determine pe toți să-și schimbe părerea asupra lui. Simpla sporire a vitezei ar fi o metodă ieftină. Nu, va face altfel. Șoferul se strecoară mai întîi printre două mașini care merg în aceeași direcție, pe benzi diferite, lăsînd doar un lat de palmă între el și cei de alături. Savurează apoi efectul lăsat în urmă. Vede prin oglindă oamenii de la volan care își fac cruce după trecerea autoturismului ca o ață printr-o gaură de ac. După un demaraj puternic se „înfige" într-o curbă ac de păr. Ocupanții nu mai speră că mașina va urma configurația șoselei, dar în ultima clipă, printr-o mișcare precisă a volanului, autovehiculul se înclină ușor în partea stîngă, dezlipindu-se cu roțile din dreapta de asfalt și continuîndu-și înaintarea pe două roți, moment în care amuțesc toți din mașină, și apoi, revenind cuminte la loc, spre satisfacția pilotului care își vede și al doilea număr din spectacol dus la bun sfîrșit. Cineva din autoturism zice așa, mai mult pentru sine: „Parcă sîntem la reprezentațiile cu cascadorii de mașini, care se țin duminicile în unele orașe americane". „Nu răsuflați ușurați, că demonstrația nu s-a terminat", îi avertizează Ovidiu. „Acum urmează un număr foarte interesant". Nu așteaptă vreun răspuns din partea pasagerilor. Aceștia, de fapt, nici nu intenționau să-l tempereze, orice tentativă considerînd-o zadarnică. Ovidiu reduce viteza mașinii, o oprește și apoi, plecînd din start, demarează atît de puternic, încît negrul cauciucurilor rămîne imprimat pe asfalt. După 3—400 de metri în plină viteză, printr-o manevră nu simplu de realizat, întoarce brusc autoturismul la 180° și oprește. „Eu unul renunț să merg cu mașina și mă duc la cea mai apropiată gară. Vreau să ajung teafăr acasă". „Stați, domn inginer, n-o luați și dv. așa. Am vrut doar să demonstrez că nu sînt un pilot oarecare și decizia de a mă înlătura din grupa de încercare n-a fost întemeiată. Vă promit că pînă la destinație voi merge normal". După cîteva clipe de îndoială, inginerul, fără să spună nimic, își reia locul în autoturism. Ovidiu întoarce autovehiculul care își continuă apoi mersul pe direcția inițială. Ocupanții, înțeleși parcă din priviri, se abțin de la orice comentariu, deși șoferul ar dori cu ardoare să audă din partea lor cuvinte de admirație cu privire la virtuozitatea pilotajului său de înaltă clasă. Pasagerii au încetat orice discuție. Momentele de groază prin care au trecut i-a marcat puternic. Fața economistei e ca o mască din muzeul Grevin, imobilă și galbenă. Ovidiu nu e satisfăcut. Își imagina că cei din mașină vor izbucni în aplauze și, uite, efectul e invers. Pilotează nervos, menținînd viteza cu mult peste sută, și bruschează comenzile. Bornele albe zboară una după alta, mașina înghițind cu nesaț kilometrii. Nu mai au mult pînă la destinație. Drumul se lărgește, șoseaua are acum patru benzi. Șoferul vrea să-i smulgă o declarație economistei. Întoarce capul spre bancheta din spate. „Ei, ce ziceți, doamna Paula, de demonstrația mea? V-a plăcut? Nu-i așa că m-au exclus degeaba din echipă?" Femeia nu răspunde la început nimic. Apoi, cu o voce fermă și franchețe dezarmantă: „V-au scos pe drept din grupul de încercare, iar demonstrația dv. a fost o probă de demență, nu altceva". Sînt situații cînd unii oameni încearcă să escamoteze momentele dificile printr-un rîs forțat. Așa a făcut și Ovidiu. Întors pe jumătate spre economistă, începe să rîdă cu hohote, gesticulînd cu mîna dreaptă. Aproape că nu mai este atent deloc la drum. În aceste secunde, la o curbă largă, mașina părăsește ușor sensul său de mers, deplasîndu-se spre stînga. Pilotul care venea de la întîlnirea dintre absolvenți, sesizează pericolul și, printr-un viraj de ultim moment la stînga, încearcă să evite lovirea frontală, dar nu reușește să iasă de pe traiectoria de coliziune, expunînd partea laterală a mașinii unei ciocniri năprasnice. În cele cîteva secunde cît a durat filmul acestui teribil accident, autovehiculele s-au dezagregat. Roți, fragmente de motor, aripi, canapele s-au găsit împrăștiate pe o rază de zeci de metri. Cei patru pasageri, toți cu picioarele fracturate, cu contuzii puternice la cap, împreună cu șoferul scăpat, din nou, ca prin minune doar cu niște răni superficiale, au fost transportați la spital.

Din autoturismul care a încasat lovitura și-au pierdut viața pe loc conferențiarul și colega sa de promoție, cercetătoarea. Vlăduț, plin de zgîrieturi, cu hainele rupte, se uită consternat la mașinile distruse. Pare a nu înțelege nimic din cele petrecute. Cînd, printre sfărîmături, zărește trupul inert al tatălui său și pe mama sa plîngînd ușor și mîngîindu-i părul, simte nevoia să întrebe: „E adevărat că tata-i mort?"

Undeva în măruntaiele mormanului de fiare radiocasetofonul funcționează încă. Iglesias își cîntă Galicia sa natală. Melodia pare un ultim omagiu adus Stelei. Bărbatul se apropie de ea și îi închide, cu un gest trist, ochii.

Victor Beda

ROBERT REDFORD

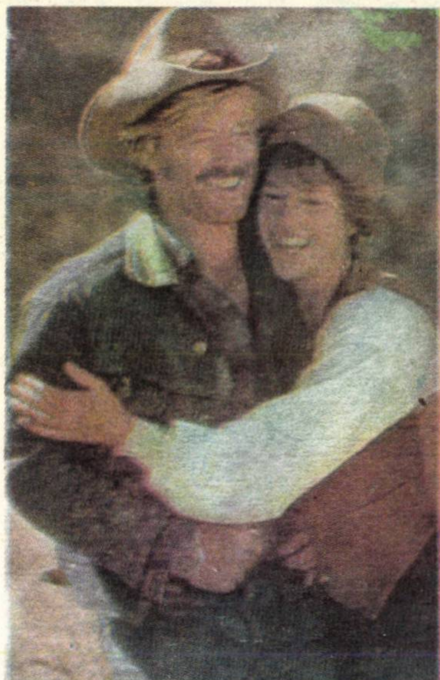
O ANTIVEDETĂ ?

Capitolul I din care se vede că Robert Redford, blond fiind, susține că este... brunet !

e un deceniu și jumătate Robert Redford este idolul spectatorilor de film americani și de aiurea. Se înțelege că marea majoritate a celor înrolați în imensa armată a admiratorilor o formează... admiratoarele. Și numărul acestora crește, crește...

Aureola „băiatului de aur", „răsfățatul ecranului mondial" și-a cîștigat-o cu filmul „Desculț în parc", turnat în anul 1967, și

urmat la numai doi ani, în 1969, de „Butch Cassidy și Sundance Kid". De atunci, steaua lui nu numai că nu a apus, dimpotrivă, ea strălucește tot mai puternic, tot mai distinct pe firmamentul artei acesteia numită film, care a fascinat și continuă să fascineze generații după generații.

Un om care se bucură de gloria și admirația ieșită din comun, așa cum este Robert Redford, ar trebui — zic eu — să se întrebe din cînd în cînd cărui fapt i se datorează gloria și admirația contemporanilor săi. Ar trebui să i se pară ciudat, dacă nu straniu, că nu poate intra într-un teatru de pe Broadway sau că trebuie să fie apărat de asaltul înverșunat al admiratoarelor de toate vîrstele. Ar trebui, poate, să se întrebe dacă nu cumva există doi Robert Redford : unul care a dat chics la facultate și un altul care rupe inimi pe oriunde îi poartă chipul peliculele al căror erou este.

Știu că n-o s-o facă, dar poate n-ar fi rău... În orice caz, ne-ar ajuta și pe noi — admiratorii lui — să știm, pînă la urmă, pe cine iubim...

Pe Robert Redford lumea îl consideră a fi un blond roșcat, în ciuda încăpățînatelor sale declarații potrivit cărora domnia sa ar fi... brunet. „Nu m-am simțit niciodată că aș fi blond, eu sînt brunet" ! ! ! (Semnele mirării îmi aparțin). Mărturisesc că după această declarație îmi vine mai ușor să-l înțeleg de ce a făcut rolul acela magistral din „Desculț în parc". Mărturisesc, de asemenea, că auzind această declarație, îl văd stînd trîntit pe canapea și discutînd cu soacră-sa după ce au reușit să ajungă în apartamentul pe care cu onoare pusese de curînd stăpînire, împreună cu admirabila sa soție interpretată de admirabila Jane Fonda. Da, este vorba de scena în care soacra, abia trăgîndu-și sufletul după ce ajunsese la etajul al cincilea urcînd pe scări, zice că are impresia că a ajuns în rai iar el, Redford, pentru a o consola, zice că el are impresia că i s-au muiat dinții...

Acum chiar cred că i se muiaseră...

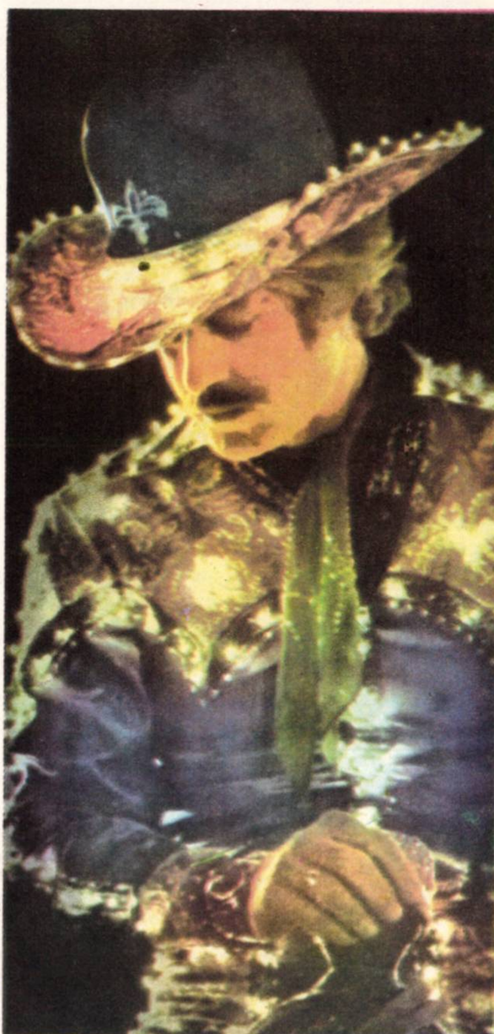
Redford vorbeşte cu siguranţa omului care ştie că este ascultat. Îl ascultă cuminte pe interlocutor şi nu dă semne de enervare sau nerăbdare chiar dacă întrebările care i se pun i-au mai fost puse de nenumărate ori. Este cunoscut ca fiind scump la vorbă, în realitate este un vorbăreţ.

După o absenţă de patru ani, în timpul cărora a turnat filmul „Oameni obişnuiţi", cu care a obţinut premiul Oscar pentru regie, Robert Redford s-a întors din nou pe platourile de filmare în chip de actor, jucînd în „The Natural" — Naturalul. În acest film Redford trăieşte rolul unui jucător de baseball care, după o cădere fizică şi morală, reuşeşte să revină pe terenul de sport în forma lui de zile mari.

Redford are acum patruzeci şi opt de ani, dar nu şi-a pierdut nimic din fotogenie şi farmec. Dacă se poate afirma că s-a schimbat totuşi ceva la el, atunci se poate spune că profilul lui a devenit şi mai expresiv iar trăsăturile i s-au maturizat.

Destinul actorilor este acela de a se contopi cu personajele cărora le dau viaţă pe scenă sau pe micul şi marele ecran. În cazul lui Redford se poate afirma că nu avem niciodată iluzia că el ar juca un alt rol decît al său propriu. Există puţini actori de film atît de expresivi ca el. O privire aproape imperceptibilă, o mişcare abia sesizabilă a maxilarelor, spun la el mai mult decît replici întregi. Regizorul Sydney Pollack, cel care a realizat filmele „Aşa am fost", „Jeremiah Johnson", „Cele trei zile ale condorului" şi „Călăreţul electric", toate avîndu-l pe Redford interpret principal, spunea : „Despre Robert Redford nimeni nu spune : Doamne, ăsta zic şi eu actor ! În «Jeremiah Johnson» aveam un cal — o fiară, pe care Redford trebuia să-l călărească. Ei bine, Redford a fost una cu calul acela nebun..."

Redford se apropie de rol instinctiv. Mai întîi observă, încearcă, caută şi numai după aceea „se afundă în personaj". Din acest punct de vedere Robert Redford a fost cel mai convingător în filmele în care a întruchipat eroi americani contradictorii sufleteşte, cum este cazul schiorului din filmul „Concurenţii" al lui Michael Ritchie, al oscilantului şi veşnic neancoratului Gardner din „Aşa am fost" sau al fostei stele a rodeo-ului din „Călăreţul electric". Ca să nu mai vorbim de rolul ambiţiosului senator din „Candidatul". Într-un cuvînt, personaje care ajung repede victime ale alcoolului şi corupţiei. Fauşti americani obosiţi, care îşi vînd sufletele pe te miri ce...

Capitolul II din care putem vedea că Robert Redford este altfel decît îl crede multă lume

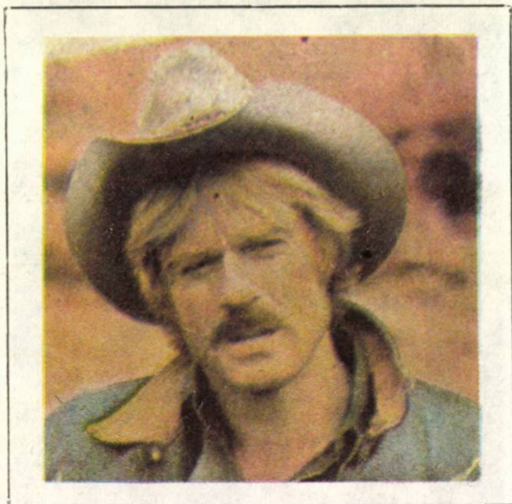
um este Robert Redford în realitate ? iată o întrebare care se cere abordată chiar de la început.

Cum să fie ? În primul rînd este un bărbat care se agită veşnic între doi poli, un actor celebru a cărui profesie a început sub semnul contradicţiilor, un băiat din California care urăşte viaţa de la Hollywood. Un însingurat şi un timid care — de ce ? — şi-a ales tocmai meseria care îl expune cel mai mult văzului mulţimii. Un mare îndrăgostit de film, care trăieşte de peste douăzeci şi şase de ani cu aceeaşi soţie, Lola pe nume. Pentru această din urmă performanţă — ne mai realizată pînă acum la Hollywood unde căsniciile se leagă şi se dezleagă cum mi-aş lega eu şi dezlega şireturile de la pantofi — eu l-aş propune pentru un Premiu Oscar special. Nu pentru întreaga lui carieră de actor, ci pentru întreaga lui carieră de soţ model.

Mărturisesc că în urmă cu cîţiva ani, poate doi, poate trei, după ce am scris un articol despre Redford în care, printre altele, îl lăudam pentru fidelitatea sa, am citit într-o revistă — dar nu una de scandal — cum că el ar fi divorţat de Lola după douăzeci şi trei de ani de căsnicie. Am jurat atunci să nu mai văd nici unul din filmele lui, să nu mai scriu nimic despre el.

Din fericire, a fost doar o... găselniţă a unui ziarist în căutarea de senzaţii în stare să-i vîndă gazeta...

Dar să revenim. Un tată devotat celor trei

copii ai lor — Shauna de 23 ani, Jannie de 22 și Anny de numai 13. Din păcate, activitatea sa îl ține mult timp departe de casă, de familie.

Și, pe lingă toate acestea, un vajnic luptător pentru protejarea naturii și a mediului înconjurător.

Robert Redford s-a născut la 18 august 1938 în Santa Monica din California în familia unui lăptar, ajuns mai tirziu contabil al lui Standard Oil Company. Din această pricină familia lui s-a mutat la Van Neys. Tatăl l-a dat pe Robert la școala de finanțe, dar după cum ne încredințează chiar eroul articolului nostru, „la această școală am învățat cel mai mult din faptul că mă uitam pe fereastră și dădeam drumul fanteziei să zboare în loc să ascult ce predau dascălii." Cu toate acestea a ajuns la University of Colorado unde a primit și o bursă, dar nu pentru că ar fi obținut rezultate extraordinare la învățătură, ci pentru că juca, și încă foarte bine, basket. Tot pe atunci îi mai plăcea la fel de mult și schiul. Timpul care îi mai rămînea după ce juca basket și făcea schi îl dedica din toată inima învățăturii !

Rămas orfan de mamă la vîrsta studenției, el se vede nevoit să se retragă de la facultate. Și cum moda **beat** era la modă pe atunci, a bătut în lung și-n lat, cu autostopul, întreg teritoriul Statelor Unite.

A lucrat o vreme ca petrolist în California — personal nu mi-l pot imagina lîngă o sondă — pentru a face rost de banii necesari deplasării în Europa unde dorea să studieze pictura. Și-a încercat șansa de pictor la Paris și Florența și dacă n-a găsit cununa de lauri, a aflat în schimb ce înseamnă sărăcia și foamea. Situație în care nu i-a rămas altceva mai bun de făcut decît să se întoarcă acasă.

Scurtă vreme a trăit la Los Angeles lucrînd ce găsea și pe unde găsea.

La Los Angeles a întîlnit-o pe viitoarea lui soție, Lola Van Wagenen. La insistențele fetei Robert s-a dus la New York pentru a studia pictura de care se simțea foarte tare atras. I s-a năzărit însă, la New York fiind pentru a se face pictor, să se apuce de teatru. Drept pentru care s-a înscris la Academia americană de artă teatrală.

Într-o seară, în anul 1958, i-a dat Lolei un telefon și i-a cerut — ce credeți ? — mîna. Se-nțelege că Lola a zis da. Vă imaginați ce-ar fi fost astăzi pe capul ei dacă, atunci, ar fi avut proasta inspirație să spună „să văd ce spune mama..."

Proaspeții căsătoriți au locuit într-un apartament modest din East Side. Au strîns tare cureaua amîndoi întrucît trăiau numai din modestul cîștig al Lolei. Cînd Lola a rămas însărcinată, patronul a dat-o afară. Aceasta se întîmpla atunci cînd Robert tocmai obținuse niște roluri mici pe scenele unor teatre de pe Broadway. Jucînd în piese ca „Duminică la New York" sau „Desculț în parc" regizate de Mike Nichols, el a început să-și facă un nume.

Cu filmul „Desculț în parc", realizat în anul 1967, a obținut și primul său mare succes pe marele ecran. Și de atunci a devenit și a rămas o stea de primă mărime a ecranului american și mondial. Dar gloria mondială avea să o obțină cu „Butch Cassidy și Sundance Kid" în care juca alături de Paul Newman.

Între două filmări, Robert Redford călătorește. Și cînd se plictisește acasă la el, în Statele Unite, pleacă în lume. În Kenya unde participă alături de paleontologul Richard Leakey la săpături arheologice in zona lacului Turkana. După aceea în Nepal unde a locuit cîteva săptămîni într-o tabără pe Mount Everest...

Capitolul III din care se vede că Redford a învățat să lucreze în taină

ocul cel mai iubit, cel mai drag inimii lui Robert Redford este însă așezarea Sandance din apropierea orașului Pravo din statul Utah. El a început să construiască acest „regat" la începutul anilor '70 cînd a cumpărat aici un hectar de pămînt. Cu timpul suprafața s-a mărit, dar Robert a împrumutat mulți bani pentru a putea face acest lucru.

Aici Redford a construit un centru de creație artistică și pentru recreere. Centrul dispune de 50 locuințe, lacuri de pescuit, grajduri pentru cai, pîrtii de schi. Centrul organizează concerte. Totul funcționează aici pe bază de energie solară. În timpul verii centrul se numește „Sandance City" și devine sediul „Institutului Sandance", organizație fondată de Redford în scopul sprijinirii — financiare și de specialitate — a celor care lucrează în cinematografia americană independentă. În fiecare an la Sandance City se adună adepții celei de a șaptea arte care, sub conducerea unor oameni cu experiență — regizori, scenariști, cameramani și actori — își desăvîrșesc aptitudinile într-un domeniu sau altul al artei filmului. Centrul este destinat în primul rînd tinerilor cineaști care vor să realizeze filme independent de „fabrica de iluzii" — am numit Hollywoodul — al cărui scop este exclusiv cîștigul.

Gama preocupărilor lui Redford este foarte largă, ea mergînd de la ecologie pînă la politică. Din punct de vedere politic Redford este adeptul aripei liberale din cadrul Partidului Democrat. Pentru nimic în lume nu ar deveni agitator politic al cuiva. Nici măcar în favoarea sa ! „Oamenii m-ar asculta — spunea marele actor — apoi ar spune : «Ați vorbit foarte interesant, domnule Redford, dar fiți amabil și spuneți-ne, în „Butch Cassidy și Sundance Kid" chiar dv. ați fost cel care a sărit de pe stîncă...?»

Cînd își pune ceva în cap muncește ca un apucat. Cîțiva ani buni a luptat de unul singur pentru rezolvarea unor lucruri care lui îi stăteau pe suflet : construirea unei magistrale pînă la Utah, canalizarea orașului Pravo, folosirea energiei solare. „Toate astea m-au epuizat, dar altfel nu se putea", spunea Robert. „În plus, am devenit ținta atacurilor adversarilor. Din această cauză m-am învățat să lucrez în mare taină, în culise..."

Capitolul IV din care vedem că Redford nu are de gînd să facă filme pînă la... moarte

Dar, dintre toate, cel mai mult îl pasionează filmul. „La urma urmelor datoria mea principală este să fac filme. Cred că aceasta este meseria pe care o stăpînesc cel mai bine și de aceea mă dedic ei cu toată pasiunea. Dar nu pînă la moarte, să fie limpede", spunea marele actor cu prilejul unui interviu.

Regizonul Pollak, prieten bun cu Robert, spunea : „Nu cred că Redford va îmbătrîni ca actor..."

Redford concepe filmul ca pe o artă care trebuie să se angajeze în lupta pentru progres politic și social, cu toate că își dă seama că influența filmului este limitată. A fost decepționat de ecoul trezit la public de filmul „Candidatul", în care el a interpretat rolul principal. „Am fost convins, spunea el, că un film cum este «Candidatul» va influența în mare măsură gîndirea politică a oamenilor. Mi-am dat însă seama că m-am înșelat."

Ce va face Redford în viitor ?

Deocamdată se află în tratative pentru rolul principal din filmul „Din Africa" pe care îl realizează tot Pollak. Eroul principal al filmului este un englez, din care cauză Redford nu a putut lua o hotărîre întrucît publicul american nu l-ar accepta — după părerea sa — altfel decît ca erou american !

De altfel, scenariștii de la Hollywood nu-l scapă din ochi. Lucru lesne de înțeles : îndată ce un scenarist reușește să-l obțină pe Redford pentru filmul lor, producătorii se bat pentru a finanța pelicula...

Capitolul V din care vom vedea că Redford este, de fapt, un însingurat

La întrebarea : „Care sînt filmele care v-au plăcut cel mai mult ?" Robert Redford a enumerat două filme clasice „Comoara din Sierra Madre" și „Cîntînd în ploaie". După care a adăugat : „Poate o să vi se pară ciudat și distractiv, dar nu-mi place să merg la cinema. Fac cu mai multă plăcere alte lucruri. Nu rezist să stau prea mult într-un loc, am repede senzația că întregul corp îmi este inundat de furnici. N-am avut răbdare să văd pînă la capăt nici măcar filmele în care am jucat..."

Redford și-a exprimat nu o dată neîncrederea în arta filmului „fabricator de iluzii". Din lipsă de încredere față de lumea artificială de celuloid s-a născut și dezgustul său față de Los Angeles — el își închiriază o locuință departe, numai pentru a nu fi obligat să trăiască à la Hollywood.

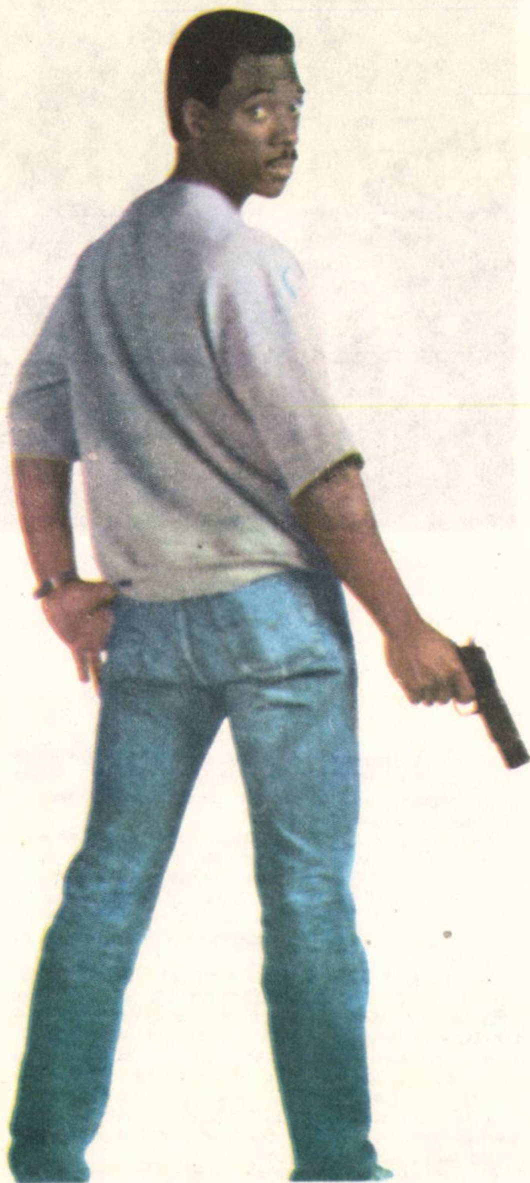
Cei care îl cunosc mai bine au uneori impresia că, în adîncul sufletului lui Redford se află sentimentul intim că, de fapt, actoria nu-i treaba cea mai potrivită pentru un băiat ca el. Poate cel mai semnificativ rol al lui Redford este cel din „Jeremiach Johnson" în care joacă — trăiește mai bine zis — viața unui muntean, a unui însingurat, care, deziluzionat de civilizație, pleacă în Munții Stîncoși pentru a-și trăi viața așa cum și-o dorește.

Nu cumva lupul acesta singuratic este chiar Redford ?

Să ne lăsăm induși în eroare numai pentru că eroul filmului se retrage în Munții Stîncoși iar Redford în Utah, la Sandance ?

Alice Teodorescu

UN CHAPLIN DE CULOARE?

Este vorba despre Eddie Murphy

um v-ați putea imagina un om despre care unii spun că este un „Mozart al umorului", alții că ar fi un „Einstein al filmului", iar alții — cei mai mulți și se pare cei mai în temă — că este „urmașul indiscutabil al marelui Charlie Chaplin" ?

Personal n-aș fi reușit să-i fac portretul robot după datele de mai sus, chiar dacă erau numai superlative. Și nu am reușit să-mi dau seama de ce este Mozart-Einstein-Chaplin nici după ce i-am văzut fotografia. Ce-i drept însă nu-i păcat, m-am apropiat puțin de imaginea omului acestuia care, din moment ce este sumumul a trei genii, n-are cum — chiar dacă ar vrea să nu fie așa — să nu fie geniu !

Nu se numește însă nici Wolfgang Amadeus, nici Albert, nici Charlie. Îl cheamă pur și simplu Eddie. Eddie Murphy.

S-a născut în anul 1962 într-o familie săracă de pe Brooklyn. A făcut pînă acum trei filme și este considerat senzația absolută a marelui și micului ecran american. Ultimul lui film „Polițistul din Beverly Hills" a bătut toate recordurile în materie de încasări : într-o singură lună pelicula a adus producătorilor suma de 200 000 000 dolari ! !

Și cum succesul trebuie speculat, Eddie nu a pierdut ocazia de a semna un contract pentru încă alte șase filme cu Societatea Para-

mount pentru care a primit — cît credeți? — 25 000 000 dolari!

Să tot rîzi de banii ăștia... Și să dai din tot ce ai...

Eddie, homo factotum

reau să scriu scenariul pentru un film al meu, pe care să-l regizez și pe care să-l joc. Vreau, de asemenea, să-i compun și muzica și dacă îmi mai rămîne ceva timp să mă ocup și de coregrafie", declara Eddie unui reporter al revistei italiene „Epoca" ce apare la Milano.

Să recunoaștem cu admirație că băiatul acesta de numai 22 de ani, înalt, suplu, agil ca o felină agilă, comic înnăscut, nu are ambiții dintre cele mai modeste. În plus, el are ceea ce lipsește multora pentru a ajunge acolo unde toți vor să ajungă și unde Eddie se pare că a și ajuns: inteligență.

— Eddie are prea multă energie și este mult prea multilateral dezvoltat pentru a se limita la un singur gen de activitate, spunea despre el actorul și comicul de culoare Richard Pryor, prieten bun al lui Eddie. Același om care, văzîndu-l la prima reprezentație, a zis cu umorul care-l caracterizează: Asta ne bagă pe toți în buzunar! Să-l luxez acum sau să-l las să semneze primul lui contract de aur?

După cum am mai spus, Eddie Murphy provine dintr-o familie săracă. Tatăl lui, polițist în cartierul Brooklyn, a stat mai mult pe stradă decît acasă lîngă ai lui, copilul crescînd — puțini au fost copiii ajunși cineva care au crescut altfel — sub influența mamei. Dar lucrul cel mai important — rîsul și pofta de rîs — Eddie l-a moștenit de la tatăl său.

Nu cred că tatăl lui ar fi murit din pricină că ar fi rîs prea mult, fapt este însă că a murit pe cînd Eddie era foarte mic. Normal, mama s-a recăsătorit și s-a mutat cu noul ei soț și cu Eddie la Long Island. Aici și-a petrecut Eddie copilăria și primii ani ai tinereții. Interesant este faptul că deși a trăit și s-a dezvoltat într-un mediu aproape analfabet, el este foarte instruit și citit.

„Sînt produsul erei tehnicii și sînt numai în parte marcat de junglă", spunea Eddie. Pentru el jungla este strada iar epoca tehnicii este reprezentată de televiziune și fluxul neîntrerupt de informații.

„M-a născut mama, dar m-a alăptat ecranul", zice el.

Tatăl vitreg lucra la o fabrică de înghețată iar mama la o centrală telefonică, din care cauză Eddie rămînea mai tot timpul singur acasă. Timp în care urmărea emisiunile posturilor de televiziune. Uneori uita de el ore în șir. Îl fascina mai ales Elvis Presley.

„Dacă aș fi alb și dacă aș ști să cînt și să mă mișc ca el...".

Eddie nu este, după cum am văzut, alb și nici la cîntat nu se pricepe nevoie mare. De cîntat s-a apucat mai tîrziu cînd și-a dat seama că nu este absolut necesar să ai voce pentru a fi cîntăreț și că pentru aceasta îți trebuie în primul rînd tupeu și ambiție.

„De care eu am din belșug", zicea el.

Eddie este născut pentru mişcare. Cu trecerea lunilor a exersat într-atîta încît a început să se asemene artiştilor care apăreau la TV, mai ales în anii rock-ului, mai ales cu comicii şi dansatorii. Toţi cei din jur, dar mai abitir fratele lui, îl luau peste picior. L-ar fi vrut printre ei, să le fie „creier" în acţiunile de noapte cînd furau de pe unde apucau. Eddie a refuzat de fiecare dată. Îi ofereau marijuana, ţigări. Nimic.

„E sfînt, dragă. Voi nu vedeţi ?! zicea fratele lui dar şi ceilalţi în bătaie de joc, dar Eddie nu s-a lăsat corupt.

Visa să se facă vînzător de îngheţată.

Într-o bună zi a dat un spectacol în faţa alor lui şi a unui grup de prieteni şi dacă a văzut el că se tăvăleau cu toţii de rîs a hotărît să se facă comic. Dar cum să te faci comic ?

Ceva mai tîrziu după această „reprezentaţie" Michael Kyser şi Andrew White, prieteni cu Eddie, au primit sarcina de a realiza pentru un canal de televiziune o paradă a talentelor dintr-o cafenea pe care o vizitau în comun. Eddie a prezentat un număr în care îl imita pe un foarte cunoscut cîntăreţ american. Aplauzele au fost atît de puternice şi îndelungate încît l-au „urcat" definitiv pe scenă.

Împreună cu cei doi, Eddie a fondat trioul „Crazy Eddie" şi au început să colinde restaurantele, cafenelele şi barurile de noapte din Long Island. În pauze, Eddie spunea bancuri şi glume. Într-o seară, patronul unuia din localuri s-a apropiat de el şi i-a spus :

„De ce nu te laşi tu de cîntat şi să faci pe comicul ? Tu pentru asta eşti născut...".

Şi cu acest sfat...

Eddie a pornit să cucerească lumea

a barul „The Comic Strip" din New Jersey există obiceiul ca aceia dintre clienţi care cred că au ceva de spus celor prezenţi acolo să se urce pe scenă şi să spună. Fără însă să pretindă vreun onorariu. Localul este vizitat de regulă de oameni de teatru care caută talente noi.

Eddie s-a urcat şi el pe această scenă în anul 1979 pe cînd avea 17 ani. A avut un succes total. Teatrele şi cabaretele de noapte au început din seara aceea să se bată pentru el. După ce a înnebunit Ney Jersey-ul, Eddie şi-a împrumutat un smoking şi cu cîţiva dolari în buzunar — avea el mai mulţi, dar pentru ca povestea să fie mai frumoasă, vom prelua versiunea gazetelor americane potrivit căreia în momentele acelea Eddie avea într-un buzunar o gaură iar în celălalt ceva mai mult — a început un lung turneu prin New York, Boston, Philadelphia, Washington...

Cînd a ajuns la Atlantic City era Cineva.

Eddie detestă Hollywoodul de aceea s-a stabilit la New York unde trăieşte cu mama şi cu o mătuşă. Mărturisesc că nu ştiu ce s-a întîmplat cu tatăl lui vitreg şi nici din partea cui este mătuşa. La ora actuală este actorul american cel mai bine plătit.

„Trebuie să cîştig atîţia bani încît să pot dicta nu numai condiţiile pentru realizarea unui film, dar întreaga activitate a unei Societăţi. Nu ştiu ce voi face după aceea, dar n-ar fi exclus să compun o simfonie. În curînd am să-mi public memoriile. La vîrsta mea, imaginaţi-vă ! Nu-i aşa că lumea asta a ajuns de rîs ?! Vedeţi, de asta şi fac eu pe comicul... !".

Filmul populaţiei de culoare din Statele Unite este astăzi în plină ascensiune. Începutul a fost făcut în urmă cu un deceniu cînd Sydney Poitier a înţeles că pentru a se impune, negrilor nu le este suficient ca un actor de culoare să apară într-un film, ci că este necesar să existe o Societate care să fie numai a negrilor. Aşa a luat fiinţă firma „Indigo Productions", pe care o controlează Poitier şi Richard Pryor.

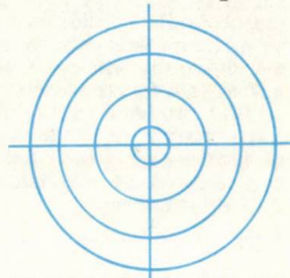
În filmul „Poliţistul din Beverly Hills", care nu este un film comic, urmau să joace Burt Reynolds, apoi Sylvester Stallone. În cele din urmă a fost preferat Eddie Murphy. Poliţistul „lui" răzbună un prieten care a fost ucis în timpul urmăririi unui criminal. Reţeta aproape clasică. Dar Eddie şi-a interpretat atît de original rolul, încît întreaga acţiune este absolut nebanală şi ne... clasică.

Presa este unanimă în a aprecia că Eddie Murphy este la fel de bun ca Chaplin sau Buster Keaton.

Cu deosebirea că — gîndindu-ne la Chaplin — Eddie ar mai avea de aici încolo încă vreo... 60 de ani de făcut filme !

Vom mai auzi de el. Nici o teamă...

C. Lipen

SPIRITUL SPORTIV MOARE ?

UN MECI DE FOTBAL INTR-UN CIMITIR

F.C. LIVERPOOL-JUVENTUS-TORINO 33-1!

1. MÎNDRIA ANGLIEI

„Abbey Road" este un mic restaurant situat în plin centrul orașului Liverpool. Chiar lîngă el, se află o pivniță cu vinuri, deschisă o singură dată pe săptămînă, în noaptea de vineri spre sîmbătă.

„Totul a început de aici", glăsuește o plăcuță fixată pe poarta vinăriei. Aici, pe Mathew Street, pe această ulicioară întunecată și îngustă, la începutul anlor '60, patru băieți — Paul, John, Ringo și George — toți născuți în Liverpool, uimeau lumea cu primele lor cîntece.

Astăzi ei au devenit mîndria și faima Angliei..."

„The Beatles"...

2. UN CORDIAL BUN VENIT PE STADIONUL „HEYSEL" !

Porțile stadionului „Heysel" din Bruxelles s-au deschis, pentru a-i primi pe cei 60 000 spectatori la finala Cupei Campionilor Europeni dintre F.C. Liverpool și Juventus Torino, cu două ore și jumătate înaintea începerii meciului. Cam la aceeași oră și-au ocupat locurile în incinta stadionului și în afara lui polițiștii și jandarmii. Majoritatea acestora își aveau locurile stabilite în afara ovalului de beton pentru că acolo au loc, după cum arată experiența, primele ciocniri între suporterii echipelor care se înfruntă pe gazonul verde. În interiorul stadionului se aflau numai 72 (șaptezeci și doi de polițiști).

Între măsurile care urmau a fi luate pentru preîntîmpinarea ciocnirilor violente între suporterii celor două echipe, intrate în tradiția sportului occidental, veniți în număr de aproximativ 15 000 de fiecare parte, era și cea privitoare la vînzarea biletelor în locuri cît mai departe unii de alții. Italienii urmau să fie plasați în peluza turnantă din stînga tribunei principale, în sectoarele N și O, iar englezii în partea opusă, în sectoarele X și Y. Între aceste două... legiuni străine, ca un tampon de siguranță se afla tribuna oficială ocupată în exclusivitate de belgieni.

Ce s-a întîmplat, însă, în realitate ?

După cum s-a constatat ulterior, sectorul Z a fost ocupat aproape în totalitate de suporterii lui Juventus. Fie că biletele le-au fost vîndute oficial, împotriva măsurii stabilite inițial, fie că ele au fost cumpărate de concetățeni stabiliți temporar sau definitiv în Belgia, fie că biletele au fost procurate la negru de la speculanții belgieni — deși mă îndoiesc că cineva s-ar fi încumetat să dea 650 dolari pe un bilet ! — fapt este că așa s-au repartizat sau au fost repartizați o parte dintre suporterii italieni.

În felul acesta italienii au ajuns să fie despărțiți de cei englezi doar de un gard fragil de sîrmă, înalt de vreo trei metri, lîngă care erau plantați doisprezece polițiști.

Ora 18,30.

Pe marea tabelă electronică a stadionului se aprinde, cu litere mari, luminoase, urarea :

„UEFA and the Belgian F.A. whish you a hearty welcome in the Heysel Stadium"

Pînă la începerea partidei a rămas ceva mai mult de o oră.

Schimbul de înjurături și insulte reciproce între suporterii celor două echipe, separați doar de gardul de sîrmă, nu durează prea mult. Englezii încep să folosească „dovezi" mai convingătoare. În scurtă vreme spre sectorul ocupat de „tifosi" — așa sînt denumiți suporterii italieni — încep să zboare sticle, bucăți de cărămidă și alte obiecte. Explodează o bombă fumigenă, cîteva petarde și o grenadă cu gaze lacrimogene.

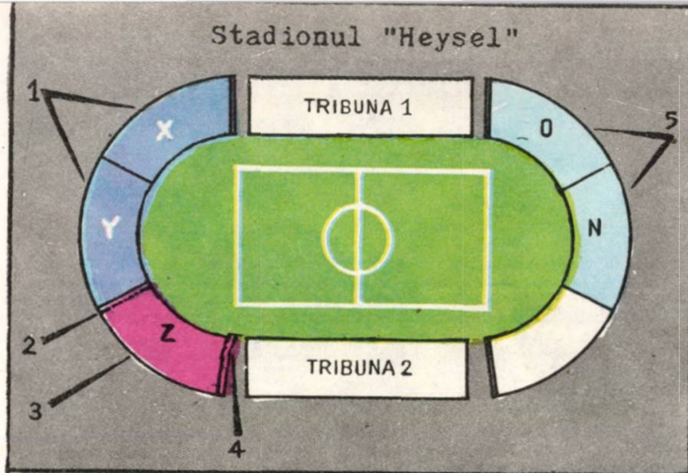
Stupoare în rîndul italienilor, care încep să se agite serios, dar care nu înțeleg încă ce se petrece. Starea de derută durează însă mult, întrucît englezii dărîmă gardul de sîrmă — mai mult simbolic decît cu funcție de siguranță — și, înarmați cu bare de fier și cuțite încep să-i lovească pe vecinii lor de sector.

Spectatorii italieni din sectorul Z, cei aflaţi în imediata apropiere a fostului gard, se retrag din faţa englezilor dezlănţuiţi, dar presează fantastic asupra celor aflaţi la celălalt capăt al sectorului Z. Unii dintre aceştia reuşesc să fugă pe pista de alergări, din preajma terenului. Cei din spate presează în continuare, îi calcă în picioare pe cei căzuţi. Din urmă englezii continuă să lovească fără menajamente în tot ce le iese în cale.

Sub presiunea enormă a „grămezii" italiene, cei aflaţi în primele rînduri, lîngă gardul de sîrmă care despărţea peluza de stadion, se prăbuşesc şi sînt călcaţi în picioare sau mor asfixiaţi sub cuvertura de corpuri omeneşti căzute peste ei. Îngroziţi, unii dintre italieni s-au urcat pe un mic zid aflat în apropiere. Zidul se prăbuşeşte prinzîndu-i sub dărîmături pe unii dintre ei. Alţii s-au căţărat pe zidul de beton care împrejmuieşte stadionul, zid înalt de peste opt metri, de unde sar, unii scăpînd teferi, alţii fracturîndu-şi membrele sau accidentîndu-se mai grav.

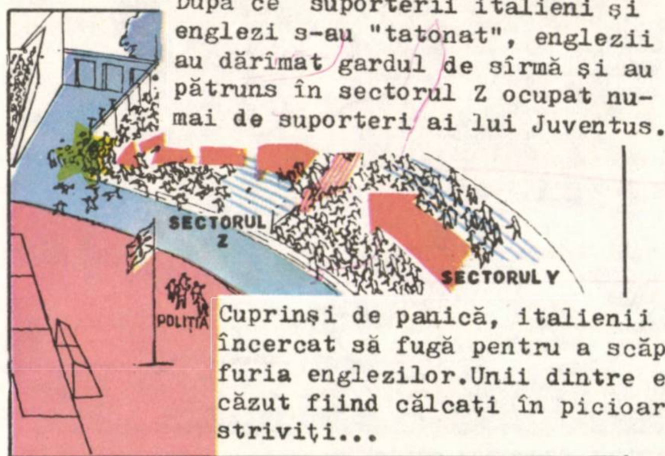
Cei cîţiva poliţişti aflaţi în apropierea locului dramei intervin pentru a potoli spiritele. Comit însă o greşeală capitală: **în loc să-i oprească pe huliganii englezi, care loveau cu furie, în pofida faptului că morţii începuseră să apară peste tot, poliţiştii au blocat singura poartă prin care italienii puteau ieşi. În felul acesta poliţia belgiană surprinsă de dimensiunile dezastrului, în loc să înlesnească fuga italienilor, îi reţin pe aceştia la cheremul spectatorilor englezi.** Care lovesc, lovesc...

Iată mărturia unui italian prezent în acea vîltoare: **„Ne presau tot mai mult spre zid. Eram pur şi simplu încercuiţi, din locul unde ne aflam ducea un singur culoar îngust pe care au reuşit să se salveze doar cîţiva oameni. De peste tot se auzeau strigăte îngrozite. În jurul meu zăceau vreo cinci sau şase morţi. Îmi luasem adio de la viaţă, cînd, deodată, totul s-a cu-**

1 — sectoarele X şi Y ● 2 — Gard de sîrmă (dărîmat) ● 3 — Sectorul Z. Bilete vîndute, în Belgia, suporterilor italieni ● 4 — Zid (prăbuşit) ● 5 — Sectoarele O şi N.

După ce suporterii italieni şi englezi s-au "tatonat", englezii au dărîmat gardul de sîrmă şi au pătruns în sectorul Z ocupat numai de suporteri ai lui Juventus.

Cuprinşi de panică, italienii au încercat să fugă pentru a scăpa de furia englezilor. Unii dintre ei au căzut fiind călcaţi în picioare şi striviţi...

fundat într-o linişte de moarte. Au urmat cîteva minute în care nu s-a mai întîmplat nimic. Asediaţii şi asediatorii erau epuizaţi...“

Sînt minutele în care îşi fac apariţia întăririle poliţiei, maşinile salvării, elicopterele, doctorii, voluntarii Crucii Roşii. Poliţia belgiană întărită cu militari pătrunde în mijlocul huliganilor — dintre care unii primiseră în ultima jumătate de oră botezul crimei — **dar, cu toate probele evidente, morţii erau doar la picioarele lor — poliţiştii nu operează nici o arestare ! !**

Scene de infern. Morţi întinşi pe scaunele de lemn sau pe scările dintre acestea. Personalul sanitar încercînd eroic să readucă la viaţă pe cei din care viaţa plecase cu cîteva clipe mai înainte. Masaje cardiace. Respiraţie gură la gură. Manevre de resuscitare cardio-respiratorie. Nimeni nu mai are timp să aşeze — aşa cum scrie la carte — o batistă curată peste buzele celui presupus doar în agonie. Moartea nu aşteaptă !

Ora 19,25.

Pe teren, poliţişti călări încearcă să elibereze gazonul de spectatorii care au dat năvală.

În parcul din faţa stadionului se improvizează un spital de campanie pentru îngrijirea răniţilor.

Brancardieri purtînd imense cruci roşii pe piept şi pe spate aduc morţi, aduc răniţi...

Morţii sînt aşezaţi la rînd. Între ei se află şi micuţul Andrea Casula din Caliagri. Şi tatăl lui, ucis pe cînd încerca să-l apere. La 15 august 1985 Andrea ar fi împlinit 11 ani...

Corpurile celor ucişi sînt acoperite cu steagurile albnegre ale lui Juventus...

Pe marea tabelă electronică a stadionului continuă să ardă, impasibilă, urarea :

„UEFA şi Federaţia belgiană de fotbal vă urează un cordial bun venit pe stadionul „Heysel“

Sirenele salvărilor şi elicele elicopterelor sfîrtecă

Suporterii alb-negrilor dezlănţuiţi...

văzduhul. Răniţii grav sînt transportaţi de urgenţă la spitalele din apropiere. Celor răniţi uşor li se acordă primul ajutor pe loc. În scurtă vreme însă spitalele din Bruxelles nu mai pot primi răniţi. Se apelează la spitalele din aşezările învecinate.

Apoi a venit ora bilanţului.

38 morţi, dintre care 33 italieni, 3 belgieni, 1 francez şi 1 englez.

270 răniţi dintre care unii în stare foarte gravă.

Altfel spus, F. C. Liverpool a învins pe Juventus cu 33:1...

3. UN MECI DE FOTBAL ÎNTR-UN CIMITIR

În timp ce stadionul şi împrejurimile arătau ca după un cataclism, Comitetul UEFA organizează o şedinţă ad-hoc. Se va juca sau nu se va juca meciul dintre cele două finaliste ale C.C.E. ? Iată întrebarea.

Preşedintele UEFA, Jacques Georges, susţine că meciul trebuie să se joace : **„Dacă îi vom da afară din stadion pe cei 60 000 spectatori ajunşi în stadiul de fiară, vom expune întregul Bruxelles unui pericol mortal“**, îşi motivează el punctul de vedere.

Preşedintele Clubului Juventus, Gianpiero Boniperti, este de altă părere : **„Dacă Liverpool ne va înscrie un gol, suporterii lui Juventus nu vor mai putea fi stăpîniţi de nimeni şi de nimic“.**

Jucătorii celor două echipe n-au fost de acord cu disputarea partidei. **„N-am vrut să jucăm. Ceea ce am îndurat înaintea partidei şi după aceea nu se poate descrie“**, spunea Platini.

Meciul s-a jucat.

A cîştigat Juventus cu 1:0. A marcat Platini dintr-o lovitură de la 11 metri.

A fost cel mai trist gol al vieţii lui.

„Acesta n-a fost meci, a fost război adevărat..." a spus Platini la sfîrşitul meciului.

4. EXPLOZIA RĂULUI

Finala Cupei Campionilor Europeni care se disputa la Bruxelles, pe teren neutru, urma să constituie punctul culminant al unei ediţii interesante şi unul dintre primele momente importante ale sezonului fotbalistic.

Dar, după cum avea să se vadă, răul plutea în aer încă cu mult înaintea începerii partidei. A fost „o explozie a răului“ după cum spunea Andrzej Lewandowski într-un articol astfel intitulat, publicat în „Trybuna Ludu“, care apare la Varşovia.

Cînd cele cinci trenuri speciale plecau din Liverpool ducîndu-i spre Bruxelles pe tinerii suporteri ai cunoscutei echipe engleze, nimeni nu bănuia ce avea să se întîmple. Nici atunci cînd din Torino au plecat, cu aceeaşi destinaţie, primele 28 autobuze cu o parte din suporterii lui Juventus.

La plecarea din Liverpool, poliţia a controlat minuţios să nu existe băuturi alcoolice în vehiculele cu care călătoreau englezii. Autorităţile belgiene au luat măsura ca trenurile plecate din Anglia sau Italia să nu oprească pe parcurs, ci numai în gara din comuna Jette, aflată în apropierea stadionului „Heysel“, unde grupuri de zeci de poliţişti trebuiau să asigure ordinea şi disciplina.

Zeci de poliţişti la 15 000 de invadatori !...

După sosirea trenurilor împrejurimile stadionului s-au transformat într-un imens parc de distracţii.

Suporterii britanici „se antrenează“ pentru după-amiaza tragică de pe „Heysel“ consumînd... lăzi de bere ● Capitala Belgiei invadată de huliganii de dincolo de Canalul Mînecii ● Cîţiva „componenţi“ ai «hoardei roşii» pozează inocent unui fotoreporter

Mii de englezi s-au lungit pe iarbă, alte mii au plecat în oraş după băutură. La puţin timp după amiază, Piaţa Mare din Bruxelles era pur şi simplu arhiplină de englezi şi de sticle goale. Chelnerii nu mai pridideau să aducă sticlele cu bere.

Terorizaţi, chelnerii n-au mai îndrăznit să încaseze banii !

A fost un preludiu !

Intervenţia unui poliţist în sprijinul unui chelner a fost întîmpinată de o ploaie de injurii şi de sticle proiectil. Un grup de englezi au aruncat o masă în vitrina unui magazin de bijuterii de unde au furat apoi bijuterii în valoare de 3 000 de dolari.

Se puteau trage unele concluzii. Dar poliţia belgiană a fost foarte reţinută : s-a purtat chiar cu mănuşi. Consemnul ei, stabilit de comun acord cu confraţii din Liverpool şi Torino, era să nu-i provoace pe suporterii celor două echipe. Primarul capitalei belgiene a avut chiar ideea de a-i îmbrăca pe unii dintre poliţişti în salopete de montori pentru ca numărul poliţiştilor să nu pară prea mare !

Italienii au fost mai puţin agresivi decît englezii, dar nu s-ar putea spune că au fost blînzi ca oile. În oraş, înainte de a ajunge la stadion, de cîte ori se întîlneau cu grupuri de englezi îi ameninţau pe aceştia cu cuţitele şi cu beţele steagurilor, în realitate bastoane de fier de construcţie telescopică !

Nu s-ar putea spune nici că presa italiană — aceeaşi care după dezastru deplîngea, pe bună dreptate, soarta victimelor — nu-şi are partea ei de vină în instigarea suporterilor. Iată cîteva titluri scrise cu litere mari pe primele pagini ale ziarelor : „A venit vremea lui Juve !", „E-n joc onoarea fotbalului italian !", „Victorie, altceva nu are preţ pentru noi !" Presa italiană de fotbal nu e la prima manifestare de acest tip. Să ne amintim războiul de presă provocat de meciul Italia — Chile de la campionatul mondial din Chile.

Cam în acelaşi mod a procedat şi presa de dincolo de Canalul Mînecii.

Aceasta era situaţia în momentul cînd stadionul din Bruxelles şi-a deschis porţile. O situaţie destul de încordată pentru cine avea urechi de auzit şi ochi pentru văzut.

Excentricitatea afişată de aceşti băieţi din Liverpool care fac baie într-o fîntînă bruxelleză va ceda locul, nu peste multă vreme, unei agresivităţi primitive. ● Fluturarea paşnică a steagurilor se va transforma într-un îndemn făţiş la luptă.

„Reds animals" descind pe pista stadionului „Heysel". Majoritatea celor care poartă imensa pînză au faţa mascată.

5. DRAMA DE PE „HEYSEL" ARE RĂDĂCINI MAI VECHI..

Vărsarea de sînge de la Bruxelles nu a început însă odată cu plecarea suporterilor englezi din Liverpool. Ea nu este o acțiune criminală singulară în contextul fotbalului britanic. Trecutul mai îndepărtat sau mai apropiat este plin de exemple, care demonstrează dreptatea celor care afirmă — de mai multă vreme — că **„Anglia este marea exportatoare de brutalitate în fotbalul mondial“.**

Începutul fotbalului în Anglia este legat, după declarațiile britanice, de dezlănțuirea macabră pe care o descrie o cronică din anul 1790, păstrată în orașul Kingston on Thames. În ea scrie : **„După moartea conducătorului armatei daneze, oamenii** (englezii, adică) — **dădeau cu picioarele în capul lui tăiat pentru a-l batjocori“.** Acest obicei al baterii capetelor dușmanilor învinși, ar sta la originea fotbalului. El se desfășura în fiecare an de ziua victoriei englezilor asupra danezilor.

Întîmplarea de la Bruxelles obligă la un bilanț.

Istoria fotbalului englez este presărată cu o lungă serie de catastrofe și acte de violență.

Prima tragedie de amploare s-a produs la 5 aprilie 1902, la meciul Anglia — Scoția disputat pe stadionul „Ibrax Parc“ din Glasgow. O tribună s-a prăbușit atunci sub greutatea spectatorilor cu puțin înaintea începerii meciului. Partida însă a început și a continuat. S-au înscris chiar două goluri pînă cînd arbitrul să oprească meciul și să constate că... muriseră 25 persoane iar alte 500 au fost rănite !

Nu- s-ar putea spune că tragica întîmplare nu a confirmat calmul englezesc.

Tot la Glasgow, în anul 1909, după o victorie a echipei locale, spectatorii au scos barele porților și le-au dat

Secvențe tragice surprinse pe peliculă la gardul de sîrmă de la sectorul Z

foc în mijlocul stadionului. Probabil, de bucurie !

La 23 aprilie 1923, pe stadionul Wembley recent construit, se disputa meciul de fotbal dintre „West Ham" şi „Bolton", finala cupei „Calul alb". Erau prezenţi 127 000 spectatori. Alţi 1 000 au rămas în afara zidurilor stadionului. Aceştia au început să atace porţile stadionului, le-au deschis, au intrat cu forţa şi au invadat tribunele creînd un vacarm de nedescris exact în momentul în care regele îşi ocupa loja de onoare, iar fanfara cînta „Doamne, apără-l pe rege !"

La 13 septembrie 1945 poliţia a trebuit să intervină cu brutalitate pentru a pune capăt scandalului provocat de huligani în tribunele stadionului din cartierul londonez Chelsea unde se disputa meciul dintre „Chelsea" şi „Dinamo Moscova".

Cea mai mare tragedie din istoria fotbalului englez s-a produs pe acelaşi stadion „Ibrax Park" din Glasgow în timpul desfăşurării partidei dintre „Glasgow Rangers" şi „Celtic". Rangerşii au fost conduşi cu 1:0 pînă în minutul 89. Din această cauză suporterii acestei echipe au început să părăsească stadionul. Un gol norocos înscris în minutul 90 i-a readus în tribune. S-au iscat ciocniri şi bătăi între suporterii celor două echipe iar rezultatul a fost tragic : 66 morţi şi 140 răniţi.

Deplasaţi peste hotare, suporterii britanici constituie o problemă.

În ultimii ani tot mai des cauza tragediilor de pe stadioanele engleze sau din străinătate pe care joacă echipe din Anglia o constituie suporterii englezi, care provoacă acte de vandalism şi cele mai diverse acte de violenţă, mergînd pînă la crimă. Din acest motiv, mobilizarea unui număr mare de poliţişti la meciurile echipelor britanice a devenit obişnuită. Măsurile de securitate sînt tot mai severe. Din păcate nu şi la Heysel.

La meciul dintre „West Ham United" şi „Castilla" din Madrid, disputat la 1 octombrie 1980, biletele au fost vîndute pe bază de legiti-

Tragicul bilanț al tragediei petrecute pe „Heysel stadion"

mații pentru a se preveni ciocnirile. Zadarnic. „Ceea ce s-a petrecut ieri pe stadionul „Bernabeu" a fost cel mai mare dezastru care a avut vreodată loc pe un teren de fotbal din Spania", avea să scrie ziarul „ABC", imediat după meci.

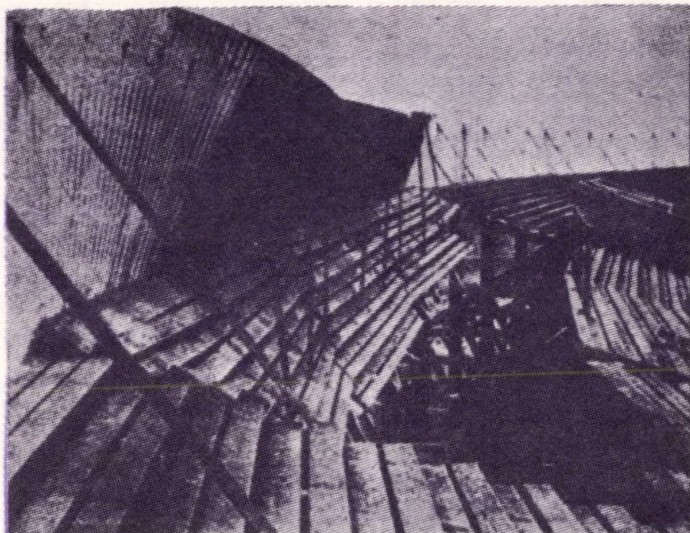
În noiembrie 1983 se disputa la Luxemburg meciul dintre naționala țării gazdă și Anglia, contînd pentru preliminariile Campionatului european de fotbal. Anglia a cîștigat cu 4:0, scor insuficient pentru calificare întrucît Danemarca avea un golaveraj superior. În consecință, suporterii englezi au început să devasteze orașul, au spart vitrine, au furat din magazine, au atacat trecătorii pe străzi. În urma acestor incidente, Luxemburgul a declarat că nu va mai juca niciodată cu Anglia pe teren propriu.

Au urmat alte „isprăvi" ale suporterilor-huligani de dincolo de Canal.

La 9 mai 1984, cu ocazia meciului dintre „Anderlecht" și „Tottenham Hotspur", disputat la Bruxelles, cei 700 polițiști, mobilizați pentru a asigura ordinea pe stadion, nu i-au putut opri pe huliganii englezi să se dezlănțuie. Exemplul lor a fost urmat de huliganii lui „Liverpool", cu prilejul întîlnirii dintre „A. S. Roma" și „F. C. Liverpool", disputat la 30 mai 1984.

Ziua de 11 mai 1985 a intrat și ea în istoria neagră a fotbalului enlgez. În orașul Bredford din nordul Angliei, care are 300 000 locuitori, se desfășura meciul de fotbal dintre echipa locală „Bradford" și cea a clubului „Lincoln City". Rezultatul acestei întîlniri nu avea nici o importanță pentru configurația clasamentului, echipa din Bradford fiind ocupanta detașată a primului loc din seria din care făcea parte în liga a III-a, urmînd să promoveze, după 48 ani, în liga a II-a.

În tribune se aflau în acea zi 3 000 spectatori. Pe neașteptate, sub una din tribune a izbucnit un incendiu. Flăcările s-au răspîndit repede și în mai puțin de patru minute au cuprins întregul

stadion. Camerele de luat vederi ale Companiei „ITV West York“ s-au întors la fel de repede asupra tribunelor, telespectatorii avînd astfel ocazia să vadă pe viu tot ce s-a întîmplat : oameni cu hainele cuprinse de flăcări sărind din tribune, alţii tăvălindu-se pe gazon pentru a stinge focul. Din fericire, stadionul nu avea încă garduri de sîrmă, aşa cum trebuie să aibă în mod obligatoriu stadioanele echipelor de liga I şi a II-a.

La porţile stadionului s-a îmbulzit atîta lume, încît

Aprilie 1902. Aşa arăta tribuna stadionului „Ibrax“ din Glasgow după un meci între două echipe locale.

La Berlin, în 1938, echipa naţională a Angliei saluta spectatorii cu „Heil Hitler !“

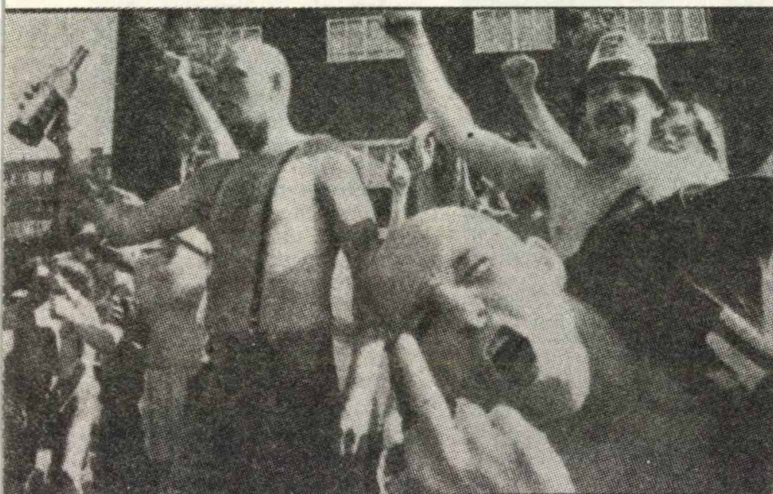

Aşa s-a născut fotbalul ? Carnavalul baterii mingei care se desfăşura în unele oraşe engleze are la origine obiceiul izbirii capetelor tăiate ale duşmanilor !

unii au fost călcaţi în picioare şi striviţi. Conform datelor oficiale publicate de poliţie, au murit cu acest prilej 52 persoane iar alte 200 au fost rănite, dintre care unii în stare gravă.

Poliţia nu a dezvăluit cauzele incendiului, dar o serie de spectatori, între care şi „Daily Star“, au declarat că au văzut pe unul dintre suporterii lui „Lincoln City“ aruncînd **o bombă incendiară** în tribună, care a declanşat incendiul.

În aceeaşi zi — 11 mai 1985 — în fotbalul englez s-a produs încă o tragedie. La Birmingham se disputa meciul

Huligani englezi în tribunele unui stadion parizian, în 1984

dintre echipa „Birmingham" și „Leed United". La scorul de 1—0 pentru gazde suporterii lui „Leeds" au pătruns pe stadion, începînd să-i lovească pe jucătorii lui „Birmingham" și pe polițiștii însărcinați cu păstrarea ordinei și disciplinei. Jocul a fost întrerupt pentru 35 minute. Bilanțul ? 100 răniți grav, dintre care unul — Jan Hanbridge în vîrstă de 15 ani, a decedat în mașina salvării în drum spre spital. Scandalul a continuat apoi pe străzile orașului, fapt care a făcut ca poliția să aresteze 135 turbulenți.

6. UN SUPORT: MASCAREA IDENTITĂȚII ?

Vom începe acest subcapitol cu o relatare plină de semnificații din ziarul „Sunday Times" : **„Pînă nu demult terorismul era în coloniile noastre, nu aici. Orașe în flăcări, asta era numai în Statele Unite. Ciocniri violente, între polițiști și greviști, doar în America Latină, nu în Marea Britanie. Așa ceva nu se putea în Marea Britanie, spuneam. Acum, s-a văzut : totul se desfășoară aici și chiar în acest moment... Cum am putut noi produce asemenea indivizi ?"**

La fel ca redactorul lui „Sunday Times" se întreabă sute de mii, milioane de englezi zguduiți de dezastrul provocat de concetățenii lor pe stadionul din Bruxelles. Cum a fost posibil ? De ce ? Și cum s-a ajuns la acțiunile criminale de pe „Heysel" ?

Pe cît de grave întrebările, pe atît de tardive.

Unii — și nu puțini la număr — au găsit repede răspunsul în „boala beției". Dar asta ar însemna că toți huliganii sînt bețivi, fapt deloc conform cu realitatea.

Unii sociologi încearcă să explice actele de violență și huliganism din fotbal ca pe o particularitate a fotbalului de a trezi „predispoziții șoviniste" care duc apoi la agresivitate exagerată. Ideea aceasta e născută din simpla constatare că acte de violență se produc, e drept, nu la asemenea proporții, și pe terenurile de hochei, de rugby și chiar de cricket. Dacă ar fi să acceptăm teoria de mai sus, ar însemna că sportul este prin excelență o activitate care naște „predispoziții șoviniste". Se înțelege că soluția nu ar fi decît una : desființarea sportului.

Alți specialiști suțin că există un soi de „cultură de trib" exprimată prin cîntece de luptă, prin steaguri și îmbrăcăminte caracteristică,

13 martie 1985 Sfîrșit de meci pe stadionul „Millwall" din Londra Bilanțul : 40 răniți

11 mai 1985. Stadionul „Bradford F.C." în flăcări. Rezultat final : 52 morți, 200 răniți

prin **mascarea identității,** ceea ce îi asigură huliganului posibilitatea de a provoca acte de violență și antisociale pe terenurile de sport și aiurea.

Sociologul Erick Dunning de la Universitatea Leicester reproșează organizatorilor meciurilor de fotbal că adună un număr prea mare de tineri în locuri „care le dau sentimentul de solidaritate, de stăpîni ai locului pe care îl ocupă, pe care îl apără sau de pe care pot ataca".

Dacă acestea ar fi cauzele dramelor de pe stadioane, eliminarea lor nu ar constitui lucrul chiar cel mai greu din lume. Dar acestea să fie cauzele ?

Psihiatrul englez Anthony Storr este de părere că aventura și violența constituie „supapele de care tineretul are nevoie pentru a respira" (!). Unele publicații, tot de peste Canal, sînt de părere că sociologul Gunter Pilz de la Universitatea din Hannovra este mult mai aproape de adevăr atunci cînd vede în vandalismul de pe terenurile de fotbal „o strategie a supraviețuirii, un strigăt după ajutor". Cu alte cuvinte, domnul Pilz vrea să spună că huliganii criminali de pe „Heysel", care au atacat oameni nevinovați au făcut-o pentru a supraviețui, pentru a cere ajutor ?!

Un alt specialist, domnul Ron Havre de la Oxford University, este de părere că „huliganismul din fotbal este un mod de a-ți cîștiga un loc în societate". Aveți și dv. dreptate, stimate domnule Ron, dar ce loc poate obține în societate un individ care ucide cu sînge rece un copil de zece ani, venit la Bruxelles cu părintele lui pentru a se bucura de spectacolul promis de Platini, de Boniek și de toți ceilalți mari jucători ai lui Liverpool și Juventus ? Locul pe care-l merită, spuneți. Dar acesta nu e, din păcate, decît unul singur : după gratii!

7. «DECĂDEREA SOCIETĂȚII BURGHEZE NAȘTE VIOLENȚĂ ȘI PE TERENURILE DE SPORT»

Acesta este titlul unui amplu articol publicat de cotidianul slovac „Pravda", care apare la Bratislava, titlu care răspunde cel mai bine multelor întrebări pe care englezii — dar nu numai ei, și nu în primul rînd ei — și le pun după dezastrul de pe „Heysel".

Roger Ingham, psiholog la Universitatea din Southampton, a scris o serie de studii dedicate violenței din fotbalul britanic, în care constată că numărul incidentelor grave pe aceste terenuri a crescut în perioada 1970—1980 cu 75%. După părerea lui „suporterii-huligani sînt cei care formează subcultura periferiilor marilor orașe engleze, care reacționează agresiv la cele mai diverse aspecte ale vieții contemporane."

Sociologii John Williams, Patrick Murphy și Erick Dunning de la Universitatea Leicester au scris o carte voluminoasă intitulată „Hooligans Abroad" **(Huliganii în străinătate),** în care prezintă rădăcinile sociale ale huliganismului din fotbalul englez. **«Aceste bande sînt alcătuite în marea lor majoritate din tineri de la periferie puternic marcați de șomaj. Experiența lor socială i-a condus la concluzia că violența este singura cale de realizare a personalității lor. De aceste ganguri de la periferie ține și cartierul londonez West Nam, dominat de banda „Inter City Frim", alcătuită din cca 500 indivizi care operează și în alte cartiere și orașe. Cînd joacă în străinătate, clubul de fotbal „West Ham" îi ia cu ei pentru... reclamă. Pe corpurile neînsuflețite ale victimelor lor ei lasă bilețele cu textul „Cu tot respectul — I.C.F."».**

Bande asemănătoare acționează și în celelalte cartiere ale Londrei : Chelsea, Tottenham. Banii pentru deplasări în țară și străinătate și-i procură prin furturi și jafuri. Aceste bande editează **buletine proprii** în paginile cărora actele de vandalism din țară și străinătate sînt prezentate drept acte de bravură, de eroism. **Conducătorii bandelor fac parte din mișcarea neofascistă „Frontul Național".**

„Frontul Național" acționează fățiș.

În centrul acțiunii criminale de pe stadionul „Heysel" s-au aflat **membri ai**

grupării neonaziste **„Frontul național“.** Cu patru zile înainte de meciul de la Bruxelles ei au încercat să provoace nemulțumiri și discordie între suporterii scoțieni și cei englezi cu ocazia unui meci disputat la Glasgow. Numai intervenția hotărîtă a poliției, prevenită din vreme, i-a salvat pe spectatori de la o nouă dramă de proporții.

Se înțelege că ei nu puteau pierde o ocazie atît de mare cum era meciul de fotbal dintre Liverpool și Juventus. În tribune, pînă a nu începe meciul, ei au cîntat tot timpul imnul colonialist „Rule Britannia“ și au aruncat pe teren **fluturași și manifeste cu caracter rasist.** După cum aveau să dezvăluie cercetările ulterioare, la Bruxelles, s-au aflat și emisari ai grupurilor neonaziste din Italia. Înainte de meci ei au avut o întîlnire cu „colegii“ de peste Canal, în care au planificat și regizat dezastrul. Nu degeaba huliganii celor două echipe, dar mai ales cei englezi, au venit la meci **înarmați cu cuțite, bare de fier mascate în bețe pentru steaguri, bombe lacrimogene, sticle !**

Întorși la Liverpool, membrii „Frontului Național“ prezenți în grupul suporterilor lui Liverpool, au organizat demonstrații la care nu s-au sfiit să declare : **„Evenimentele de pe „Heysel“ le-am planificat dinainte !“** Fotografia de mai jos este făcută la una dintre aceste demonstrații.

Iar poliția nu-i găsește ! Dar pe unde i-o fi căutînd ?

Nu cumva poliția îi apără să nu fie atacați de... cetățenii cinstiți ai Marii Britanii ?

O altă dovadă despre acțiunile criminale ale „Frontului Național“ pe stadionul din Bruxelles : după simulacrul de meci pe care Juventus l-a cîștigat, John Smith, președintele lui Football Club Liverpool, a declarat că s-a întîlnit în afara stadionului cu șase tineri englezi care s-au lăudat că sînt membri ai „Frontului Național“ și că ei au dat tonul ostilităților, aruncînd cu bucăți de cărămidă în suporterii italieni.

Ajunși aici ne punem o întrebare cît se poate de logică — am spus ne punem, pentru că dacă ar fi vrut să și-o pună, domnul John Smith și-ar fi pus-o în momentul cînd discuta cu cei șase, și ar fi acționat în consecință : de ce nu au fost dați pe mîna poliției ?

Contrar afirmațiilor unora dintre specialiști, din rîndul huliganilor fac parte nu numai tineri șomeri, dar și tineri din clasele sus puse. Astfel, părinții bine situați pe scara socială ai unui huligan au aflat, îngroziți, că fiul lor încercase să taie gîtul unui suporter rival, care susținea echipa din Cambridge.

Atunci nu s-au prea găsit englezi care să se întrebe : de ce ?

8. REACȚII

rama de pe stadionul „Heysel“ a zguduit Europa, întreaga lume.

Italia a coborît steagurile în bernă declarînd doliu național.

Președintele Italiei, Alessandro Pertini, și-a exprimat profunda durere pentru victimele dramei, iar primul ministru Bettino Craxi a declarat că nu ar fi fost de acord cu disputarea meciului în condițiile date.

Guvernul belgian a denunțat „dezlănțuirea incalificabilă a suporterilor englezi“... „Ceea ce trebuia să fie o sărbătoare sportivă s-a transformat într-o dramă atroce din cauza cîtorva sute de huligani care nu-și au locul pe stadioane“, se spunea în declarația oficială a guvernului belgian.

Margaret Thatcher, primul ministru al Marii Britanii, a declarat la sfîrșitul unei ședințe a „cabinetului restrîns“ la care a fost discutată drama de pe stadionul belgian : „Vreau să-i cunosc pe vinovații actelor de violență și să-i trimitem în fața justiției“. În paranteză fie spus, nu știu dacă doamna Thatcher a reușit să-i cunoască pe criminalii de pe „Heysel“, fapt este că peste tot ce a fost acolo, dar mai ales peste tot ceea ce ar fi trebuit să urmeze, s-a așternut liniște. Tăcere. Se pare că s-a putut concepe ceea ce partidul laburist (de opoziție) susținea în declarația publicată pe marginea evenimentelor tragice de la Bruxelles, că nu se poate concepe : „Ca niște persoane

Membri ai Frontului Național, participanți la masacrul de pe stadionul „Heysel“ demonstrînd la Liverpool : „Evenimentele de pe stadionul din Bruxelles le-am planificat dinainte !“